

2021

Strategija razvoja općine Jajce 2021-2027

Sadržaj

1. Uvod	2
1.1 Pristup izradi strategije razvoja	2
2. Strateška platforma	3
2.1. Situaciona analiza	3
a) Geografski položaj, prirodne i klimatske karakteristike	3
b) Demografske karakteristike i kretanja	5
c) Pregled stanja i kretanja na tržištu rada	8
d) Stanje privrede i ekonomska kretanja	12
e) Pregled stanja i kretanja u oblasti društvenog razvoja	18
f) Stanje prostorno planske dokumentacije komunalne infrastrukture i usluga	33
g) Okoliš, zaštita vazduha, vode i tla i energetska efikasnost	39
h) Analiza budžeta i projekcije sredstava za finansiranje realizacije strategije razvoja	43
2.2. SWOT analiza i strateško fokusiranje	47
2.3. Vizija razvoja i strateški ciljevi, sa indikatorima	49
3. Prioriteti i mjere sa indikatorima	53
3.1 Prioriteti za Strateški cilj 1	53
3.1.1 Opis mjera za Prioritet 1.1.	54
3.1.2 Opis mjera za Prioritet 1.2.	54
3.1.3 Opis mjera za Prioritet 1.3.	54
3.2 Prioriteti za Strateški cilj 2	55
3.2.1 Opis mjera za Prioritet 2.1.	56
3.2.2 Opis mjera za Prioritet 2.2.	56
3.2.3 Opis mjera za Prioritet 2.3.	56
3.2.4 Opis mjera za Prioritet 2.4.	56
3.3 Prioriteti za Strateški cilj 3	57
3.3.1 Opis mjera za Prioritet 3.1.	57
3.3.2 Opis mjera za Prioritet 3.2.	57
3.3.3 Opis mjera za Prioritet 3.3.	58
4. Strateški projekti	58
5. Usklađenost strateških dokumenata	59
6. Indikativni finansijski okvir za provođenje strategije	61
7. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije	65
Prilog strateškog dokumenta:	69
Prilog 1: Sažeti pregled strateškog dokumenta	69
Prilog 2: Detaljan pregled mjera	76

1. Uvod

Strategija razvoja općine Jajce za razdoblje 2021- 2027. godine (Strategija), nastala kao prilagođeni i revidirani tekst Strategije za period 2019-2023, je ključni strateško-planski dokument, koji treba podsticati budući rast i razvoj zajednice. Strategija razvoja općine Jajce prema MiPro metodologiji je pripremljena 2014. godine. Evaluacija ove Strategije je izvršena 2018. godine, a revizija 2019. godine. Nakon toga odlučeno je da se Revidirana strategija ažurira/dopuni i da se period na koji se odnosi Strategija produži do 2027. godine, što je u skladu sa EU ciklusom planiranja i regulativom u BiH. Strategija obuhvata ekonomsku, društvenu i sferu zaštite okoliša, a izrađena je kao okvir za definisanje zajedničkih ciljeva, podsticanje lokalnih snaga, ali i kao odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj.

1.1 Pristup izradi strategije razvoja

Strategija je pripremljena u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH. Nosilac izrade Strategije je Općinski razvojni tim, a učesnici u procesu izrade su socio-ekonomski partneri u lokalnoj zajednici. Strategija je usklađena sa relevantnim strategijama drugih nivoa vlasti u BiH, obavezama proizašlim iz procesa evropskih integracija, te ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda (SDGs).

Proces izrade Strategije započeo je u oktobru 2020. godine donošenjem Odluke o izradi Strategije razvoja Općine Jajce 2021.-2027, kao i Rješenja o uspostavljanju Općinskog razvojnog tima, kao operativnog i koordinacionog tijela zaduženog za proces participativne izrade Strategije.

Sam postupak izrade ovog strateškog dokumenta proveden je u skladu sa Uredbom o izradi strateških dokumenta Federacije Bosne i Hercegovine¹. Polazna tačka za izradu Strategije je bila analiza postojeće Revidirane Strategije, koja je nadograđena relevantnim kvantitativnim i kvalitativnim podacima iz primarnih i sekundarnih izvora.

Proces izrade Strategije razvoja Općine Jajce 2021.– 2027. je podržan od zajedničkog projekta Vlade Švicarske i Razvojnog programa Ujedinjenih naroda u Bosni i Hercegovini (UNDP) putem Projekta integriranog lokalnog razvoja (ILDLP).

¹ Službene novine FBiH, 74/2019

2. Strateška platforma

2.1. Situaciona analiza

Ključne istorijske činjenice važne za identitet područja

Grad Jajce sa svojom jedinstvenom sinergijom prostora i historije, odnosno sintezom izvanrednih prirodnih vrijednosti i kulturno-historijskih artefakata materijalnog naslijeđa, ima veliki razvojni potencijal. Arheološka nalazišta, otkrivena u samom centru grada, ukazuju da su ljudi na ovim prostorima živjeli prije 6.000 godina.

a) Geografski položaj, prirodne i klimatske karakteristike

Osnovne karakteristike područja

Jajce se nalazi u centralnom dijelu Bosne i Hercegovine, odnosno na sjeverozapadnom području Srednjobosanskog kantona/Kanton Središnja Bosna FBiH. Jajce se nalazi na sjevernoj geografskoj širini od 44°20'30" i na istočnoj geografskoj dužini od 17°14'16". Općina ima ukupnu površinu od 336,70 km². Graniči sa općinama Travnik, Dobretići i Donji Vakuf, koje pripadaju SBK/KSB i općinama Jezero, Šipovo, Kneževo i Mrkonjić Grad u Republici Srpskoj.

Slika 1: Geografski položaj općine Jajce

Područje općine Jajce je pretežno brdsko-planinskog karaktera i konsolidirano je oko toka Vrbasa i njegove lijeve pritoke Plive, a 5 km od grada Jajca nalazi se Veliko i Malo Plivsko jezero.

Prirodne, kulturne i istorijske potencijale i resurse općine, između ostalog, čine: hidro-energija, šume, rudno bogatstvo i minerali, poljoprivredno zemljište i kulturno-historijska i prirodna baština.

Administrativno uređenje

U posmatranom periodu nije došlo do promjene broja mjesnih zajednica (28 MZ) niti je bilo značajnih promjena u načinu funkcionisanja njihovog rada.

Udaljenost od drugih centara i saobraćajna povezanost

Jajce je udaljeno 100 km od najbližeg auto-puta koji se trenutno gradi. Aerodromi u blizini su Banja Luka, Sarajevo i Zagreb.

Karakteristike reljefa i nadmorska visina

Jajce se nalazi na obalama rijeka Pliva i Vrbas, na prostoru koji odlikuje brdsko-planinski teren. Općina Jajce je smještena na nadmorskoj visini između 362,5 m (vodopad) i 1.400 m (Suhi Vrh). Gradska jezgra Jajca nalazi se na nadmorskoj visini koja na tvrđavi iznosi 470 metara, dok je nadmorska visina na Plivskim jezerima 426,6 metara. Ovim područjem protječu rijeke Pliva i Vrbas sa više pritoka, bogate plemenitom ribom, a 5 kilometara od grada nalaze se Veliko i Malo plivsko jezero, koje okružuju atraktivne vodenice. Jezera su pogodna za sportove na vodi (veslačka i kajakaška takmičenja). Okolne planine, kojima dominira Suhi Vrh (1.431 m), obiluju crnogoričnom i bjelogoričnom šumom koje pokrivaju 20.978 ha ili 54% ukupne teritorije i u kojima se nalazi raznovrsna divljač, ljekovito bilje i tereni pogodni za zimske sportove.

Osnovne klimatske odrednice

Klima je umjereno kontinentalna s toplim ljetima i ostrim i snježnim zimama.

Pregled najznačajnijih prirodnih resursa na posmatranom području sa stepenom njihove istraženosti ili eksploatacije

Postojanje značajnih rezervi ruda i minerala, također, predstavlja osnovu za razvoja rudarstva i eksploataciju mineralnih sirovina. Dosadašnja istraživanja nalazišta rude boksita su potvrdila mogućnosti iskapanja u narednih 20 godina. Osim toga, općina Jajce bogata je arhitektonsko-građevinskim kamenom, a važna su i nalazišta kamena „plivita“ čija je specifičnost pogodnost za restauraciju starih objekata. Zahvaljujući vodenom potencijalu na području općine Jajce nalaze se dvije hidro-elektre – HE Jajce I i HE Jajce II, koje konstantno osiguravaju godišnju proizvodnju od oko 250 GWh električne energije. Proizvedena električna energija ove dvije hidroelektrane u 2019. godini iznosila je 390 GWh, dok je u 2020. godini iznosila 269 GWh. Pored ove dvije hidroelektrane na području općine Jajce rade i četiri mini hidrocentrale (MHE Bile Vode, instalirane snage 0,550 MW godišnje proizvodnje 0,34 GWh, MHE Kasumi, instalirane snage 0,550 MW, godišnje proizvodnje 0,35 GWh, MHE Poljanski potok, instalirane snage 0,550 MW, godišnje proizvodnje 0,35 GWh i MHE Glasinac, instalirane snage 0,110 MW, godišnje proizvodnje 0,74 GWh i šest postrojenja za proizvodnju solarne energije SE Pliva, SE PERO 2, SE PERO 3, Sunčana livada Zgone 2, Sunčana livada Zgone 4 i Sunčana livada Zgone 5.

Tabela 1: Mineralna i rudna nalazišta

Mineral/ruda	Lokacija	Procjenjena količina nalazišta
Ruda Boksit	Crvene Stijene - Bešpelj - Poljane: (L-1; L31)	777462
Kamen Plivit	Divičani - Jajce	72 ha ili 38.439.295m ³
Ukrasni kamen sedrastog vapnenca	Butile - Jajce	41,50 ha
Vapnenac krečnjak	Podmilačje	12,25 ha

Izvor: Općinski razvojni tim

Jajce karakteriše bogato kulturno naslijeđe, značajan hidropotencijal, te postojanje značajnih rezervi ruda i minerala, što su karakteristike važne za razvojne procese lokalne zajednice.

b) Demografske karakteristike i kretanja

Ukupan broj stanovnika

Kada je riječ o demografskim karakteristikama i kretanjima stanovništva općina Jajce u 2019. godini ima 26.479 stanovnika, što je za 779 stanovnika manje u odnosu na 2013. godinu. Broj stanovnika od 2016. bilježi konstantno smanjenje.

Tabela 2: Broj stanovnika

Godine	2013	2015	2016	2017	2018	2019
Ukupno	27.258	24.171	26.867	26.761	26.626	26.479

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Struktura stanovništva

Tabela 3: Starosna i spolna struktura stanovništva

Godine	2013			2015			2016			2017			2018			2019		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
0-14	2251	2245	4496			4157	2477	2459	4936	1911	1891	3802			3676			3501
15-64	10146	9271	19417			16246	9954	9121	19075	10006	9068	19074			18907			18779
65+	1459	1886	3345			3768	1241	1615	2856	1717	2168	3855			4043			4199
Ukupno	13856	13402	27258	0	0	24171	13672	13195	26867	13634	13127	26761			26626			26479

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U posmatranom periodu nema značajnih razlika u spolnoj strukturi. U pogledu starosne strukture, od 2016. godine se smanjuje broj stanovnika starosti 1-14 i 15-64, a povećava broj stanovnika starih 65 i više godina.

Tabela 4: Etnička struktura stanovništva

Etnička struktura	1991	2013		
		M	Ž	S
Bošnjaci	16.624	6.679	6.590	13.269
Hrvati	14.613	6.491	6.064	12.555
Srbi	7.552	210	291	501
Ostali	3.089			0

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Prostorni raspored stanovništva

Po naseljenim mjestima/mjesnim zajednicama, u urbanim i ruralnim dijelovima

Tabela 5: Popis mjesnih zajednica

Naziv mjesne zajednice	Površina km2	Broj domaćinstava
BAREVO	19.72	212
BEŠPELJ	27	170
BIOKOVINA	4.98	75
BRAVNICE	23.78	90
BULIĆI	8.19	290
BISTRICA	6.7	295
CAREVO POLJE	3.48	340
CVITOVIĆ	9.35	50
ĆUSINE	9.83	47
DIVIČANI	5.64	400
DORIBABA	10	130
KARIĆI	3.72	24
PERATOVCI-KLIMENTA	17.18	200
KOKIĆI	6.19	12

KOZLUK		228
KRUŠČICA	17.01	270
KUPREŠANI	9.97	190
LENDIĆI	7.09	90
MILE-VRBICA	19	424
PIJAVICE		
PODMILAČJE	3.86	200
PRUDI	1.09	120
PŠENIK	4.54	65
RIKA	5.36	125
ŠIBENICA	15	300
VINAC	28.57	350
VLASINJE	7	280
VUKIĆEVCI	3.65	180

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 6: Broj stanovnika u urbanim i ruralnim naseljima

Geografska raspoređenost	2013		
	M	Ž	S
Urbano	3.481	3.691	7.172
Ruralno	10.375	9.711	20.086
Sveukupno	13.856	13.402	27.258

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Veći dio stanovništva živi u ruralnim područjima.

Prirodni priraštaj stanovništva

Tabela 7: Podaci o rođenim

Godina	2016			2017			2018			2019			2020		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
	72	81	153	63	65	128	94	89	183	91	83	174	59	65	124

Izvor: Općinski razvojni tim

Broj rođenih na teritoriji općine u periodu 2013.-2020. godina je najniži u 2015. godini i to 121, a najviši u 2018. i to 183, dok je u periodu od 2018. viši nego u prethodnom periodu.

Tabela 8: Podaci o umrlim

Godina	Broj umrlih		
	M	Ž	S
1991. Ukupno	80	78	158
0-14		2	2
15-64	23	15	38
65+	57	61	118
2013. Ukupno	109	88	197
0-14			0
15-64	39	32	71
65+	70	56	126
2014. Ukupno	103	85	188
0-14			0
15-64	48	33	81
65+	55	52	107
2015. Ukupno	113	103	216
0-14			0

15-64	38	27	65
65+	75	76	151
2016. Ukupno	103	89	192
0-14			0
15-64	43	35	78
65+	60	54	114
2017. Ukupno	100	115	215
0-14			0
15-64	40	35	75
65+	60	80	140
2018. Ukupno	126	107	233
0-14			
15-64	24	26	50
65+	102	81	183
2019. Ukupno	131	135	266
0-14		2	2
15-64	48	22	70
65+	83	111	194
2020. Ukupno	129	112	241
0-14	2	3	5
15-64	30	10	40
65+	97	99	196

Izvor: Općinski razvojni tim

U periodu od 2016. do 2020. u svakoj godini je zabilježen negativan prirodni priraštaj: u 2016. godini -39, u 2017. -87, u 2018. -50, u 2019. -92, a u 2020. -117 (podaci nisu potpuni), dok je u 2013. godini iznosio (-18).

Općina Jajce od 2014. godine iz budžeta izdvaja sredstva za jednokratnu novčanu pomoć za novorođenu djecu u iznosu od 500 KM po djetetu, što je prosječno 80.000 KM godišnje. U 2019. godini Odlukom Općinskog vijeća Jajce naknada za novorođenu djecu je povećana i iznosi 500,00 KM za prvo dijete, 700,00 KM za drugo i 1.000,00 KM za treće i svako naredno dijete. Općina Jajce nastoji da ova mjera u skladu sa drugim poticajima namjenjenim razvoju privrede i društvenih aktivnosti stimulira povećanje broja stanovnika.

Trend negativnog prirodnog priraštaja i odlazak stanovništva, posebno mladih, u dugoročnom periodu može imati negativne posljedice za razvoj općine.

Migracije stanovništva

Od 2017. godine općina Jajce bilježi negativan migracioni saldo. Kao razlog odlaska stanovništva (prvenstveno u druge zemlje) najčešće se navodi nezadovoljavajuća ekonomska situacija.

Tabela 9. Podaci o migracijama stanovništva

Godine	Napustili općinu (broj)			Doselili u općinu (broj)		
	M	Ž	S	M	Ž	S
2013	92	101	193	43	67	110
2014	101	125	226	55	78	133
2015	53	74	127	73	127	200
2016	59	80	139	72	123	195
2017			189			118
2018			195			126
2019			174			85

Izvor: Općinski razvojni tim

Procjena broja stanovnika koji žive u dijaspori

Procjena je da je ukupan broj dijasporice sa područja općine više od 16.000 ljudi. Najbrojnije zajednice su u Evropskim zemljama –Hrvatskoj, Švedskoj, Njemačkoj, Austriji, Italiji, Danskoj i Švicarskoj. U

sklopu projekta Dijaspورا za razvoj koji implementira UNDP uspostavljena je baza podataka o udruženjima i pojedincima u dijaspori. U sklopu istog projekta poboljšana je komunikacija i pružanje usluga dijaspori putem web stranice Općine Jajce. Općina Jajce je sa ciljem olakšavanja građanima da dođu do svojih dokumenata kreirala mogućnost elektronskog podnošenja zahtjeva i dobijanja traženih uvjerenja i izvoda iz matičnih knjiga na kućnu adresu. Na ovaj korak Općina Jajce se odlučila najvećim dijelom zbog svojih građana koji žive i rade izvan granica naše zemlje. Također, Općina Jajce je uspostavila i „Servis 48h“ koji za cilj ima da se podnosiocu zahtjeva, u roku od 48 sati od podnošenja zahtjeva, daje odgovor o rješavanju ili statusu problema, koristeći moderne i funkcionalne metode i resurse.

Demografska kretanja su negativna, zbog toga što se smanjuje broj stanovnika, a u starosnoj strukturi se smanjuje broj mlađeg, a povećava broj starijeg stanovništva. Veći dio stanovništva živi u ruralnim područjima. Prirodni priraštaj je negativan od 2016. godine, a od 2017. i negativan migracioni saldo, dok dijaspora broji više od 16.000 osoba.

c) Pregled stanja i kretanja na tržištu rada

Ukupan broj zaposlenih

Na području općine Jajce živi 18.779 stanovnika starosne dobi između 15 i 65 godina (podaci za 2019. godinu). Od ovog broja stanovnika koji su u radnoj dobi, 6.901 je aktivno uključeno na tržištu rada i predstavljaju radnu snagu (3.997 zaposlenih i 2.904 nezaposlenih registriranih na Zavodu za zapošljavanje u 2019. godini).

Prema podacima Porezne uprave broj zaposlenih u 2019. godini iznosio je 3.997. U periodu 2016.-2018. broj zaposlenih bilježi konstantan rast od 3.146 u 2016. godini do 4.045 u 2018. godini, dok je u 2019. zabilježen pad na 3.997, dok podaci za 2020. godinu pokazuju ponovni rast na 4.009.

Tabela 10. Broj zaposlenih

2016	2017	2018	2019	2020
3.146	3.315	4.045	3.997	4.009

Izvor: Zavod za zapošljavanje Jajce

Tabela 11. Broj zaposlenih - klasificirani po djelatnostima

VRSTA GOSPODARSKE DJELATNOSTI	Godina: 2017
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	54
Ribarstvo	1
Vađenje ruda i kamena	209
Perađivačka industrija	1.025
Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom i vodom	156
Građevinarstvo	246
Trgovina na veliko i malo i održavanje	366
Ugostiteljstvo	204
Transport, skladištenje i komunikacije	131
Financijsko posredovanje	35
Nekretnine, iznajmljivanje i poslovne usluge	65
Javna uprava i odbrana	211
Obrazovanje	258
Zdravstvo i socijalni rad	186
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne aktivnosti	168
Djelatnosti domaćinstava	
Eksteritorijalne organizacije i tijela	
Ukupno	3315

Izvor: Porezna uprava FBiH

Najveći broj zaposlenih je u prerađivačkoj industriji, a nakon prerađivačke industrije najveći broj zaposlenih je u djelatnostima trgovine, građevinarstva, obrazovanja i javne uprave.

Tabela 12. Broj registriranih zaposlenih u poduzećima – klasificirano po veličini poduzeća

Veličina poduzeća	Broj zaposlenih
Mikro (do 9 zaposlenih)	946
Mala (od 10 do 49 zaposlenih)	1080
Srednja (50- 250 zaposlenih)	1950
Velika (preko 250 zaposlenih)	
Ukupno	3976
Procjena broja zaposlenih „na crno“ - neprijavljeni	/

Izvor: Porezna uprava FBiH

Prema veličini preduzeća, najviše je zaposlenih u srednjim preduzećima, što takođe ukazuje na relativnu snagu lokalne privrede.

Ukupan broj nezaposlenih

Broj nezaposlenih osoba na evidenciji Biroa za zapošljavanje Jajce u 2019. godini iznosi 2.904, a u 2020. godini 3.034. U periodu 2014. do 2019. godine broj nezaposlenih je bio u padu, a kao razlog smanjenja broja nezaposlenih, odnosno povećanje broja zaposlenih mogu se smatrati i općinski, kantonalni i federalni poticaji za zapošljavanje i samozapošljavanje. Kao jedan od razloga za smanjenje broja nezaposlenih je i odlazak radno sposobnog stanovništva u zemlje Europske unije. Takođe, proširenje pogona i otvaranje novih radnih mjesta u metaloprerađivačkoj industriji je razlog smanjenja broja nezaposlenih osoba. Stopa nezaposlenosti je i dalje visoka i potrebno je nastaviti sa mjerama koje potiču zapošljavanje.

Na evidenciji Biroa za zapošljavanje u 2020. godini je najviše KV i osoba sa srednjom stručnom spremom. Od 2016. godine je razlika u broju nezaposlenih muškaraca i žena sve primjetnija, gdje je broj nezaposlenih žena veći i u 2020. je 1.712 nezaposlenih žena, a nezaposlenih muškaraca je 1.322. U planiranju programa, projekata i aktivnosti usmjerenih na unapređenje dinamike tržišta rada, posebnu pažnju treba posvetiti visokoobrazovanim osobama, mladima, ženama i nezaposlenim osobama preko 45 godina starosti, jer je među nezaposlenim najviše osoba starosti 50 do 60 (744 u 2020. godini) i sa više od 60 godina starosti (505 u 2020. godini). Stopa registrirane nezaposlenosti žena je značajno viša od registrirane stope nezaposlenosti muškaraca, a stopa ekonomske aktivnosti žena je značajno ispod stope ekonomske aktivnosti muškaraca. Takođe, među nezaposlenima je najviše osoba koje zaposlenje čekaju više od 48 mjeseci i taj broj u 2020. godini je 1.351.

Aktivne mjere zapošljavanja i programi dokvalifikacije i prekvalifikacije radnika, isto kao i formalni sistem obrazovanja, u narednom periodu trebaju olakšati privredi pronalaženje odgovarajućih radnika, a radnicima lakše pronalaženje posla.

Tabela 13. Broj registriranih nezaposlenih osoba prema obrazovnoj strukturi

Obrazovna struktura	2016			2017			2018			2019			2020		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
NKV	515	651	1166	475	613	1088	435	606	1041	412	577	989	398	591	989
PKV	33	32	65	34	34	68	29	30	59	21	31	52	21	34	55
KV	818	591	1409	687	563	1250	574	521	1095	551	495	1046	590	524	1114
VKV	14	1	15	13	1	14	8	1	9	8	1	9	8	1	9
NS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SSS	377	522	899	311	499	810	271	452	723	245	419	664	252	460	712
VŠS	28	59	87	24	45	69	25	50	75	23	56	79	22	71	93

VSS	39	64	103	36	47	83	32	42	74	29	36	65	31	31	62
Magistri, doktori nauka	0	0	0	0	0	0									
Ukupno	1824	1920	3744	1580	1802	3382	1374	1702	3076	1289	1615	2904	1322	1712	3034

Izvor: Zavod za zapošljavanje Jajce

Tabela 14. Broj registriranih nezaposlenih osoba prema starosnoj strukturi

Starosna struktura	2016			2017			2018			2019			2020		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
15-18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18-24	263	235	498	217	253	470	110	136	246	81	116	197	95	127	222
24-30	227	285	512	168	252	420	157	240	397	119	215	334	118	221	339
30-35	169	239	408	134	214	348	117	195	312	108	181	289	104	180	284
35-40	164	235	399	121	215	336	99	195	294	100	166	266	94	170	264
40-45	179	232	411	174	230	404	117	215	332	120	205	325	108	218	326
45-50	183	223	406	165	217	382	144	215	359	144	208	352	136	214	350
50-60	418	347	765	414	330	744	366	354	720	373	340	713	387	357	744
60+	221	124	345	187	91	278	264	152	416	244	184	428	280	225	505
Ukupno	1824	1920	3744	1580	1802	3382	1374	1702	3076	1289	1615	2904	1322	1712	3034

Izvor: Zavod za zapošljavanje Jajce

Tabela 15. Broj registriranih nezaposlenih osoba prema dužini čekanja na zaposlenje

Dužina čekanja (mjeseci)	2016			2017			2018			2019			2020		
	M	Ž	S	M	Ž	S									
do 6 mjeseci	55	34	89	42	30	72	0	0	0	0	0	0	201	194	395
7-24 mjeseca	190	123	313	578	350	928	50	37	87	441	329	770	395	339	734
25-48 mjeseci	746	671	1417	357	470	827	663	579	1224	325	358	683	250	304	554
Više od 48 mjeseci	833	1092	1925	603	952	1555	661	1086	1742	523	928	1451	476	875	1351
Ukupno	1824	1920	3744	1580	1802	3382	1374	1702	3076	1289	1615	2904	1322	1712	3034

Izvor: Zavod za zapošljavanje Jajce

Prosječna neto plata i plata po djelatnostima

Tabela 16. Prosječna mjesečna neto plaća - klasificirano po djelatnostima

VRSTA GOSPODARSKE DJELATNOSTI	2017	2018	2019
Poljoprivreda, lov i šumarstvo i ribarstvo	800	933	1006
Vađenje ruda i kamena	963	961	1036
Perađivačka industrija	496	556	586
Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom i vodom	1609	1579	1526
Građevinarstvo	435	778	792
Trgovina na veliko i malo i održavanje	517	482	508
Hoteli i restorani	397	483	477
Transport, skladištenje i komunikacije	675	691	727
Financijsko poslovanje	1135	1145	1406
Nekretnine, iznajmljivanje i poslovne usluge	691	448	490
Javna uprava i odbrana	1097	1138	1205
Obrazovanje	730	756	821
Zdravstvo i socijalni rad	960	1101	1144
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne	897	603	616

aktivnosti			
Djelatnosti domaćinstava			
Eksteritorijalne organizacije i tijela			
Prosječna mjesečna neto plaća	863	906	928

Izvor: Porezna uprava FBiH

Najviša prosječna neto plata je u Proizvodnji i opskrbi električnom energijom, plinom i vodom (1.526 KM u 2019. godini), a zabrinjavajuća je niska plata u prerađivačkoj industriji (586 KM u 2019. godini).

Ukupan broj umirovljenika

Tabela 17: Broj umirovljenika i prosječna visina mirovine

	2017				2018				2019			
	Broj			Prosječna visina mirovine	Broj			Prosječna visina mirovine	Broj			Prosječna visina mirovine
	M	Ž	S		M	Ž	S		M	Ž	S	
Starosna			1635	363.57			1679	387.81			1740	403.33
Invalidska			547	305.81			531	327.5			512	345.69
Porodična			1071	310.14			1100	332.46			1114	349.07
UKUPNO			3253				3310				3366	

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Broj umirovljenika bilježi određeni porast u periodu 2017.-2019. godina.

Izazovi u vezi sa COVID19

COVID19 je svakako donio izazove u različitim sferama života, pa tako i na tržištu rada. U 2020. godini se može uočiti porast broja nezaposlenih, iako raste i broj zaposlenih. Općina Jajce postupala je po naredbama i preporukama Federalne uprave civilne zaštite i Kantonalnog štaba civilne zaštite i poduzela sve preventivne mjere na zaštiti građana i osiguranju osnovnih uvjeta za život u vrijeme širenja koronavirusa. Redovno su se provodile mjere dezinfekcije javnih ustanova i poduzeća. Nabavljena su sredstva za dezinfekciju, a Službe za zaštitu i spašavanje kontinuirano su radile na dezinfekciji svih javnih ustanova i zajedničkih prostora u stambenim zgradama. Izvršena je nabavka određenih količina zaštitnih maski i isporučena zdravstvenim ustanovama, Policijskoj upravi i Policijskoj stanici Jajce, komunalnim poduzećima, volonterima, vatrogascima i uposlenima u Općini Jajce, Centru za socijalni rad i Merhametu. Nabavljen je dio zaštitne opreme za zdravstvene radnike, a zbog nastalih potreba u cilju sprječavanja širenja zaraze od koronavirusa pružena je dodatna financijska pomoć zdravstvenim ustanovama i komunalnim poduzećima.

U cilju pomoći privrednim subjektima na području općine Jajce i ublažavanju ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19 Općina Jajce uplatila je gotovo 300.000,00 KM za 116 poslovnih subjekata za isplatu minimalne plaće za gotovo 300 uposlenika za period od dva i po mjeseca, privrednim subjektima koji u periodu od 18.03.2020. do 31.05.2020. godine nisu odjavili poslovnu djelatnost, niti odjavljivali uposlene.

Odlukom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica poduzetnici su oslobođeni plaćanja komunalnih naknada, naknada za zakup poslovnih prostora i javnih površina u vlasništvu Općine Jajce.

Posljedice COVID 19 i mjere koje će biti potrebne za prevazilaženje negativnih posljedica će svakako trebati imati u vidu u narednom periodu, jer su podaci o posljedicama još uvijek oskudni.

Broj zaposlenih je u protekle tri godine godine stabilan (oko 4.000 zaposlenih). Broj nezaposlenih je u periodu 2014. do 2019. godine bio u padu, ali je u 2020. godini povećan. Najveći broj zaposlenih je u prerađivačkoj industriji, a prema veličini preduzeća, najviše je zaposlenih u srednjim preduzećima. Broj nezaposlenih žena je veći od broja nezaposlenih muškaraca.

Među nezaposlenim je najviše osoba starosti 50 do 60 i sa više od 60 godina starosti, kao i onih koji zaposlenje čekaju više od 48 mjeseci. Najviša prosječna neto plata je u Proizvodnji i opskrbi električnom energijom, plinom i vodom, a zabrinjavajuća je niska plata u prerađivačkoj industriji.

Broj umirovljenika bilježi određeni porast u periodu 2017.-2019. godina.

d) Stanje privrede i ekonomska kretanja

Broj i struktura poduzeća

U periodu 2016.-2018. godine općina Jajce bilježi trend povećanja broja pravnih subjekata sa 617 na 635, ali u 2019. broj pada na 628. U strukturi pravnih subjekata u 2019. godini najzastupljenija su poduzeća koja se bave društvenim, socijalnim i osobnim uslužnim djelatnostima (udio od 31,85%), poduzeća registrirana za obavljanje trgovine na veliko i malo i održavanje (udio od 24,68%) te poduzeća u prerađivačkoj industriji (udio od 10,35%). U periodu 2016.-2019. je važno pomenuti rast broja poduzeća u prerađivačkoj industriji bilježe rast sa 56 u 2016. na 65 u 2019. godini. Trend rasta poduzeća u prerađivačkoj industriji može se dovesti u vezu sa globalnim trendovima kretanja u proizvodnji te federalnim i kantonalnim poticajima koji su stimulirali zapošljavanje. Smanjenje broja poduzeća (7 poduzeća) zabilježeno u sektoru trgovine na veliko i malo i održavanju.

Tabela 18. Broj registriranih pravnih osoba prema djelatnostima

Vrsta djelatnosti	Broj pravnih lica			
	2016	2017	2018	2019
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	6	6	5	5
Ribarstvo	1	1	1	1
Vađenje ruda i kamena	5	5	4	4
Prerađivačka industrija	56	60	63	65
Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom i vodom	11	11	12	12
Građevinarstvo	19	19	18	17
Trgovina na veliko i malo i održavanje	162	159	157	155
Ugostiteljstvo	18	21	22	21
Transport, skladištenje i komunikacije	40	38	40	42
Financijsko posredovanje	17	17	17	17
Nekretnine, iznajmljivanje i poslovne usluge	1	1	1	1
Javna uprava i odbrana	42	42	42	42
Obrazovanje	30	32	32	31
Zdravstvo i socijalni rad	14	15	17	15
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne aktivnosti	195	200	209	200
Djelatnosti domaćinstava				0
Eksteritorijalne organizacije i tijela				0
Ukupno			0	0
	617	627	635	628

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U periodu 2016.-2020. godine, najveći broj obrta je bio u 2017. godini 492, dok u 2018. pada na 301, u 2019. je 306, a u 2020. 318, dakle prisutan je određeni rast nakon značajnog pada u 2018. godini. Izražen pad broja obrta je zabilježen u poljoprivrednoj djelatnosti, sa 128 u 2017. godini na 35 u 2020. godini. Ranije uvećanje broja poljoprivrednih obrta je posljedica izmjene Pravilnika o podsticajima u poljoprivredi koji stimulira registraciju obrta u ovoj oblasti. Gledano s aspekta rodne ravnopravnosti, udio žena u preduzetništvu u posmatranom vremenskom periodu prati kretanja ukupnog broj preduzetnika i u 2020. godini, 35,22% čine žene preduzetnice.

Tabela 19: Broj registriranih obrta

	Broj registriranih obrtnika														
	2016			2017			2018			2019			2020		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
Trgovačke radnje	42	37	79	47	43	90	26	22	48	25	20	45	26	18	44
Ugostiteljske radnje	46	35	81	50	38	88	24	21	45	22	25	47	24	23	47

Zanatske radnje	60	8	68	71	11	82	57	27	84	67	29	96	70	35	105
Poljoprivredna djelatnost	78	17	95	102	26	128	43	14	57	32	11	43	27	8	35
Prijevoznici	19		19	19		19	17	0	17	17	0	17	18	0	18
Auto škole			0			0	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Taxi prijevoznici	13		13	19		19	23	0	23	29	0	29	29	0	29
Tezge na pijaci			0	2	5	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostali	23	27	50	23	36	59	10	14	24	10	16	26	11	26	37
Ukupno	281	124	405	333	159	492	201	100	301	203	103	306	206	112	318

Izvor: Općinski razvojni tim

Među najvećim izvoznicima, najveći dio izvoza čine proizvodi metaloprerađivačke industrije.

Najznačajniji kapaciteti prerađivačke industrije

Nosilac razvoja općine Jajce je metaloprerađivačka industrija, a velike razvojne šanse su u oblasti turizma i ugostiteljstva. Najznačajniji izvoznici na teritoriji općine, kao i preduzeća koja najviše zapošljavaju stanovništvo, su preduzeća iz oblasti metaloprerađivačke industrije.

Drvena industrija bazirana je uglavnom na poluproizvode, odnosno proizvode niske vrijednosti. U posmatranom periodu došlo je do pokretanja proizvodnje u ovoj oblasti te su otvorene nove firme za proizvodnju sječke, peleta, paleta, drvenih kolutova za kablove i pilane. U ovim firmama zaposleno je oko 100 ljudi, ali potencijali u ovoj oblasti još uvijek nisu maksimalno iskorišteni.

Vanjskotrgovinska razmjena i najznačajniji izvozni proizvodi i poduzeća

U okviru otvorenosti tržišta, nužna je orijentacija na izvoz u čemu je Jajce među vodećim općinama u SBK (Općina Travnik jedina ima veću vrijednost izvoza od Jajca), ali je to još uvijek nedovoljno da bi se zaposlio veliki broj nezaposlenih lica. S druge strane, bitan je i uvoz, posebno naprednih tehnologija i znanja, gdje Jajce nema niti jedan takav zabilježen slučaj. Zbog toga je važno stvaranje poticajnog okruženja, privlačnog za investicije posebno kroz ostvarivanje bolje saradnje sa dijasporom. Općina Jajce u periodu 2016.-2017. godine bilježi pozitivan trend rasta kako u izvozu tako i uvozu, ali u 2018. dolazi do pada i izvoza i uvoza. U 2019. izvoz dalje pada, dok je uvoz u manjoj mjeri povećan u odnosu na 2018. godinu. Pored pada, važno je istaći da je i u 2019. godini, kada je izvoz na najnižem nivou u posmatranom periodu, vrijednost izvoza u iznosu od 101.401.128 KM veća od vrijednosti uvoza u iznosu od 61.943.156 KM.

Tabela 20. Lista 10 najvećih poduzeća izvoznika

Naziv poduzeća	Djelatnost	Vrsta proizvoda/usluga koje se izvoze	Obim izvoza KM		
			2017	2018	2019
JAICE ALLOY WHEELS DOO	Metaloprerađivačka	Alu felge	67.284.837	68.379.890	65.512.987
THERMO FLUKS DOO	Metaloprerađivačka	Kotlovi i peći na pelet	10.302.372	10.723.815	11.618.080
AMBALEX DOO	Prerada drveta	Drveni sortimenti	8.349.910	11.012.756	6.044.956
RUDNICI BOKSITA DOO	Eksplatacija rude boksit	Ruda boksit	223.072	320.858	497.281
NIRBO DOO	Prerada drveta	Proizvodnja namještaja	2.849.953	2.400.737	1.956.547
METALING DOO	Metaloprerađivačka	Proizvodnja metalnih konstrukcija i dijelova	2.243.976	4.112.153	9.257.389
A&F DOO	Metaloprerađivačka	Proizvodnja metalnih dijelova	1.362.851	1.730.734	1.713.845

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 21: Ukupan izvoz / uvoz sa područja općine (000 KM)

	2016	2017	2018	2019
Izvoz	127.553	162.360	148.953	101.401
Uvoz	63.084	79.994	61.469	61.943

Saldo razmjene	64.469	82.366	87.484	39.458
-----------------------	--------	--------	--------	--------

Izvor: Općinski razvojni tim

Veće investicije koje su realizirane na posmatranom području ili su u toku

Kao rezultat vanstrateških intervencija, u periodu 2016.-2017. godine, u općini Jajce je došlo do značajnog povećanja investiranja u industriju posebno metalnu gdje je preduzeće „Alloy Wheels” izgradilo i opremilo novi pogon lakirnice gdje je vrijednost investicije iznosila oko 30.000.000 KM, preduzeće „Metaling” je investiralo u proizvodnu halu oko 5.000.000 KM, preduzeće „Komotin” u novi pogon betonske galanterije, „Rudnici boksita” u novi pogon za eksploataciju kamena, „Steelmeen” u pripremu pogona za proizvodnju ferosilicije sa oko 10.000.000 KM te „Thermoflux” u novi pogon i uložili značajna finansijska sredstva u objekte i opremu. Kompanija „Bingo” d.o.o. Tuzla izgradila je i stavila u funkciju Tržni centar, u kojem je zaposleno oko 100 radnika. Krajem 2020. godine kompanija „Bojanić” d.o.o. je kupila stari prostor firme „Borac R” i u toku je sanacija objekta i priprema za proizvodnju kartonske ambalaže.

Usvajanjem prostorno-planske dokumentacije u općini Jajce definirano je 12 poslovnih zona od čega su dvije još uvijek neiskorištene (Krezluk 2,71 ha, i Vlasinje 14,85 ha), odnosno njihova popunjenost je 0%. U šest poslovnih zona popunjenost je 33% (Bravnice, Ekonomija Divičani, Lendići, Vinac i Kamenice). Kapaciteti poslovnih zona Podmilačje, Rika, Skela, Vaganj i Lučina su iskorišteni. Većina prostora u poslovnim zonama je u vlasništvu privatnih poduzeća. Općina Jajce na raspolaganju ima prostor poslovne zone Kamenice u kojoj su renovirane četiri poslovne zgrade i funkcioniše šest preduzeća. Na raspolaganju su preostale još tri poslovne hale koje zahtijevaju renoviranje i stavljanje u funkciju. Poslovna zona Ekonomija Divičani nije na raspolaganju Općini Jajce zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa o čemu se vodi sudski spor.

Tabela 22: Raspoloživost industrijskog zemljišta sa i bez potrebne infrastrukture

Kategorija zemljišta	Površina (ha)		
	Sa infrastrukturom	Bez infrastrukture	Ukupno
Industrijsko zemljište	152.37	45.2	197.57

Izvor: Općinski razvojni tim

Poljoprivredni potencijali i proizvodi

Poljoprivredni resursi

Potencijali općine Jajce za poljoprivrednu proizvodnju zasnovani su na zemljištu kao osnovnom resursu, vodi, klimi te ljudskim resursima. U posmatranom periodu nije došlo do značajnih promjena kada je u pitanju iskorištavanje, struktura vlasništva i bonitet poljoprivrednog zemljišta. Najveće promjene desile su se 2014. godine kada su područje općine Jajce pogodile poplave, koje su dovele do velikog broja klizišta. Najveće površine zahvaćene klizištima su na prostoru naselja: Barevo, Vrbica, Cvitović, Doribaba, Bistrica, Prudi, Podmilačje, Lučina, Kuprešani, Klimenta i Ćusine. Površina zahvaćena klizištima je cca 65 ha. Poljoprivredno zemljište na kome je potrebno provesti protuerozivne mjere je oko 50 ha. Kao što je to slučaj u svim općinama u BiH, usitnjenost poljoprivrednih posjeda predstavlja ograničavajući faktor razvoja poljoprivrede na ovom području.

Od ukupnih poljoprivrednih površina (11.948 ha) trenutno je obrađeno cca 40%.

Uzgoj žitarica u periodu 2016.-2019. je najveći u 2017. godini i to 1.253 t, a onda dolazi do pada i u 2019. godini iznosi 747 t.

Uzgoj voća je imao najbolje rezultate u 2016. godini, a potom slijedi veliki pad i djelimični oporavak u 2019. godini.

Uzgoj povrća u posmatranom periodu ima tendenciju pada.

Proizvodnja goveđeg i svinjskog mesa raste značajno u 2018. i 2019. godini, a proizvodnja mlijeka je stabilna i zadržava se na približno istom nivou u posmatranom periodu.

Tabela 23: Poljoprivredna proizvodnja

Vrste poljoprivredne proizvodnje	2016		2017		2018		2019	
	količina (u tonama)	ukupna tržišna cijena (u KM)	količina (u tonama)	ukupna tržišna cijena (u KM)	količina (u tonama)	ukupna tržišna cijena (u KM)	količina (u tonama)	ukupna tržišna cijena (u KM)
Žitarice	1031	557,940	1253	512,840	1185	476,880	747	300,700
Pšenica		130,950	264	118,800	264	118800	136	59840
Ječam	217	75,950	276	96,600	0	0	0	0
Raž	15	6,900	11	5,060	174	73080	81	34830
Kukuruz	530	222,600	471	188,400	276	96600	161	54740
Tritikale	192	80,640	174	73,080	471	188400	369	151290
Zob	75	37,500	55	27,500	0	0	0	0
Ostalo...heljda	2	3,400	2	3,400	0	0	0	0
Voće	705	1.530.300	182	290.500	2	4.000	441.5	554.310
Jabuke	113	83,620	0		0	0	138	102720
Kruške	64	75,072	0		0	0	81	102640
Šljive	146	142,350	0		0	0	195	188250
Trešnje	27	43,200	0		0	0	26.5	159000
Višnje	6	10,200	2	4,000	0	0	0	0
Orasi	30	180,000	0		0	0	0	0
Maline	287	947,100	165	247,500	2	4000	1	1700
Jagode	18	11,258	9	9,000	0	0	0	0
Ostalo (navedite)	14	37,500	6	30,000				
Povrće	9,251	9,767,512	6,483	8,078,280	1,380	3,405,360	1,137	2,443,064
Povrće iz plastenika	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Paradajz	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	52	42640	35	28864
Paprika	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	336	403200	245	294000
Povrće na otvorenom (pojedinačno navest vrste) rajčica	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Krumpir	7,245	5,694,570	4,800	3,987,020	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Grah	525	2,297,140	420	2,485,120	420	2485120	380	1786000
Luk (češnjak i kapula)	371	613,200	378	621,600	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Mrkva	180	154,800	180	154,800	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Svježa paprika	16	16,800	16	20,800	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Račica	70	63,000	52	42,640	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Kupus i kelj	740	555,000	528	422,400	520	422400	378	302400
Krastavci	45	33,750	40	28,000	40	28000	24	16800
Ostalo povrće (salata, blitva, spanać, peršun, celer, tikvice, patlidžan ...)	59	339,252	69	315,900	12	24000	75	15000
Stočarstvo i peradarstvo	8,132,072.20	4,935,712	7,639,772.20	4,565,686	4,221,330	3,775,100	4,386,610	4,164,752.50
Proizvodnja goveđeg mesa	256	1,024,000	255	1,071,000	3400	1071000	3550	1118250
Proizvodnja svinjskog mesa	73	255,500	72	252,000	1200	252000	1290	270900
Proizvodnja pilića	6.4	24,320	3.7	14,060	1750	1750	1650	1650
Proizvodnja jaja	3,758,700	939,675	3,366,600	673,320	300	270	270	243
Proizvodnja mlijeka	4,373,020	2,438,867	4,272,830	2,375,305	4,202,680	2,270,080	4,366,100	2,514,522
Proizvodnja meda	16.8	253,350	12	180,000	12,000	180,000	13,750	259,187.50

Izvor: Općinski razvojni tim

Prerađivački kapaciteti u poljoprivredi

Mlijeko najviše otkupljuju Poljorad Travnik, Meggle Bihać i Mlijeko Produkt Kozarska Dubica.

Mjere podrške za poljoprivredne proizvođače

Tokom 2015. godine implementiran je strateški projekat Proširenje zasada jagodičastog voća na području općine Jajce u saradnji sa dijasporom, a projekat je nastavljen u 2016. godini u saradnji sa IFAD-om i u 2020. godini u suradnji sa Švicarskim karitasom. Također, u 2020. godini je implementiran projekt nabave plastenika socijalno ugroženim osobama (15 korisnika) i udruženjima sa područja općine Jajce (3 udruženja), u suradnji sa ASB iz Republike Njemačke.

Prateću infrastrukturu u oblasti pružanja stručnih i savjetodavnih usluga proizvođačima na prostoru općine, ali i šireg prostora, čine uposlenici Općine zaposleni na poslovima poljoprivrede i JP Veterinarska stanica Jajce. Poljoprivredne inpute, odnosno repromaterijal, proizvođači mogu nabaviti u dvije specijalizirane trgovine (poljo-apoteke), od kojih samo u jednoj postoji osoba sa visokom stručnom spremom, koja je u mogućnosti pružiti stručne savjetodavne usluge. Nije bilo promjena u domenu stručnog savjetovanja poljoprivrednih proizvođača.

Na području općine Jajce djeluje Udruženja proizvođača mlijeka. Također, u promatranom periodu na području općine Jajce registrirana je i Udruga poslodavaca, ali suradnja Općine sa navedenom udrugom i ostalim privrednicima nije formalizovana i u narednom periodu potrebno je raditi na formalizovanju zajedničke suradnje kroz formiranje privrednog vijeća ili sličan mehanizam.

Najznačajniji turistički potencijali i turistička infrastruktura

Područje općine Jajce obiluje različitim potencijalima koji mogu osigurati bazu za stvaranje kvalitetne i raznolike turističke ponude. Turizam je privredna grana koja može snažno doprinijeti sveukupnom ekonomskom napretku općine, ali potrebno je zavidne potencijale pretvoriti u kvalitetne i konkurentne turističke proizvode.

U periodu 2013.-2019. Općina Jajce je implementirala niz strateških projekata vezanih za razvoj turističke infrastrukture (Izgrađen i funkcionalan Turistički info centar, izgrađena javna LED rasvjeta na Plivskim jezerima, uređen prostor oko vodopada, renovirani toaleti na Malom plivskom jezeru, uspostavljen besplatni wi-fi na Plivskim jezerima i u centru grada, osvjetljen vodopad, izgrađen zip line iznad vodopada, izgrađene šetnice na Malom plivskom jezeru) što je imalo pozitivan uticaj na razvoj turizma na teritoriji općine i njegovu popularizaciju. JU „Agencija za kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu i razvoj turističkih potencijala grada Jajca“ u značajnoj mjeri je doprinijela promociji grada i privlačenju turista. Ostvarena je suradnja sa osam turističkih agencija iz okruženja i predstavljeni su turistički potencijali na tri sajma turizma u inostranstvu i najmanje deset sajмова u Bosni i Hercegovini. Svake godine organizovane su brojne turističke manifestacije od čega su najposjećeniji STEP-Sajam turizma i eko proizvoda, Međunarodno takmičenje u skokovima sa vodopada te Dani AVNOJ-a. Tokom 2020. godine zbog pandemije korona virusa ove manifestacije nisu održane.

Kada su u pitanju faktori koji limitiraju razvoj u ovoj oblasti, a na koje lokalna zajednica ne može utjecati, bitno je pomenuti neprovođenje propisa u oblasti zaštite okoliša i nedostatak podrške viših nivoa vlasti. Usvojen je Zakon o turističkim zajednicama SBK/KSB. Općina Jajce je pripremila Odluku o osnivanju Turističke zajednice Općine Jajce, u skladu sa navedenim Zakonom.

Važan potencijal za razvoj turizma u općini Jajce su kulturno-historijski spomenici. Broj nacionalnih spomenika se povećao za 4 nacionalna spomenika u odnosu na 2013. godinu kada ih je bilo 26. Promocija, zaštita i očuvanje kulturno-historijske baštine je temeljna odrednica Općine Jajce pa je dugoročno održavanje i efikasno upravljanje ovim resursima prioritet Općine Jajce.

Efikasniji razvoj turizma koči niz slabosti koje se odnose na nepostojanje odgovarajuće prostorno-planske dokumentacije (regulacioni planovi) i sporo obnavljanje turističke infrastrukture. Kada su u pitanju faktori koji limitiraju razvoj u ovoj oblasti, a na koje lokalna zajednica ne može uticati, bitno je

pomenuti neprovođenje propisa o zaštiti okoliša, nedostatak podrške viših nivoa vlasti te djelovanje turističke zajednice koja je u nadležnosti Kantona.

Tabela 24: Turistički smještajni kapaciteti

Struktura objekata	2016	2017	2018	2019	2020
Hoteli	95	95	95	105	105
Aparthoteli	138	142	142	142	142
Ville	0	0	0	0	0
Apartmani	155	172	180	185	190
Ostali smještaj	886	920	920	920	920
Ukupan broj ležaja:	1274	1329	1337	1352	1357

Izvor: Općinski razvojni tim

U posmatranom periodu je povećan broj ležaja u turističkim smještajnim kapacitetima sa 1.274 u 2016. godini na 1.357 u 2020. godini.

Ostvareni prihodi od turizma

Prema podacima Turističkog info centra, u 2019. godini prodano je 154.688 ulaznice za ulazak na kulturno – istorijske spomenike i prirodne atrakcije. Prihod od prodanih ulaznica je u prosjeku 300.000 KM godišnje. Povećanje prihoda i broja prodanih ulaznica je posljedica uvođenja nove manifestacije „Skokovi sa Vodopada“.

Tabela 25: Broj prodatih ulaznica

Spomenik	Prodane ulaznice 2017.	Prodane ulaznice 2018.	Prodane ulaznice 2019.
Vodopad	83.134	61.847	82.228
Katakombe	20.199	22.125	22.386
Tvrđava	27.001	28.449	27.456
Etno muzej	2.867	323	1.345
Mitrej	1.553	2.226	669
Muzej Avnoja-a	18.866	19.346	20.604
UKUPNO	153.620	134.316	154.688

Izvor: Općinski razvojni tim

Ukupan prihod hotela u 2017. godini iznosi 1.824.158, u 2018. godini 1.915.299, a u 2019. godini 1.983.320 KM.

Broj noćenja i broju gostiju (po zemljama porijekla)

U posmatranom vremenskom periodu zabilježen je trend rasta broja noćenja na teritoriji općine. Razlog ovog povećanja je primjena novog načina evidencije i zakonske obaveze prijavljivanja broja noćenja Turističkoj zajednici SBK.

Rezime stanja razvojnih izazova i perspektiva u sektoru ekonomskog razvoja

Razvojni izazovi	Razvojne perspektive	Podsektor
Povećanje izvoza i dalji razvoj prerađivačke industrije	Unapređenje konkuretnosti prerađivačke industrije i podsticanje izvozne orijentacije	Prerađivačka industrija
Veći stepen korištenja resursa za razvoj poljoprivrede	Podsticaj poljoprivredne proizvodnje	Poljoprivreda
Kreiranje radnih mjesta	Povećanje aktivnosti u poljoprivredi, turizmu i prerađivačkoj industriji, sa fokusom na proizvode i usluge više vrijednosti	Prerađivačka industrija, turizam,

		poljoprivreda
Razvoj turističke ponude zasnovan na prirodnim i kulturno-historijskim bogatstvima	Kreiranje turističkih proizvoda i usluga zasnovanih na posebnim prednostima općine Jajce	Turizam

e) Pregled stanja i kretanja u oblasti društvenog razvoja

Stanje u sektoru obrazovanja

Predškolski odgoj i obrazovanje

Na području općine Jajce djeluje jedna predškolska ustanova - Javna predškolska ustanova Dječji vrtić „Bare“ čiji je osnivač Općina Jajce. U tom kontekstu, stanje u ovoj oblasti nije zadovoljavajuće, prije svega zbog činjenice da većina djece na području općine Jajce nije uključena u predškolski odgoj, a ponajprije djeca iz ruralnih područja. Kapacitet postojećeg vrtića je 109 djece i iz godine u godinu maksimalno je popunjen. Ova brojka će u narednom razdoblju još više rasti iz razloga što je uveden obavezan predškolski odgoj za svako dijete u godini pred polazak u školu. Zbog velikog broja djece koja se nalaze na listi čekanja, (trenutno 84 djece se nalazi na listi čekanja) za upis u vrtić, pokrenute su aktivnosti na sanaciji i rekonstrukciji objekta dječjeg vrtića „Naša radost“. Pored JPU Dječji vrtić „Bare“ osnovane su i dvije privatne igraonice za djecu, koje imaju organizovan cjelodnevni boravak djece.

Osnovno obrazovanje

Na području općine Jajce djeluju četiri osnovne škole u čijem sastavu su još 18 područnih škola. Osnovno obrazovanje, uključujući i veliki broj područnih škola, još uvijek funkcionira po sistemu „dvije škole pod jednim krovom“, gdje se nastava odvija na po dva nastavna plana i programa i to po nastavnom planu i programu na hrvatskom jeziku i po nastavnom planu i programu na bosanskom jeziku. OŠ „Berta Kučera“ je zbog velikog broja učenika i područnih odjeljenja podijeljena na dva pravna subjekta i to: OŠ „Jajce“ Kruščica i OŠ „Berta Kučera“ Jajce. U svim školama stručnost i broj nastavnog kadra je na zadovoljavajućem nivou. Inkluzivna nastava se sprovodi u svim osnovnim školama na području općine, a nastavnici prolaze kroz edukaciju za rad sa djecom sa posebnim potrebama. U 2019. godini ukupan broj učenika u osnovnim školama iznosio je 1.849.

Broj romske djece koja su završila obavezno osnovno obrazovanje nije zadovoljavajući, što treba da bude unapređeno u narednom periodu.

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK je u posmatranom periodu izvršilo popis i stanje školskih objekata na području ovog kantona. Generalni zaključak je da ni jedan školski objekt ne zadovoljava standarde kada je u pitanju utopljenost školskih objekata. U svrhu uspostavljanja adekvatnog prostornog i infrastrukturnog kapaciteta osnovnih škola izvođeni su parcijalni radovi na objektima, ali isti nisu planski i sistemski uređeni već škole te radove izvode parcijalno i shodno dobivenim donacijama. U tom pravcu vršena je zamjena stolarije, dijelovi krovova, uvođeni sistemi centralnog grijanja, ali ni jedna škola nije uređena na način koji zadovoljava sve pedagoške, ekološke i energetske standarde.

Tabela 26: Pregled obrazovnih ustanova (predškolsko i osnovno obrazovanje)

Naziv ustanove	Broj područnih škola	Broj učionica u funkciji	Broj učenika										Broj nastavnog osoblja		Broj učenika koja dolaze iz općina koje su udaljene više od 4km
			2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2019/20		
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Ukupno - vrtići	1	4	56	51	62	48	57	46	56	49	54	52	0	10	
Osnovna škola "13 RUJAN" JAJCE	5	11	383	373	342	365	342	333	339	320	327	291	13	45	11
Osnovna škola "Berta Kučera" Jajce	9	33	532	538	304	315	305	320	341	346	339	332	14	55	10
Osnovna škola "Braća Jezerčić" Divičani	2	14	109	91	93	87	78	73	85	79	63	69	8	15	2
Osnovna škola "Jajce" Kruščica	3	18					216	228	225	237	203	215	13	37	21

OŠ	19	76	1024	1002	739	767	941	954	990	982	932	907	48	152	46
Ostalo															
Ukupno - vrtići	1	4	56	51	62	48	57	46	56	49	54	52	0	10	
Ukupno - OŠ	19	76	1024	1002	739	767	941	954	990	982	932	907	48	152	46

Izvor: Općinski razvojni tim

Srednje obrazovanje

U Jajcu egzistiraju dvije srednje škole: Srednja škola „Nikola Šop“ i Srednja strukovna škola „Jajce“. Srednje strukovno obrazovanje u velikoj mjeri ovisi od suradnje s tržištem rada. Obzirom da je na području općine Jajce najviše zastupljena metalska industrija tako je i nastavni plan prilagođen potrebama tržišta pa su u zadnje vrijeme najzastupljenije struke tehničara mehatronike, elektroenergetike, telekomunikacija, računarstva, CNC operatera i instalatera za grijanje.

Medicinska škola je još uvijek najzanimljivija velikom broju učenika. Da bi se osigurala veza između srednjeg strukovnog obrazovanja i tržišta rada, potrebna je stalna suradnja predstavnika poslodavaca, sindikata i obrazovnih vlasti. Iz tog razloga potrebno je odrediti ciljeve u razvoju srednjeg strukovnog obrazovanja. Broj učenika Srednje strukovne škole je u padu od 2016. godine, a posebno je izražen od 2018. godine. Broj učenika Srednje škole "Nikola Šop" je također u padu u periodu od 2015, ali je u 2019. godini značajno veći u odnosu na prethodni period. Uzrok smanjenja broja učenika je iseljavanje stanovništva i školovanje u drugim sredinama (Travnik, Visoko, Republika Hrvatska).

U 2019. godini u suradnji sa Europskom komandom američkih snaga (US EUCOM) u Srednjoj strukovnoj školi Jajce izvršeni su radovi na sanaciji objekta (zamijenjena stolarija i krov) u iznosu od 438.239,06 KM, što je u proteklom periodu najznačajnija investicija u objekte obrazovanja.

Jajački učenici, dobitnici nagrade MAX van der Stoel za 2018. godinu nagradu u iznosu od 50.000,00 eura iskoristili su za poboljšanje procesa učenja u srednjim školama. Nabavljene su: IT oprema, interaktivne školske table, pametne klupe i prozorske roletne.

Tabela 27: Pregled obrazovnih ustanova u srednjem obrazovanju

Naziv ustanove i vrsta obrazovanja (navesti sve profile za koji se vrši obrazovanje pojedinačno)	Broj učionica u funkciji	Broj učenika										Broj nastavnog osoblja	
		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2019/20	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Srednja strukovna škola	27	341	182	384	163	350	186	258	122	250	89	14	18
a) Ugostiteljstvo (kuhar/konobar)		29	64	30	59	27	56	16	48	27	23		
b) Strojarsvo (bravar/cnc operater/automehaničar)		145	0	169	0	159	0	111	0	83	0		
c) Hotelijersko-turistički tehničar		9	35	32	43	32	52	19	36	19	38		
d) Građevinski tehničar-visokogradnja		58	21	62	18	55	21	38	14	39	15		
e) Tehničar za računalstvo/elektroenergetiku		100	62	91	43	68	56	50	19	58	8		
f) Tehničar za mehatroniku						9	1	24	5	24	5		
Srednja škola "Nikola Šop"	17	101	328	95	287	82	262	68	217	138	446	8	20
a) Opća gimnazija		37	87	34	74	27	61	29	63	24	57		
b) ekonomska škola		21	94	18	89	13	81	9	55	6	42		
c) medicinska škola		28	105	32	98	29	90	23	69	28	79		
d) frizerska škola						8	20	7	30	11	45		
e) trgovačka škola		15	42	11	26	5	10			69	223		

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 28: Broj učenika koji pohađaju škole na području općine

Broj učenika															
2015/16				2016/17			2017/18			2018/19			2019/20		
M	Ž	Σ		M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ

Predškolsko obrazovanje	56	51	107	62	48	110	57	46	103	56	49	105	54	52	106
Osnovno obrazovanje	1024	1002	2026	739	767	1506	941	954	1895	990	982	1972	932	907	1839
- seoske škole										498	502	1000	448	448	896
- gradske škole										492	480	972	484	459	943
- specijalna odjeljenja															
Srednje obrazovanje	442	510	952	479	450	929	432	448	880	326	339	665	388	535	923

Izvor: Općinski razvojni tim

Broj učenika koji pohađaju škole na području općine je zabilježio značajan pad u 2016. godini, ali je već u 2017. povećan.

Tabela 29: Broj upisanih u prvi razred/prvu godinu u školama na području općine

	2015/16			2016/17			2017/18			2018/19			2019/20		
	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ
Osnovno obrazovanje	101	112	213	89	94	183	94	81	175	116	84	200	96	83	179
- seoske škole	55	60	115	48	47	95	34	31	65	66	49	115	50	50	100
- gradske škole	46	52	98	41	47	88	60	50	110	50	35	85	46	33	79
Srednje obrazovanje										232	168	400	192	166	358

Izvor: Općinski razvojni tim

Broj upisanih u prvi razred/prvu godinu u školama na području općine varira, ali se ne može uočiti trend pada.

Tabela 30: Broj učenika koji su napustili školovanje prije njegovog okončanja (u školama na području općine)

	2018/19		
	M	Ž	Σ
Osnovno obrazovanje	14	14	28
- seoske škole	5	9	14
- gradske škole	9	5	14
Srednje obrazovanje			

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 31: Broj i iznos općinskih stipendija

	2016			2017			2018			2019		
	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ
Visokoškolsko obrazovanje	60	148	208	59	145	204	54	107	161	54	112	166
- ukupan iznos stipendija (000)	60	148	208	59	145	204	54	107	161	54	112	161

Izvor: Općinski razvojni tim

Broj korisnika stipendija i iznos koji se izdvaja je smanjen u 2018. godini, što je posljedica manjeg broja prijavljenih, odnosno manjeg broja studenata koji ispunjavaju kriterije propisane od strane Općinskog vijeća Jajce. Iznos stipendije po studentu iznosi 1.000,00 KM, na godišnjem nivou.

Tabela 32: Broj nastavnog osoblja na području općine

	2015/16			2016/17			2017/18			2018/19			2019/20		
	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ

Predškolsko obrazovanje	0	5	5	0	5	5	0	8	8	0	9	9	0	10	10
Osnovno obrazovanje						167			166	51	148	199	48	152	200
Srednje obrazovanje			76			69			66	22	41	63	22	38	60

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 33: Etnička i spolna struktura učenika osnovnih i srednjih škola

Obrazovna ustanova	Broj učenika u 2019/20 godini						
	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali	M	Ž	Σ
Osnovna škola "Jajce" Kruščica	349	0	0	69	203	215	418
Osnovna škola "Berta Kučera"	662	0	0	9	339	332	671
Osnovna škola "Braća Jezerčić"	0	132	0	0	63	69	132
Osnovna škola "13 RUJAN"	47	568	2	1	327	291	618
Srednja škola "Nikola Šop"	297	283	2	2	138	446	584
Srednja strukovna škola "Jajce"	179	159	1	0	250	89	339

Izvor: Općinski razvojni tim

Školski objekti na području općine su: Matična škola Kruščica, Područna škola Divičani, Područna škola Kuprešani, Područna škola Bešpelj, Osnovna škola "Braća Jezerčić", Osnovna škola "13 RUJAN" Anex B, Osnovna škola "13 RUJAN" Anex A, Područna škola Mile, Područna škola Carevo Polje, Područna škola Peratovci, Područna škola Skela, Područna škola Barevo, Osnovna škola "Berta Kučera", Područna škola Vlasinje, Područna škola Vinac, Područna škola Barevo, Područna škola Šibenica, Područna škola Bulići, Područna škola Carevo Polje, Područna škola Peratovci, Područna škola Biokovine, Područna škola Bravnice.

Kada se govori o opremljenosti školskih objekata, broj učenika po učionici je zadovoljavajući osim u Osnovnoj školi "Berta Kučera" gdje je taj broj visok 41. U određenom broju objekata nema sanitarnih čvorova unutar objekta (Barevo, Vlasinje, Carevo polje, **Kuprešani**). Voda za piće je dostupna u svim objektima. Sportska dvorana u objektu je raspoloživa u Područnoj školi Divičani, Osnovnoj školi "Braća Jezerčić", Osnovnoj školi "13 RUJAN" Anex B i Osnovnoj školi "Berta Kučera". Knjižnica je raspoloživa u Matičnoj školi Kruščica, Osnovnoj školi "Braća Jezerčić", Osnovnoj školi "13 RUJAN" Anex A i Osnovnoj školi "Berta Kučera". Broj računara na raspolaganju po učeniku je nizak. Fizički pristup objektima je omogućen djeci s posebnim potrebama u objektima Matična škola Kruščica, osnovnim školama "Braća Jezerčić", "13 RUJAN" Anex B, "13 RUJAN" Anex A, i područnim školama Mile, Šibenica, Bulići, Carevo Polje, Biokovine i Bravnice. Pojedine mjere EE su provedene u određenim objektima, ali ovim mjerama nisu obuhvaćeni objekti Matična škola Kruščica, područne škole Divičani, Kuprešani, Bešpelj, **"Braća Jezerčić"**, Vlasinje, Vinac, Barevo, Bulići, Carevo polje, Peratovci, Biokovine, Bravnice. Kao energent se najčešće koriste drvo i ugalj, dok se pelet koristi u objektima Osnovna škola "13 RUJAN" Anex B (ne obuhvata područne škole), Osnovna škola "13 RUJAN" Anex A i Osnovna škola "Berta Kučera".

Iz navedenog se mogu identifikovati potrebe za daljim unapređenjima uslova rada u osnovnim školama u narednom periodu, kao što su dalje infrastrukturno uređenje, mjere energetske efikasnosti i računarska opremljenost.

Tabela 34: Finansiranje obrazovnih ustanova iz budžeta općine - subvencioniranje

	2016		2017		2018		2019		2020	
	Godišnji ostvaren i iznos	% učešća u budžetu	Godišnji ostvare ni iznos	% učešća u budžetu	Godišnji ostvare ni iznos	% učešća u budžetu	Godišnji ostvare ni iznos	% učešća u budžetu	Godišnji i ostvare ni iznos	% učešća u budžetu
Predškolsko obrazovanje			240.000		290.000		215.000			
Osnovno obrazovanje			54.980		118.506		85.354			

Srednje obrazovanje			2.300		6.600		1.200			
------------------------	--	--	-------	--	-------	--	-------	--	--	--

Izvor: Općinski razvojni tim

Visoko obrazovanje

Na području općine Jajce ne postoji niti jedna visokoškolska ustanova, a najbliži univerzitetski centri udaljeni su preko 100 km od Jajca. Najveći broj studenata studira u Sarajevu, Zenici, Mostaru, Banjaluci i gradovima Republike Hrvatske. Općina Jajce svake godine iz budžeta na osnovu kriterija donesenih od strane Općinskog vijeća Jajce stipendira oko 200 studenata koji studiraju na državnim univerzitetima i za to izdvaja oko 200.000 KM. Prednost pri dodjeli stipendija imaju deficitarna zanimanja (farmacija, medicina, građevina, arhitektura, mašinstvo, elektrotehnika). Potrebno je uvođenje sistema cjeloživotnog učenja, modernizacije obrazovnih sadržaja i nastavnih metoda te kontinuiranog razvoja nastavnog osoblja.

Obrazovanje odraslih

Na području općine Jajce nema ustanova za obrazovanje odraslih.

Odgajno-obrazovni proces tokom pandemije Covid – 19

Odgajno obrazovni proces u uslovima pandemije COVID 19 se odvija u otežanim uslovima u skladu sa važećim mjerama i preporukama nadležnih institucija. Pojavom pandemije COVID 19 redovni nastavni proces je prekinut te se ukazala potreba za novim modelima izvođenja nastave, prije svega, nastave on-line putem. Škole, pa i sami nastavnici, bili su prepušteni sami sebi da se snalaze u datoj situaciji, a do izražaja je dolazila njihova snalažljivost i kreativnost. Učionice su zamijenili svojim domovima, ali ipak najveći teret nosili su sami učenici i njihovi roditelji. Nakon svega ovoga nova školska godina otpočela je uz prisustvo učenika i striktno poštivanje mjera propisanih od strane nadležnih institucija i kriznih štabova. Ono što je vidljivo u ovoj situaciji jeste loša obučenost nastavnog kadra i samih učenika u pogledu korištenja IT tehnologija, te bi bilo neophodno raditi na edukaciji, a paralelna sa time na opremanju školskih prostora istima. Kakvi modeli nastave će se primjenjivati u budućnosti neizvjesno je, ali je sigurno da IT oprema može samo doprinijeti poboljšanju uvjeta odgojno-obrazovnog procesa.

Stanje u oblasti kulture i sporta

Kultura

Kulturna scena je raznovrsna i bogata ponudom kulturnih sadržaja. Nosioći kulturnih dešavanja u općini Jajce su kulturne ustanove (JU „Dom kulture“ Jajce, JU „Agencija za kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu i razvoj turističkih potencijala grada Jajca“, JU „Muzej II zasjedanja AVNOJ-a“) i kulturno-umjetnička društva. Ove institucije svojim djelovanjem prevazilaze lokalne granice, a raznovrsni festivali privlače umjetnike i publiku sa prostora cijele regije. Općina Jajce je radila na obogaćivanju sportskih i kulturnih manifestacija koje su doprinijele stvaranju pozitivnog imidža grada. Tokom cijele godine održavaju se brojne kulturne i sportske manifestacije kao što su: Plivske omahe, Pozorišne/kazališne igre, Septembarske večeri, Šopovi dani na Plivi, Dani AVNOJ-a, Biciklijada, Rafting regata na Vrbasu, Moto susreti. Od 2016. godine održava se manifestacija „Skokovi sa Vodopada“. Navedene manifestacije podržavaju se iz Općinskog budžeta i budžeta viših nivoa vlasti i dio njih su strateške intervencije. Prema podacima organizatora oko 10.000 ljudi učestvuje u sadržajima navedenih manifestacija, od kojih su neke višednevne. Svake godine hiljade hodočasnika dolazi u Svetište sv. Ivana Krstitelja u Podmilačje koje je jedno od najstarijih svetišta u Bosni i Hercegovini.

Tokom 2020. godine, zbog pandemije Covid 19 većina manifestacija nije održana ili je održana u skladu sa važećim mjerama i preporukama nadležnih institucija.

U posmatranom periodu u JU „Dom kulture Jajce“ izvršene su mjere na poboljšanju energetske efikasnosti u smislu zamjene stolarije cca 65.000,00 KM i ugradnja centralnog grijanja na bio masu u iznosu od 86.000,00 KM.

Potrebe za intervencijama u oblasti kulture u narednom periodu obuhvataju uređenje Doma kulture, obnovu rodne kuće Nikole Šopa, te dalje obogaćivanje ponude kulturnih sadržaja, uključujući manifestacije.

Tabela 35: Pregled ustanova kulture

Naziv ustanove	m ² korisnog prostora u funkciji			Broj registriranih zaposlenih					Broj korisnika usluga koje pružaju ove ustanove				
	2018	2019	2020										
				2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
				S	S		S	S					
JU "Agencija	400 m2	400 m2	400 m2	5	5		10		0	128.711	114.970	134.084	
JU "Muzej II zasjedanja AVNOJ-a"	700	700	700	3	3		3	4	16.245	18.866	19.346	20.604	
JU "DOM KULTURE JAJCE"	1.985.43	1.985.43	1.985.43	5	5		8	7	4.800	4.500	5.000	5.500	700

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 36: Financiranje ustanova kulture

Naziv ustanove	Godišnji budžet ustanove		Iznos dotacija iz općinskog budžeta		
	2018	2019	2018	2019	2020
JU "Agencija	434.061	896.173	140.000	193.000	130.000
JU "Muzej II zasjedanja AVNOJ-a"	121.852	120.158	80.000	83.000	80.000
JU "DOM KULTURE JAJCE"	236.374	269.265	142.000	177.800	200.000

Izvor: Općinski razvojni tim

Sport

U općini je registrovano više od 30 sportskih klubova sa značajnim brojem članova i značajnim rezultatima (Košarkaški klub „Vodopad“ cca 100 članova, Karate klub „Kumite“ cca 100 članova, Auto klub Jajce 20 članova, Mala škola sporta 50 članova, Odbojkaški klub „Time out“ cca 50 članova) što povećava broj mladih koji se aktivno bave sportom. Transfer za sport iz Općinskog budžeta je u proteklom periodu povećan, zbog povećanja broja sportskih klubova. Osnivanjem JU "Sport i rekreacija" definisano je upravljanje najznačajnijom sportskom infrastrukturom u općini Jajce, Gradska sportska dvorana i Stadion Pijavice. Značajna su ulaganja u renoviranje i dogradnju ova dva sportska objekta.

Pored navedenog Općina je imala niz značajnih intervencija u izgradnji sportske infrastrukture (kupovina gradskog stadiona Mračaj u iznosu od 1.300.000,00 KM, nastavak izgradnje stadiona Lug, Kruščica, uređenje igrališta iznad Sportske dvorane, na Planinarskom domu Ćusine i u mjesnim zajednicama). Pored značajnih aktivnosti u proteklom periodu, potrebno je i dalje ulagati u sportsku infrastrukturu.

Sportski klubovi organizuju brojna takmičenja kantonalnog i regionalnog nivoa: Međunarodni kup kraljevskog grada u košarci, Auto Rally Jajce, Državno prvenstvo u kajak-kanu na mirnim vodama, samo su neke od sportskih manifestacija koje svake godine privuku veliki broj učesnika i gledalaca. Tokom 2015. godine u Jajcu je održano Svjetsko prvenstvo u mušičarenju na kojem je učestvovalo trideset timova iz cijelog svijeta.

Obnovljen je rad Sportskog saveza općine Jajce koji organizira manifestaciju „Izbor sportiste godine u općini Jajce“ i koji predstavlja vezu između potreba sportskih klubova i lokalne zajednice. Jajački sportisti i sportski radnici kontinuirano postižu zapažene rezultate na domaćoj i međunarodnoj sportskoj sceni. Očekuje se da će se taj trend u budućnosti nastaviti i u individualnim i kolektivnim sportovima.

Tabela 37: Pregled ustanova sporta

Naziv ustanove	m ² korisnog prostora u funkciji	Broj korisnika ustanova sporta		
	2020	2018	2019	2020
JU "Sport i rekreacija" Sportska dvorana i igralište; stadion Pijavice objekt + igralište i tribine	4.000; 200 + 2.280	7,500	10,000	3,000

Izvor: Općinski razvojni tim

Broj registriranih zaposlenih u period 2018-2020. se nije mijenjao i to je 4 zaposlena, 3 muškarca i 1 žena.

Tabela 38: Financiranje ustanova sporta

Naziv ustanove	Godišnji budžet ustanove			Iznos dotacija iz općinskog budžeta		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
JU "Sport i rekreacija" stadion Pijavice objekt + igralište i tribine	105,000	207,430	185,000	80,000	135,000	90,000

Izvor: Općinski razvojni tim

Stanje u zdravstvu

Zdravstvene ustanove koje djeluju na području općine Jajce su JU Dom zdravlja, JU Opća bolnica U Jajcu, također, ordiniraju tri privatne stomatološke ordinacije, pet privatnih apoteka i jedna privatna ginekološka ordinacija. Broj stanovnika po ljekaru u općini Jajce ne odstupa od kantonalnog prosjeka, dok je ovaj broj znatno veći od Federalnog, a od 2018. godine je značajno povećan broj specijalista i medicinskih tehničara.

Tabela 39: Broj ustanova primarne zdravstvene zaštite na području općine

	2016	2017	2018	2019	2020
Br. domova zdravlja	1	1	1	1	1
Br. područnih ambulanti	7	7	7	7	7
Br. timovi obiteljske medicine	8	8	6	6	6
Br. vozila hitne pomoći	1	1	4	4	4
Broj. javnih ljekarni	1	1	1	0	0
Br. privatnih ljekarni	3	3	3	4	4
Broj savjetovališta koja rade na unapređenju zdravstvene zaštite kroz prevenciju i edukaciju	1	1	2	2	2
Broj korisnika usluga savjetovališta za prevenciju i edukaciju			126	101	96

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 40: Broj i struktura osoblja u zdravstvenim ustanovama na području općine

	2018			2019			2020		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
Ukupno zdravstvenih radnika	23	52	75	39	91	130	41	95	136
Liječnici opće prakse	5	8	13	4	8	12	4	8	12
Specijalisti	3	3	6	14	8	22	11	12	23
Ginekolozi			0	2		2	2		2
Stomatolozi	2	5	7	1	5	6	1	5	6
Medicinski tehničari	13	36	49	22	70	92	20	74	94
Ostalo osoblje	10	11	21	12	11	23	22	19	41

Izvor: Općinski razvojni tim

U proteklom periodu rekonstruisana je zgrada JU Dom zdravlja Jajce čime su stvoreni uslovi za kvalitetnije pružanje usluga primarne zdravstvene zaštite. Nakon rekonstrukcije u JU Dom zdravlja

Jajce poboljšani su uslovi rada, na način da su razdvojene ordinacije (stomatološka, pedijatrija, pulmologija, medicina rada...) što olakšava rad ljekarima i omogućuje kvalitetniju uslugu građanima. U Jajačkom domu zdravlja posljednjih godina pridaje se posebna pažnja i ulažu veliki naponi u moderniziranju opreme. Uz kvalitetnu ultrazvučnu dijagnostiku, Dom zdravlja Jajce uspostavio je savremeni, moderno opremljeni biohemijski laboratorij nabavljen je novi digitalni RTG aparat koji omogućuje zaokruživanje osnovne medicinske dijagnostike. Pacijenti iz Jajca neće morati ići u druge gradove ili zdravstvene ustanove da bi dobili osnovne i najvažnije nalaze. U Domu zdravlja je organizovan redovan rad u sedam terenskih ambulanti, nabavljeno je novo sanitetsko vozilo za prijevoz dijaliznih bolesnika, adaptirane su područne ambulante u Kruščici, Vlasinju, Divičanima i Vincu, uz podršku Općine Jajce, Vlade SBK sa Ministarstvom zdravstva i Ministarstvom prostornog uređenja, graditeljstva, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova. U okrilju Doma zdravlja Jajce nalazi se i Centar za mentalno zdravlje, jedan od pet na području SBK, a čini vrlo važan segment zdravstvene zaštite i liječenja pacijenata. Osnovni cilj ove javne zdravstvene ustanove jeste pratiti savremene trendove u okviru pružanja zdravstvene zaštite, a sve na zadovoljstvo, prije svega, pacijenata za što kvalitetnije liječenje i stvaranja što boljih uslova za rad ljekara i medicinskog osoblja. Ukupna ulaganja u opremu i objekte u periodu 2014-2020. godine iznosila su oko 1.115.000,00 KM.

U okviru zdravstvene institucije Opća bolnica Jajce, pacijenti mogu dobiti zdravstvene usluge dijagnostike, liječenja, usluge konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite, zdravstvene usluge bolničkog liječenja i ostale zdravstvene usluge sekundarnog nivoa. JU Opća bolnica Jajce sekundarnu zaštitu pruža na odjelima kirurgije, internom odjelu, pedijatriji, ginekologiji i rodilištu, u operacionim salama, u specijalističko-konsultativnim službama (služba za neurologiju, oftamologiju, fizijatriju, urologiju, otorinolaringologiju, dermatovenerologiju), te vrši pretrage u mikrobiološkom, hematološko-biokemijskom laboratoriju i odsjeku za transfuziologiju. Formalno-pravni status bolnice je definisan u proteklom periodu i u nadležnosti je Vlade Srednjobosanskog kantona.

Finansijske poteškoće uzrok su nedovoljne materijalno-tehničke opremljenosti. I pored finansijskih poteškoća menadžment JU "Opća bolnica" Jajce u posmatranom periodu imao je niz značajnih ulaganja (nabavka sanitetskog vozila, opremanje odjela ginekologije i odjela transfuziologije, nabavljen je inkubator, rekonstruisani bolnički liftovi), zamjena vanjske stolarije na covid odjelu i pročelnom dijelu zgrade, rekonstrukcija mokrih čvorova na odjelu pedijatrije i internom odjelu, rekonstrukcija predulaza, info pulta i bolničke ljekarne. Izvršena je zamjena dotrajalih medicinskih aparata (laboratorijski frižideri, računari za BIS), digitaliziran rtg aparat i bolnica umrežena u informatičku mrežu na području SBK/KSB.

U 2020. godini u bolnici su implementirana tri važna projekta vezana za pandemiju Covida, a to su: Rekonstrukcija stanice za kisik i centralne medicinske plinove, ugradnja centralnog grijanja na Covid odjelu i izgradnja tunela ispred ulaza u bolnicu. Pored toga nabavljena su i dva respiratora za potrebe Covid odjela.

U tijeku je započeti projekt rekonstrukcije uklopnih ormara i agregata za alternativno napajanje električnom energijom, te nabavka novog transportno-teretnog vozila. Sredstva koja su omogućila ulaganje u infrastrukturu bolnice dijelom su donacije od gospodarstvenika općine Jajce, Vlade FBiH, Vlade kantona SBK/KSB, te Općine Jajce.

U narednom periodu fokus treba biti na daljem unaprjeđenju i razvoju dijagnostičkih postupaka u primarnoj zdravstvenoj zaštiti na području Općine Jajce, te na informatičkom uvezivanju JZU Doma zdravlja Jajce u informatičku mrežu na području Srednjobosanskog kantona.

U narednom periodu od infrastrukturnih projekata bitno je završiti zamjenu vanjske stolarije na preostalom dijelu zgrade, zamjenu krova, rekonstrukciju mokrih čvorova na preostalim odjelima. Potrebna su dodatna ulaganja u dotrajalu medicinsku opremu (aparat za obradu krvnih pripravaka i UZV aparat). Poseban projekt od iznimne važnosti za općinu Jajce je rekonstrukcija dijela stare bolnice tj. bivšeg odjela Ginekologije i pedijatrije za potrebe palijativne skrbi i staračkog doma Hospicij Jajce. Urađen je idejni projekt i u procesu je ishodovanje dozvola za glavni projekt.

Tabela 41. Pregled stanja prenatalne i postnatalne zdravstvene zaštite

	2018			2019			2020		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
Br. novorođenčadi	87	67	154	72	70	142	43	47	90
Br. umrle djece u dobi do 1 godine			0			0			0
Br. umrle djece u dobi do 5 godina			0			0			0
Br. umrlih porodilja			0			0			0
Br. djece do 5 godina koja su primila obavezne vakcine	426	387	813	401	364	765	351	332	683

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 42: Najopasnije bolesti na području općine: broj umrlih

Vrsta bolesti	Broj umrlih		
	2018	2019	2020
Bolesti krvotoka	58	59	56
Tumori	26	25	24
Bolesti organa za disanje	8	5	5
Bolesti organa za varenje	11	11	10
Dijabetes	11	12	13
Ukupno	114	112	108

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 43: Financiranje primarne zdravstvene zaštite – Dom zdravlja

Izvori financiranja	2016	2017	2018	2019	2020
Ostvareni budžet	2,731,766	3,007,447	3,379,849	3,502,480	2,612,117
Iznos dotacije iz općinskog budžeta	50,000	50,000	50,000	60,000	69,126
% učešća Zavoda za zdravstveno osiguranje	93.86	93.86	86,50 %	88,50 %	89 %
% učešća Županije			1,30 %	0,40 %	1 %
% učešća Općine			1,80 %	2 %	2,95 %
% učešća korisnika zdrav. zaštite u pokriću dijela ili ukupnih izdataka			9,70 %	8,90 %	7 %
% učešća drugih izvora			0,70 %	0,20 %	0,05 %

Izvor: Općinski razvojni tim

Općina Jajce iz Budžeta izdvaja 100.000,00 KM godišnje u cilju obezbjeđenja boljih uvjeta pružanja zdravstvenih usluga građanima.

Stanje u socijalnoj zaštiti

Kada je u pitanju socijalna zaštita, broj korisnika različitih vidova pomoći koji se isplaćuju putem Centra za socijalni rad se smanjuje. Općina Jajce iz Budžeta putem Centra za socijalni rad isplaćuje jednokratne novčane pomoći u prosjeku 30.000 KM godišnje za oko 200 korisnika.

Temeljem podataka dobivenih od JU Centar za socijalni rad Jajce u kategoriju ranjivih/osjetljivih grupa spadaju:

- iz grupe maloljetnika: djeca bez roditeljskog staranje, odgojno zanemarena i napuštena djeca, djeca čiji je razvoj ometan obiteljskim problemima, djeca s fizičkim i mentalnim smetnjama,
- iz grupe odraslih: osobe ometene u fizičkom i psihičkom razvoju i osobe s invaliditetom, materijalno neosigurane i za rad nesposobne osobe, stare osobe bez obiteljskog staranja, osobe društveno negativnog ponašanja, osobe i obitelji u stanju socijalne potrebe kojima je zbog posebnih okolnosti potrebna pomoć.

Centar za socijalni rad Jajce je u suradnji sa Sumerom implementirao Projekat smještaja osoba sa intelektualnim poteškoćama na području općine Jajce i trenutno u renoviranim prostorima boravi osam osoba.

Tabela 44: Vidovi pomoći koji se isplaćuju putem Centra za socijalni rad i broj korisnika pomoći

Vrsta	Broj korisnika														
	2016			2017			2018			2019			2020		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
Stalna novčana pomoć	89	51	140	99	48	147	70	89	159	70	89	159	75	89	164
Novčana naknada za pomoć i njegu druge osobe			0			0	164	149	313	166	150	316	169	152	321
Druga materijalna pomoć			0			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osposobljavanje za život i rad			0			0	0	3	3	0	3	3	0	2	2
Smještaj u drugu obitelj					1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smještaj u ustanove socijalne zaštite	18	20	38	17	19	36	19	23	42	19	24	43	16	20	36
Jednokratne novčane pomoći			0			0	0	0	0	15	10	23	5	12	17
Zdravstveno osiguranje			323			325	157	170	327	181	202	383	182	196	378
Usluge socijalnog rada i drugog stručnog rada	1025	600	1625	960	400	1360	0	0	0		0	0	0	0	0
Kućna njega i pomoć u kući	21	52	73	16	55	71	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dječiji dodatak		43	43		20	20	0	0	0	25	46	71	24	39	63
Naknada umjesto plaće roditelju koji je u radnom odnosu			0			0	1	26	27		32	32	1	33	34
Naknada umjesto plaće roditelju koji koja nije u radnom odnosu			0			0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Ukupno osoba	1153	766	2242	1092	543	1960	411	461	871	476	556	1030	472	543	1016

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 45: Iznos isplaćene pomoći putem Centra za socijalni rad

Vrsta pomoći	Iznos pomoći u KM/mjesečno (prosjeak)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Stalna novčana pomoć	15047,90	15352,80	15424,50	19042,45	18.860,00
Novčana naknada za pomoć i njegu druge osobe			68188,40	68874,40	70109,20
Druga materijalna pomoć			0	0	0
Osposobljavanje za život i rad			1646,00	1646,00	1223,00
Smještaj u drugu obitelj		300	0	0	0
Smještaj u ustanove socijalne zaštite	23705,91	21600,12	22055,88	25730,00	22774,70
Jednokratne novčane pomoći				4326,23	2925,00
Zdravstveno osiguranje	2164,10	2203,50	3206,00	3076,00	3212,50
Usluge socijalnog rada i drugog stručnog rada			0	0	0
Kućna njega i pomoć u kući			0	0	0
Dječiji dodatak	3726,90	3599,00	0	3672,50	3771,00
Naknada umjesto plaće roditelju koji je u radnom odnosu	17760,84	9052,00	12211,60	13731,88	13637,90
Naknada umjesto plaće roditelju koji koja nije u radnom odnosu			488,60	0	532,00
Ukupno sredstava	62.405,65	52.107,42	123.220,98	140.099,46	137.045,30

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 46: Prihodi Centra za socijalni rad

Prihodi	2016	2017	2018	2019	2020
Ostvareni prihodi (KM)	1.015.410	1.020.108	1.006.292	659.783	410.811,00
% udio Općine			282.000	355.570	394.927,00
% udio Županije			716.895	298.513	13.384,00
% učešća prihoda ostvarenih vlastitom djelatnošću ustanove			7397	5700	/
% učešća drugih izvora					

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 47: Rashodi Centra za socijalni rad

Rashodi	2016	2017	2018	2019	2020
Planirani rashodi	1.015.410	1.020.108			
Ostvareni rashodi	1.015.410	1.020.108	100.624.20	659.738.00	410.779.00
Transferi korisnicima	725.411	751.149	724.242.00	304.168.00	336.958.98
Troškovi Centra za socijalni rad (plaće i naknade uposlenim, struja, itd)	289.999	268.859	32.364.00	96.739.00	173.140.00

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 48: Ranjive grupe

Maloljetnici															
	Djeca bez roditeljskog staranja			Odgojno zanemarena i zapuštena djeca			Djeca čiji je razvoj ometen obiteljskim problemima			Djeca sa mentalnim i fizičkim smetnjama					
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S			
2018	0	1	1	6	5	11	3	9	12	14	7	21			
2019	0	0	0	5	4	9	3	9	12	13	8	21			
Odrasli															
	Osobe ometene u psihičkom i fizičkom razvoju i osobe sa invaliditetom			Materijalno neosigurane i za rad nesposobne osobe			Stare osobe bez obiteljskogstaranja			Osobe društveno negativnog ponašanja			Osobe i obitelji u stanju soc. potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potrebna pomoć		
	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
2018	193	188	381	47	14	61	8	6	14	44	16	60	25	48	73

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 49: Vojni invalidi

Kategorija	Razina invaliditeta	Broj invalida														
		2016			2017			2018			2019			2020		
		M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
I	100 % - potrebna pomoć sa strane	5	0	5	4	0	4	3	0	3	3	0	3	3	0	3
II	100 %- bez pomoći sa strane	12	0	12	12	0	12	13	0	13	13	0	13	13	0	13
III	90%	6	0	6	5	0	5	7	0	7	8	0	8	8	0	8
IV	80%	15	0	15	14	0	14	12	0	12	14	0	14	14	0	14
V	70%	41	1	42	35	1	36	34	1	35	30	1	31	29	1	30
VI	60%	56	2	58	51	2	53	37	2	39	35	2	37	34	2	36
VII	50%	46	0	46	45	0	45	53	0	53	61	0	61	61	0	61
VIII	40%	51	1	52	54	1	55	70	1	71	64	1	65	63	1	64
IX	30%	89	2	91	96	2	98	81	2	83	85	2	87	85	2	87

X	20%	98	0	98	115	0	115	106	0	106	106	0	106	104	0	104
UKUPNO		419	6	425	431	6	437	416	6	422	419	6	425	414	6	420

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 50: Iznos prosječne invalidnine za vojne invalide

Kategorija	Razina invalidite-ta	Iznos prosječne invalidnine u KM				
		2016	2017	2018	2019	2020
I	100 % -potrebna pomoć sa strane	837.36	837.36	849.92	849.92	867.5
II	100 %- bez pomoći sa strane	611.27	611.27	620.44	620.44	633.28
III	90%	460.55	460.55	467.46	467.46	477.13
IV	80%	360.06	360.06	365.47	365.47	373.03
V	70%	267.96	267.96	271.97	271.97	277.6
VI	60%	150.72	150.72	152.99	152.99	156.15
VII	50%	108.86	108.86	110.49	110.49	112.78
VIII	40%	58.62	58.62	59.49	59.49	60.73
IX	30%	50.24	50.24	51	51	52.05
X	20%	41.87	41.87	42.5	42.5	43.38

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 51: Kategorija civilnih žrtava rata: Broj civilnih žrtava rata

Kategorija	Razina invalidite-ta	Broj civilnih žrtava rata														
		2016			2017			2018			2019			2020		
		M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S
I	100 % - potrebna pomoć sa strane		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1
II	100 %- bez pomoći sa strane			0			0	1	6	7	1	6	7	1	6	7
III	90%			0			0									
IV	80%	3	1	4	3	1	4	3	1	4	3	1	4	3	1	4
V	70%	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5
VI	60%	2	3	5	2	3	5	2	3	5	2	4	6	2	4	6
	0 – 60%			0			0									
Ukupno		9	6	15	9	6	15	10	12	22	10	13	23	10	13	23

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 52: Kategorija civilnih žrtava rata: Prosječna invalidnina

Kategorija	Razina invalidite-ta	Iznos prosječne invalidnine u KM				
		2016	2017	2018	2019	2020
I	100 % -potrebna pomoć sa strane	586.15	586.15	1,183.94	1,183.94	1,183.94
II	100 %- bez pomoći sa strane			4,164.58	4,164.58	4,164.58
III	90%					
IV	80%	1008.16	1008.16	1,023.32	1,023.32	1,023.32
V	70%	937.8	937.8	951.9	951.9	951.9
VI	60%	527.5	527.5	533.24	642.54	642.54

Izvor: Općinski razvojni tim

Stanje civilnog društva

Broj nevladinih organizacija se nije značajno promijenio, a posebno se može istaknuti rad slijedećih udruženja: Omladinski centar Jajce, UG „Dijamant“ i UŽ „Orhideja“. Također, treba posebno istaknuti organizacije koje se bave zaštitom najugroženijih kategorija stanovnika i to Udruženje građana oboljelih od karcinoma „Nada“, Udruženje roditelja djece sa posebnim potrebama

“Vodopad ljubavi”, Udruženje paraplegičara, Udruženje dijabetičara, te Merhamet i Crveni križ. U Jajcu, također, vrlo aktivno djeluje Udruženje/Udruga penzionera/umirovljenika općine Jajce.

Kroz aktivnosti Omladinskog centra realiziraju se projekti učenja stranih jezika za mlade i projekti podrške razvoju poduzetništva mladih putem osnovanog Biznis centra. Rad Biznis centra finansira Općina Jajce. Specifični cilj saradnje sa Biznis centrom je podrška mladim poduzetnicima i nezaposlenim osobama u Jajcu kroz vođenje programa razvoja start up-a, programa podrške nezaposlenim osobama, te programa podrške u suradnji sa srednjim školama općine Jajce u organizaciji i realizaciji praktične nastave, kako u školi, tako i u lokalnim kompanijama.

U budžetu Općine Jajce izdvajaju se sredstva za funkcionisanje nevladinih organizacija kroz Grant-udruženjima/udrugama. Sredstva se troše po raspisanom Javnom pozivu, a kriterije za bodovanje usvaja Općinsko vijeće. U Budžetu se svake godine planira Grant za projekte boračkih populacija (120.000 KM), Grant za vjerske zajednice (110.000 KM), Grant za Crveni križ (12.000 KM) i Merhamet (Javna kuhinja 30.000 KM).

Stanje kapaciteta uprave

Općinska javna uprava organizirana je u šest službi: Služba za građenje/urbanizam, prostorno uređenje, geodetske, katastarske i imovinsko-pravne poslove, Služba za stambeno-komunalne poslove, obnovu, raseljene osobe i izbjeglice, Služba gospodarstva/privrede, Služba finansija, Služba opće uprave i društvenih djelatnosti i Služba civilne zaštite.

Općinska uprava Jajca zapošljava 91 osobu, od čega je 38 državnih službenika, 48 namještenika i pet izabranih dužnosnika, dok je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji općinskih službi za upravu Općine Jajce predviđeno 49 pozicije za državne službenike i 54 pozicija za namještenike. Od ukupnog broja zaposlenih, 33 su žene ili 41,77%, od čega je jedna na rukovodećoj poziciji. Osim predsjedavajućeg OV i načelnika, koji profesionalno obavljaju dužnost, pri kabinetu Općinskog načelnika zaposlena su i tri savjetnika. U sklopu kabineta Općinskog načelnika u toku 2017. godine formirana je Jedinica za upravljanje lokalnim razvojem, kojoj je uloga praćenje i koordinacija implementacije Strategije razvoja Općine Jajce i koordinacija procesima upravljanja lokalnim razvojem. Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta, od predviđenih pet državnih službenika, trenutno su uposlena četiri. Postojeća kvalifikaciona struktura zaposlenih po službama u odnosu na plan sistematizacije nije u potpunosti zadovoljavajuća, naročito kad se radi o radnim mjestima koja zahtijevaju visoku stručnu spremu. U planu je da se i sistematizacija radnih mjesta sve više prilagođava standardima moderne lokalne samouprave, koji predviđaju 70% zaposlenih državnih službenika i 30% namještenika. Općina je u proteklom periodu osnovala Biznis centar koji služi kao servis novoosnovanim firmama, obrtnicima i privrednicima.

Na području općine Jajce registrirano je 28 mjesnih zajednica. Samo osam mjesnih zajednica posjeduje kancelarijske prostorije za svoje funkcioniranje ali i one ne posjeduju adekvatnu kancelarijsku opremu. Udio žena aktivno uključenih u rad savjeta mjesnih zajednica je jako mali i iznosi 22 žene u odnosu na broj aktivnih članova savjeta koji iznosi 129.

Tabela 53: Općinske administrativne usluge

	2016	2017	2018	2019	2020
Iznos finansijskih ulaganja u tehničko opremanje (informatizacija i sl.)	15,000	15,000	10,000	5,000	130,000
Broj računara	65	70	70	65	80

Izvor: Općinski organ uprave

Stanje sigurnosti građana

Stanje sigurnosti može se ocijeniti pozitivnim u pogledu sigurnosti imovine i lica te broja prijavljenih kriminalnih radnji, jer nije zabilježen povećan broj krivičnih djela. Od 2017. broj krivičnih djela je u padu i u 2020. godini registrirano je 58 krivičnih djela.

Tabela 54: Kriminalitet i javni red i mir: stepen otkrivenosti

	Ukupan broj krivičnih djela	Ukupan broj prijavljenih počinilaca	Broj krivičnih djela po poznatom počinocu	Broj krivičnih djela po nepoznatom počinocu	Procenat ukupne rasvijetljenosti	Broj počinilaca maloljetnika	Ukupan broj prijavljenih prekršaja
2016	96	83	37	59	72	13	123
2017	126	113	31	75	68	6	134
2018	79	73	38	41	81	10	149
2019	73	67	41	32	85	12	111
2020	58	53	28	30	79	2	122

Izvor: PU Jajce

Tabela 55: Struktura kriminaliteta, broj djela

	2016	2017	2018	2019	2020
Krvni delikti	3	5	0	0	0
Organizirani i privredni kriminal	4	0	0	0	0
Imovinski delikti	65	73	40	36	27
Narkomanija	2	0	2	6	6
Trgovina ljudima-prostitucija	0	0	0	0	0
Ostala krivična djela	9	42	39	31	25
Ukupan broj	83	120	81	73	58
Maloljetnička delikvencija	13	5	10	12	2

Izvor: PU Jajce

Poseban problem za sigurnost građana predstavlja veliki broj pasa luralica i vlasničkih pasa bez nadzora na gradskim ulicama i u selima. Općina Jajce je u saradnji sa IFAW-om (International Fund for Animal Welfare), UNDP-om i Veterinarskom stanicom Jajce pokrenula aktivnost sterilizacije i kastracije, čipovanja i medicinskog tretmana pasa luralica. UG „Ljubitelji pasa“ Jajce kontinuirano rade na udomljavanju napuštenih pasa. U proteklom periodu udomljeno je 270 pasa kroz aktivnosti ovog Udruženja. Pored svih ovih aktivnosti, broj pasa luralica se i dalje ne smanjuje te ovaj problem iziskuje sistemsko rješavanje uz učešće svih nivoa vlasti. Prema podacima Veterinarske stanice u općini Jajce registrovano je 633 vlasnička psa, od čega je njih 305 cijepljeno i čipovano. Veliki problem predstavljaju vlasnici pasa koji ne žele da čipuju i cijepu pse, te su oni potencijalni psi luralice.

Stanje zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda i drugih nesreća

Ugroženost područja općine od zaostalih mina i NUS-a

Ukupna sumnjiva površina kontaminirana minsko-eksplozivnim sredstvima je oko 13.529.910 m² što čini 3% ukupne površine općine. U proteklom periodu izvršeno je i deminiranje 8.000 m² na „Tornicama“ i 20.000 m² na „Kerpiću“ koje se, kao šumsko zemljište, koristi u skladu sa Planom gospodarenja šumama. Prioritet za deminiranje je područje prve kategorije rizika, odnosno površine od 2.619.040 m². Također, izvršeno je čišćenje 400.000 m² terena od ostataka kasetne municije na području Bulića, Pšenika, Prudi-Pšenik, kao i širi region Gole planine.

Kapaciteti lokalne zajednice da odgovori na rizike od prirodnih i drugih opasnosti

Na području općine Jajce u sklopu općinske službe za civilnu zaštitu djeluje profesionalna vatrogasna jedinica koja trenutno upošljava 11 osoba. Služba civilne zaštite je opremila i osposobila 12 članova udruženja građana KES „Rafting klub“ i Klub „Prijatelji prirode“ za potrebe spašavanja unesrećenih. Strukture Službe civilne zaštite kontinuirano rade na usavršavanju procedura i načina djelovanja u kriznim situacijama. U 2020. godini broj intervencija profesionalne vatrogasne jedinice iznosi 153, dok je broj intervencija spašavanja na vodi i pod vodom pet. Za potrebe zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća osnovana je Gorska služba spašavanja, koja usko surađuje sa općinskom službom civilne zaštite. Materijalna sredstva se nabavljaju u skladu sa potrebama.

Najveći rizici od prirodnih i drugih opasnosti odnose se na nastajanje klizišta, poplava od djelovanja bujica i plavljenja rijeke Vrbas i požara.

Nakon poplava 2014. godine općina Jajce je stabilizirala ukupno 8 klizišta na području općine od registriranih 101 klizišta. Dužina poplavno rizičnih vodotokova na području općine iznosi 72 km a dužina uređenih vodotokova je 7,5 km od čega je 1,5 km uređen u posmatranom periodu.

Općina Jajce je uključena u UNDP-ev projekt „Integriranje klimatskih promjena u smanjenje rizika od poplava u slivu rijeke Vrbas“. U sklopu projekta su izrađene Mape rizika i Mape opasnosti od poplava te Plan uplavljanja poplavnim rizikom. Takođe, u okviru projekta se implementiraju aktivnosti na uređenju obala rijeka u svrhu zaštite od poplava.

U poplavama 2014. godini šteta na materijalnim dobrima u vlasništvu pravnih lica procijenjena je na 408.197,75 KM, dok je ukupna šteta sa radovima na sanaciji klizišta i uređenju vodotoka procijenjena na 20.893.239,85 KM.

Prema podacima Službe civilne zaštite površina ugrožena požarima na području općine Jajce iznosi 12.866,75 ha. Dužina protivpožarnih puteva iznosi 297 km, dok broj stambenih objekata potencijalno ugroženih požarima iznosi 130, a broj privrednih subjekata je 30.

Tabela 56: Ugroženost poplavama

	2016	2017	2018	2019	2020
Površina ugrožena poplavama (m2)	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 800 000
Poplavljena površina (m2)	200 000	0	350 000	0	0
Dužina vodotokova na području općine (m)	191 000	191 000	191 000	191 000	191 000
Dužina uređenih vodotokova na području općine (m)	7500	7500	7500	8000	8000
Dužina poplavno rizičnih vodotokova na području općine (m)	72 000	72 000	72 000	72 000	72 000
Broj stanovnika koji su potencijalno ugroženi poplavama	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Dužina godišnje saniranih vodotokova na području općine (m)	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Nivo ukupnih investicija u sanaciju vodotokova (KM)	0	0	0	198 237	15 000
Nivo općinskih investicija u sanaciju vodotokova (KM)	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	55 000	Nema podataka

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 57: Zemljište kontaminirano minama

Kategorija	Površina (m2)
I – lokaliteti koji su u svakodnevnoj civilnoj upotrebi, lokacije repatrijacije izbjeglica i	1,612,511

raseljenih osoba, lokacije za obnovu i rekonstrukciju infrastrukture i ekonomije	
II – lokaliteti koji su povremeno u upotrebi ili su u kontakt-zoni sa lokacijom iz I kategorije, ekonomski resursi	7,234,226
III – periferni lokaliteti	1,890,634
Ukupno	10,737,371

Izvor: Općinski razvojni tim

Rezime razvojnih izazova i perspektiva u sektoru društvenog razvoja

Razvojni izazovi	Razvojne perspektive	Podsektor
Poboljšanje uslova rada u obrazovanju i prilagođavanje obrazovnih programa zahtjevima privrede	Unapređenje infrastrukture u obrazovanju, sa fokusom na energetske efikasnost i unapređenje saradnje obrazovanja i privrede	Obrazovanje
Unapređenje kapaciteta u oblastima kulture i sporta i povezivanje sa razvojem turizma	Izgradnja kapaciteta u oblastima kulture i sporta i stavljanje u funkciju obogaćivanja društvenog života, ali i razvoja turizma	Kultura, sport
Unapređenje kapaciteta u oblastima zdravstva i socijalne zaštite	Obezbijediti dalje jačanje kapaciteta u oblasti zdravstvene zaštite i adekvatnu dostupnosti i pokrivenost mjerama socijalne zaštite	Zdravstvena zaštita, socijalna zaštita
Izgradnja kapaciteta civilnog društva u skladu sa potrebama lokalne zajednice	Intenzivnije uključivanje civilnog društva u unapređenje stanja u određenim oblastima života u lokalnoj zajednici	Civilno društvo
Jačanje kapaciteta uprave sa fokusom na upravljanje razvojem u novom zakonskom okviru i podršku razvoju privrede	Obezbeđivanje kapaciteta uprave za ispunjavanje obaveza definisanih novim zakonskim okvirom i za intenzivniju podršku privrednom razvoju	Lokalna uprava
Povećanje stepena bezbjednosti građana	Smanjenje rizika od poplava, NUS, problema pasa lualica	Zaštita građana

f) Stanje prostorno planske dokumentacije komunalne infrastrukture i usluga

Stanje prostorno-planske dokumentacije

Općina Jajce je 2015. godine donijela Odluku o donošenju Prostornog plana općine Jajce za period 2007.–2027. godine i Odluku o provođenju Prostornog plana općine Jajce za period 2007.–2027. godine. Osnovni cilj PP jeste da osigura prostorno-plansko uređenje cijele teritorije općine na načelima održivog razvitka, da bi se stvorili osnovni preduvjeti za gospodarenje, zaštitu i upravljanje prostorom, koji predstavlja vrijedno i ograničeno dobro. Prostorni plan općine Jajce utvrđuje obavezu izrade Urbanističkog plana za sljedeća područja: područje općinskog centra grada Jajca i za područja sekundarnih centara Divičani sa naseljem Šimića Polje, Vinac i Vlasinje u granicama obuhvata sekundarnih centara.

Prostornim planom općine Jajce definirane su slijedeće radne zone: Ekonomija, Lučina, Elektrobosna+Vaganj, Rika-Skela, Lendići, Tehnička škola, Kamenice, Bravnice, Vinac, Krezluk, Podmilačje, Vlasinje, ukupne površine 1.976.855 m². U radnim zonama Lučina, Podmilačje, Elektrobosna+Vaganj i Rika-Skela kapaciteti su iskorišteni od 60% - 80%. U ostalim radnim zonama je potrebno regulisati imovinsko-pravne odnose, uraditi odgovarajuću prostorno-plansku dokumentaciju i poboljšati infrastrukturu.

Tokom 2015. godine donesena je Odluka o donošenju Urbanističkog projekta „Trgovački centar – Željeznička stanica“ Jajce i Program uređenja građevinskog zemljišta u obuhvatu urbanističkog

projekta „Trgovački centar – Željeznička stanica“ Jajce. U narednom periodu treba pristupiti izgradnji otvorene i zatvorene tržnice, kao i tri stambene zgrade.

Općinsko vijeće Jajce u 2016. godini usvojilo je Odluku o donošenju Urbanističkog projekta „Sportsko-rekreacionog centra – Mračaj“ Jajce i Odluku o provođenju Urbanističkog projekta „Sportsko-rekreacionog centra – Mračaj“ Jajce. Navedenim projektom predviđena je izgradnja otvorenih i zatvorenih bazena i objekata sportskog i turističkog sadržaja.

Stanje saobraćajne infrastrukture

Kad je riječ o prometnoj infrastrukturi, pokrivenost lokalnih i nekategorisanih puteva asfaltom na području općine Jajce iznosi 60%. Udio realiziranih kapitalnih izdataka u Općinskom budžetu bilježi povećanje tokom posmatranog perioda. Bez obzira na dosadašnja ulaganja i visoki procenat pokrivenosti puteva asfaltom veliki dio putnih pravaca zahtjeva rekonstrukciju i sanaciju zbog dotrajalosti i nepovoljne konfiguracije terena. Završena je sanacija dijela ulice „Hrvoja Vukčića Hrvatinića“, izgrađen kružni tok i fontana na početku ulice, a u 2017. godini je saniran dio ulice u dužini od 250 m.

Tabela 58: Cestovna mreža na području općine, 2020. godina

Opis	Dužina (km)	%	Stanje (dobro/loše)
Nekategorizirani	121.2	31.8%	Loše
Lokalni	205.5	54.0%	Zadovoljavajuće
Regionalni	18	4.7%	Dobro
Magistralni	36	9.5%	Dobro
Autocesta	0	0.0%	0
Ukupno	380.7	100.0%	330.31

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 59: Cestovna mreža u nadležnosti općine

Opis	Dužina ukupna (KM)					Asfaltirani (KM)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Nekategorizirani	121.2	121.2	121.2	121.2	121.2	55.6	60.6	64.2	67.6	68.9
Lokalni	205.5	205.5	205.5	205.5	205.5	137	140.65	145	147.7	151
Ukupno	0	326.7	326.7	326.7	326.7	192.6	201.25	209.2	215.3	219.9

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 60: Cestovna mreža: finansijska ulaganja i povezanost

	2016	2017	2018	2019	2020
Iznos finansijskih sredstava iz općinskog budžeta koji je uložen u sanaciju i izgradnju nekategorisanih cesta	300000.00	300 000,00	300 000,00	500 000,00	100 000,00
Iznos finansijskih sredstava iz općinskog budžeta koji je uložen u sanaciju i izgradnju lokalnih cesta	500000.00	500 000,00	850 000,00	1.740 000,00	1.870 000,00
Iznos finansijskih sredstava iz općinskog budžeta koji je uložen u redovno održavanje cesta	370000.00	370 000,00	370 000,00	450 000,00	580 000,00
Iznos finansijskih sredstava iz općinskog budžeta koji je uložen u izgradnju i održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije	20000.00	20 000,00	10 000,00	5000	5000
Ukupna finansijska sredstva iz općinskog budžeta uložena u izgradnju i sanaciju saobraćajne infrastrukture	800000.00	800 000,00	1 520 000,00	2 240 000,00	1 970 000,00
Broj kilometara asfaltiranih cesta na području općine	4.90	4.65	8	6.1	4.6

Broj kilometara uređenih trotoara na području općine	1.50	0.3	0	0.6	1.2
Broj MZ-a čiji centri nisu asfaltnom cestom povezani sa centrom općine	6.00	6	6	6	6
Broj naseljenih mjesta čiji centri nisu asfaltnom cestom povezani sa centrom općine	12.00	12	12	12	12

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 61: Parkiranje – javni parking

	2016	2017	2018	2019	2020
Broj parking mjesta koja se naplaćuju	521	521	520	519	516

U periodu 2016.-2020. godine 14 MZ-a je pokriveno lokalnim javnim prijevozom.

Stanje tehničke infrastrukture

Elektroenergetska mreža zahtijeva dodatna poboljšanja i rekonstrukciju elektro-mreže u pojedinim dijelovima općine. U historijskom gradskom jezgri, potrebno je posvetiti pažnju osvjetljavanju nacionalnih spomenika i veći dio elektro-mreže staviti ispod zemlje.

Prvi kapaciteti javne rasvjete izvan urbanog dijela općine izgrađeni su u posljednjih desetak godina. Pokrivenost javnom rasvjetom na području općine Jajce iznosi 80%. Pored značajnih izdvajanja iz Budžeta Općine za izgradnju i održavanje javne rasvjete, značajni su i troškovi električne energije. Općina Jajce je u fazi pripreme projekta zamjene postojećih rasvjetnih tijela LED rasvjetom po ESCO modelu kako bi se smanjili troškovi električne energije. U užem centru grada i na području Mlinčića izvršena je zamjena rasvjetnih tijela LED žaruljama.

Tabela 62: Javna rasvjeta

	2016	2017	2018	2019	2020
% pokrivenosti stanovništva općine javnom rasvjetom - procjena	1	1	65%	75%	75%
Iznos finansijskih sredstava iz općinskog budžeta koji je uloženi u izgradnju javne rasvjete	140,000.00	130,000.00	120.000,00	120.000,00	1.500.000,00
Iznos finansijskih sredstava iz općinskog budžeta koji je uloženi za održavanje javne rasvjete	35,000.00	47,815.48	48.000,00	48.000,00	48.000,00
Trošak električne energije za javnu rasvjetu na teritoriji JLS	224,498.44	244,337.39	299.514,86	332.765,30	220.057,28
Broj rasvjetnih tijela korištenih za javnu rasvjetu na teritoriji JLS	2,200.00	2,560.00	3.000,00	3.100,00	3.150,00

Izvor: Općinski razvojni tim

U 2020. godini u vlasništvu općine su stanovi ukupne površine 1319,15 m², kao i poslovni prostori ukupne površine 2149 m².

Tabela 63: Stanovi u vlasništvu općine

Stanovi	m ²
7-stambena	448
25 stanova koji nisu išli u otkup	1095
9 stanova dodijeljenih Centru za socijalni rad	449
6 stanova koji se ne koriste	284
	2276

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 64: Javni objekti, površina

Javni objekti		Površina
1	Zgrada Općine	1890
2	Dom zdravlja	2112
3	Opća bolnica	1276
4	Općinski sud	336
5	Policija	
6	OŠ 13. rujan	650
7	OŠ Berta Kučera	
	OŠ Jajce, Kuprešani	308
8	OŠ Jajce, Kruščica	1127
9	OŠ Braća Jezerčić	955
10	SŠ Nikola Šop	
11	SSŠ	
12	Vrtić Bare	529
13	Dom kulture	2475
14	AVNOJ	800

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 65: Stambeni fond

Opis	Broj stanova				
	1991	2017	2018	2019	2020
Individualni stanovi (u kućama)	7,991.00				
Stanovi u objektima kolektivnog stanovanja	2,173.00	1662	1662	1662	1669
Ukupno	10164	1662	1662	1662	1669

Izvor: Općinski razvojni tim

Stanje komunalne infrastrukture i usluga

Vodosnabdijevanje gradskog područja i dijela okolnih naselja vrši se najvećim dijelom iz vodozahvata na Plivskim jezerima te prirodnih izvorišta Dućani, Pšenik, Peratovci i Divičani. JKP „Vodovod i kanalizacija“ upravlja gore navedenim vodovodima i vrši kontrolu ispravnosti vode. Prema procjenama JKP „Vodovod i kanalizacija“ koji upravlja sistemom javnog vodosnabdijevanja, uslugama vodosnabdijevanja obuhvaćeno je 4.950 domaćinstava ili 73% (podatak za 2017. godinu) ukupnog broja domaćinstava, što je za 10% više u odnosu na 2013. godinu, nakon čega nije bilo većih promjena. Do povećanja broja korisnika došlo je zbog izgradnje vodovoda u naselju Bešpelj i novih priključaka na gradsku vodovodnu mrežu. U proteklom periodu, kroz implementaciju WATSAN projekta izvršena je rekonstrukcija gradske vodovodne mreže koja je dovela do smanjenja gubitaka vode u sistemu sa 70% na 50% gubitaka. U okviru WATSAN-a, implementiran je projekt proširenje gradskog vodovoda u naselja Šibenica, Bulići, Lučina i Kruščica, a ubrzo se očekuje realizacija projekta vodosnabdijevanje naselja na desnoj obali rijeke Vrbas sa izvorišta Resnik.

Tabela 66: Vodovodna mreža, potrošnja vode i projekcija potreba količina vode

Opis	2016	2017	2018	2019	2020
Br. kilometara vodovodne mreže na području općine	48.00	50.00	474	510	540
Br. kilometara vodovodne mreže na području općine koji je rekonstruiran u skladu sa loklnim propisima	8.00	2.00	1,2	0,8	1,1
Nivo investicija u izgradnju vodovodne infrastrukture	100,000.00	100,000.00	250.000,00	1.800.000,00	500.000,00
Nivo investicija u rekonstrukciju vodovodne infrastrukture	1,500,000.00	100,000.00	105.000,00	40.000,00	95.000,00

Nivo investicija u održavanje vodovodne infrastrukture	85,000.00	80,000.00	80.000,00	85.000,00	92.000,00
Br. potrošača vode sa javnog vodovoda	4,830.00	4,950.00	4.950,00	5.150,00	5.600,00
% gubici vode	71.00	65.00	65%	63%	62%
Potrebe l/s	115.00	115.00	60	62	70
Br. domaćinstava u općini bez priključka na vodovod	3,000.00	3,000.00			
Br. Domaćinstava u općini koji koriste vodu iz lokalnih sigurnih/kontroliranih vodovoda	2,850.00	2,900.00	1273	1536	1536
% domaćinstava u općini koji imaju kvalitetno regulirano vodosnadbijevanje pitkom vodom	70.00	73.00			
Br. domaćinstava u općini koji nemaju pristup vodovodu	150.00	100.00			
Prosječna cijena m3 vode	0.90	0.90	0.90	0.90	0.90
% naplate usluga vodoopskrbe	85.00	88.00	89	85	88

Izvor: Općinski razvojni tim

Kvalitet vode u vodotokovima

Korita i obale vodotoka su onečišćeni krutim, kućnim otpadom, a niti jedan vodotok nije u potpunosti uređen na način da se isti može koristiti u turističke svrhe (težak pristup, nema šetnica i dr.). U proteklom periodu Općina Jajce je provodila projekte uređenja obala rijeka i jezera u saradnji sa nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom okoliša. Provođene su i mjere regulacija korita rijeke Vrbas, Rike i Plive na Malom plivskom jezeru. Vodotokovi, a posebno rijeka Vrbas, su recipijent otpadnih voda. Izgradnjom planiranih prečišćavača znatno će se smanjiti onečišćenje rijeka.

Blizu 3.000 domaćinstava kao pitku vodu koristi vodu čiji se kvalitet ne kontrolira, a za 4.500 domaćinstava pitku vodu isporučuje JKP „Vodovod i kanalizacija“ kao kontroliranu i ispravnu. Niti jedan vodozahvat za isporuku pitke vode nema uspostavljenu vodozaštitnu zonu. Otpadne vode se bez tretmana ispuštaju u septičku jamu i vodne tokove. Po završetku projekta vodosnabdijevanja naselja na desnoj obali Vrbasa značajno će biti popravljeno stanje u oblasti kvalitete isporučene pitke vode. Tretmanom otpadnih voda u naseljima na desnoj obali rijeke Vrbas djelomično će biti riješen problem obzirom da većina otpadnih voda ostaje bez tretmana.

Vodotoci rijeka Plive i Vrbasa na području općine nisu u dobrom stanju, zbog zagađivača uzvodno od granica općine. Uz vlastite mjere općina ima interes i argumente za uspostavljanje međuopćinske saradnje za rješavanje ovog problema. Zagađeni su i vodotoci voda drugog reda (lokalne rijeke i potoci). Pored otpadnih voda vodne tokove zagađuju i razne vrste otpada kojeg proizvođači bacaju u vodna korita.

Tabela 67: Otpadne vode – kanalizaciona mreža

	2016	2017	2018	2019	2020
Br. kilometara kanalizacijske mreže na području općine	22.00	24.00			
Nivo investicija u izgradnju kanalizacijske infrastrukture	100,000.00	100,000.00	1.500.000,00	2.500.000,00	1.000.000,00
Nivo investicija u rekonstrukciju kanalizacione infrastrukture			100.000,00	150.000,00	120.000,00
Nivo investicija u održavanje kanalizacijske infrastrukture	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00
Domaćinstva – priključci	3,420.00	3,630.00	3,800	3,950	3,980
Pravne osobe – priključci	312.00	309.00	309	309	309
Br. domaćinstava u općini bez priključka na kanizacionu mrežu - procjena	4,700.00	4,600.00	4,430	4,280	4,250
Prosječna cijena m3 otpadne vode	0.32	0.32	0.32	0.32	0.32
Postotak otpadnih voda koje se prečišćavaju	0.00	0.00	0	0	0
Postotak naplate usluga	85.00	88.00	88	89.5	92

Izvor: Općinski razvojni tim

Kanalizaciona mreža

Procjenjuje se da 4.600 domaćinstava (51%) na području općine Jajce nije obuhvaćeno kanalizacionom mrežom. U okviru WATSAN projekta izgrađena je kanalizaciona mreža u naseljima: Kruščica, Bulići, Lendići, Šibenica i Podmilačje. U toku je završna faza izgradnje sistema kanalizacione mreže i to: podsistem Donji Podlipci, Doribaba, Gornja Lupnica i Karići, podsistem Bulići, Lučina, Bare i podsistem Bistrica, Kuprešani, Smionica i Vukićevci. Nakon stavljanja u funkciju ovih kanalizacionih sistema, 80% domaćinstava na području općine Jajce će biti obuhvaćeno odvodnjom otpadnih voda. U narednom periodu predviđa se izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za svaki od podsistema.

Broj domaćinstava u općini bez priključka na kanalizacionu mrežu se smanjuje, ali još postoji potreba za značajnim intervencijama u ovoj oblasti.

Upravljanje otpadom

Tabela 68: Odvoz smeća i otpada

Postotak pokrivenosti odvozom smeća (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Domaćinstva	60	60	65	65	65
Pravne osobe	90	90	85	85	85
Broj korisnika usluge odvoza smeća i otpada	4.745	4.769	4.835	4.825	4.796
Količina otpada prikupljenog tokom godine – m3	13.1	13.512	31.000,00	30.061,00	25.000,00
Postotak smeća i otpada koji se sortira – procjena	1.56	590	3%	3%	3%
Količina otpada prikupljenog tokom godine – koji je adekvatno pohranjen m3	11.54	12.922	31.000,00	30.061,00	25.000,00
Količina otpada koji nije prikupljen tokom godine – m3 – procjena (odložen na „divlje“ deponije i sl.)	9	9	10.000,00	10.000,00	10.000,00
Broj divljih deponija na području općine – procjena	26	26	29	27	26
Broj saniranih divljih deponija na području općine	0	0	2	-	1
Iznos investicija u izgradnju sanitarnih i/ili regionalnih deponija (KM)	0	0	800.000,00	60.000,00	
Iznos investicija u održavanje postojećih deponija (KM)	80	80	113.277,00	104.503,00	103.923,00
Iznos investicija u zatvaranje postojećih neadekvatnih deponija (KM)	0	760			
Broj MZ-a pokrivenih organiziranim prikupljanjem otpada	12	12	18	18	18
Broj kontejnera za kolektivno prikupljanje otpada na području općine	50	58	57	82	95
Prosječna cijena odvoza otpada po mjernoj jedinici			5,18	5,18	5,18
Postotak naplate usluga	80	80	80%	85%	80%

Izvor: Općinski razvojni tim

Organizovano upravljanje otpadom

Općinsko vijeće općine Jajce usvojilo je Plan upravljanja otpadom za period 2018.-2023. godina, nakon čega su poduzete određene aktivnosti te je izgrađena hala i instalirano postrojenje za sortiranje otpada. Izgradnjom hale i instaliranjem postrojenja za sortiranje otpada osigurat će se adekvatno zbrinjavanje otpada, čime će u znatnoj mjeri biti spriječeno onečišćenje tla, površinskih i

podzemnih voda, širenje neugodnih mirisa i dima i raznošenje otpada vjetrom, a sortirani otpad će se prodavati na tržištu.

JKP „Čistoća i zelenilo“ vrši prikupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada na području općine, a njihovim uslugama je obuhvaćeno 60% domaćinstava i 90% pravnih lica. U posmatranom periodu nije bilo povećanja obuhvata prikupljanja i odvoza komunalnog otpada. Za odlaganje otpada koristi se deponija Kruščica koja je od grada udaljena oko 10 km. Naplativost ove usluge iznosi 80%. U posljednje vrijeme prisutan je trend odlaganja otpada i drugih zagađujućih tvari u šumi i šumskom zemljištu, što treba rješavati u skladu sa Planom upravljanja otpadom. Od ukupno evidentirane 31 divlje deponije u 2013. godini, njih 7 je sanirano u proteklom periodu, te je trenutno evidentirano 24 divlje deponije.

Broj domaćinstava u općini kojima su dostupne usluge odvoza otpada je povećan, ali još postoji potreba za daljim intervencijama u ovoj oblasti.

U fokusu razvojnih mjera u narednom period treba biti povećanje broja domaćinstava obuhvaćenih odvozom komunalnog otpada, povećanje količine sortiranog otpada, smanjenje količina otpada koja se trajno odlaže na deponiju, te povećanje prihoda komunalnog poduzeća od sortiranog otpada.

g) Okoliš, zaštita vazduha, vode i tla i energetska efikasnost

Zemljište

Erozija tla, klizišta i neodrživa eksploatacija mineralnih sirovina su najveći problemi koji degradiraju zemljišne resurse. Općina Jajce je pripremila evidencije klizišta i sanirala najkritičnija klizišta koja su ugrožavala stambene objekte i putnu infrastrukturu. U narednom periodu planirana je izrada projektno-tehničke dokumentacije za sanaciju klizišta „Krvlje kože“, koje ugrožava prigradska naselja i na kome je planirana izgradnja gradskog groblja.

Tabela 69: Kvaliteta zemljišta

Kategorija zemljišta	Površina (ha)
	Ukupno
Oranice i vrtovi	5,807.00
Voćnjaci	314
Vinogradi	0
Livade	4,656
Ukupno obradivo zemljište	10,777.00
Pašnjaci	4,860.00
Ribnjaci	0.00
Ukupno poljoprivredno zemljište	15,637.00
Šumsko tlo	19.596,35
Neplošno tlo	2.125,69
Ukupno	37,359.00

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 70: Struktura poljoprivrednog zemljišta prema bonitetnim klasama

Klasa	Postotak (%)
I	
II	
III	
IV	8.41
V	14.6
VI	14.8
VII	1.9
VIII	

Izvor: Općinski razvojni tim

Iako općina raspolaže znatnim površinama poljoprivrednog zemljišta, struktura poljoprivrednog zemljišta prema bonitetnim klasama nije povoljna.

Tabela 71: Klizišta

	2016	2017	2018	2019	2020
Broj registriranih klizišta na području općine	101	93	93	91	91

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 72: Fizički gubitak zemljišta i kontaminacija

	2016	2017	2018	2019	2020
Fizički gubitak poljoprivrednog zemljišta - ha	5.058	6.045	11.157	2.825	4.458

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 73: Zelene površine

	2016	2017	2018	2019	2020
Površina (m2) uređenih površina parkova		138,580	138,580	138,580	138,580
Broj zasađenih stabala		1480	1510	1536	1548
Broj zasađenih sadnica ukrasnog bilja		3180	3,250	3,306	5,537
Iznos dotacije iz općinskog budžeta za uređenje zelenih površina		103,447	119,500	120,512	120,512

Kvalitet zraka

U ovoj oblasti nije bilo posebnih intervencija koje se tiču mjerenja zagađenja niti projekata koji u značajnoj mjeri umanjuju zagađenje zraka. Obzirom da ne postoji uhodan sistem za svakodnevno mjerenje kvalitete zraka i obavještavanje građana, rezultati do sada provedenih mjera nisu verificirani, niti je poznat konačni učinak. U narednom periodu bi trebalo vršiti redovna mjerenja u instaliranoj mjernoj stanici i o istome svakodnevno obavještavati javnost.

Zagađenje zraka, pored industrijskog, manifestuje se u zagađenosti od toplana u pojedinim ustanovama, te individualnim ložištima za proizvodnju toplinske energije kojih u Jajcu ima približno 4.000, a najvećim dijelom zbog nepostojanja centralnog sistema grijanja (gradske toplane), te pokretnim izvorima, približno 2.000 vozila s lošom kvalitetom izduvnih gasova (motorna vozila čiji je broj u poslijeratnom periodu jako porastao).

Trenutno u Jajcu ne postoji sistem centralnog grijanja. Grijanje domaćinstava i javnih objekata se bazira na individualnom grijanju koji su zbog takvog načina grijanja identificirani kao ozbiljni zagađivači.

Tabela 74: Kvalitet zraka

	2016	2017	2018	2019	2020
% postrojenja i pogona koja posjeduju okolišnu dozvolu	49 ok.doz.	46 ok.doz.	45 ok.doz.	18 ok.doz.	20 ok.doz.

Izvor: Općinski razvojni tim

Tabela 75: Ulaganja u energetska efikasnost/troškovi korištenja energenata

	2016	2017	2018	2019	2020
Iznos financijskih ulaganja u energetska efikasnost objekata u općinskom vlasništvu (stanovi, poslovni prostori)	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	42,700
Iznos financijskih ulaganja u energetska	Nema	Nema	Nema	10,000	52,668

efikasnost stambenih objekata	podataka	podataka	podataka		
Ukupan iznos troška za nabavku energenata za zagrijavanje objekata u vlasništvu općine (zgrada općine i vatrogasno)	34,316	42,029	47,983	39,010	41,500
Ukupan iznos troška električne energije u objektima u vlasništvu općine (zgrada općine)	21,476	20,986	21,966	24,736	15,647
Ukupan broj rasvjetnih tijela u objektima u vlasništvu općine (zgrada općine)	760	760	760	760	760

Izvor: Općinski razvojni tim

Biodiverzitet

Područje Plivskih jezera danas uživa zaštitu kao Nacionalni spomenik Bosne i Hercegovine. Međutim, ovo područje nije još zaštićeno sukladno standardima IUCN-a, koji bi garantirali trajnu zaštitu i definirali oblike i načine korištenja prostora. Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika 2007. godine svrstava na listu nacionalnih spomenika prostor oko vodenica sa buffer zonom oko obale Plivskih jezera (200 metara), pod nazivom „Kulturni krajolik - Plivska jezera sa kompleksom mlinova na Plivi kod Jajca“. Prostornim planom KSB iz 2005. godine i prostornim planom Općine Jajce (2008.) predviđena je zaštita Plivskih jezera u površini od 1.700,76 ha koja se ogleda u kategorijama V (Zaštićeni pejzaž) i VI (Zaštićeno područje) prema IUCN klasifikaciji, koje su definirane kao: Zaštićeni pejzaž – površina gdje su interakcije ljudi i prirode u tijeku vremena stvorile zonu izraženog karaktera sa značajnim estetskim, ekološkim i kulturnim vrijednostima, i sa visokim biodiverzitetom.

Na crvenoj listi ugroženih biljnih vrsta se nalazi: *Asplenium lepidum* - Prhutava slezenica, *Trollius europaeus* - Jablan žuti, zlatna jabuka, europska planinčica, planinčica, *Corydalis ochroleuca* Koch subsp. *leiosperma* - Mlađa, mlađa žučkasta, *Viola beckiana* Fiala - Bekova ljubica, *Cyclamen purpurascens* - Šumska ciklama, šumska skrižalina, *Dianthus croaticus* - Karanfil, hrvatski karavfil, hrvatski klinčić, *Onosma stellulata* - Zvezdičasta srčanica, rumenjača, zvjezdasti oštolist, *Pedicularis palustris* - Močvarni ušljivac, *Lamium orvala* - Velika mrtva kopriva, *Stachys anisochila* - Pčelija trava, *Calamicromeria hostii*, *Hyssopus officinalis*, *Menyanthes trifoliata* - Močvarna trolistica, *crepulica*, *cerefolj divji*, *Scabiosa graminifolia*, *Campanula sibirica* - Sibirska zvončica, sibirska zvončica, *Symphyandra hofmannii* - Hofmanova suprašnica, bosanska zvončica, *Telekia speciosa* - Žuti kolotoč, ognjica, veliki volujak, veliki kolotoč, *Carduus angusticeps*, *Ruscus hypoglossum* - Mekolisna veprina, dvolista, bebrina, kaus, list jezični, listac, zalisak, nadolistak, zrnice, *Gladiolus illyricus* - Ilirski mačić, ilirska gladiola, *Anacamptis pyramidalis* - Vrcena vratiželja, *Liparis loeselii*, *Cephalanthera rubra* - Crvena naglavica, *Thalictrum flavum* - Žuta metiljka, žuta kozlačica, metljika, pavenka ljetna, *Asplenium adulterinum* - Neprava sleznica, *Salvinia natans* - Plivajuća nepačka, *Butomus umbellatus* - Štitasti vodoljub, *Hydrocharis morsus-ranae* – Žabogriz,

Na crvenoj listi ugroženih životinjskih vrsta se nalazi: *Emysorbicularis*, *Hucho hucho* (Mladica), *Romanogobio uranoscopus* (Tankorepa krkuša), *Cupido decolorata* (Vrsta dnevnog leptira), *Coenonympha tullia* (Vrsta leptira), *Leptotes pirithous* (Vrsta leptira), *Iolana iolas* (Vrsta leptira), *Phengaris arion* (Vrsta leptira), *Euphydryas maturna* (Vrsta leptira), *Procerus gigas gigas*, *Molops obtusangulus obtusangulus*, *Tetrao urogallus* – veliki tetrijeb, *Sabanejewia balcanica* – Bosanski vijun, *Aythya nyroca* – patka njorka, *Phalacrocorax carbo* - Veliki komoran, *Ardea cinerea* – siva čaplja, *Aquila chrysaetos* – suri orao, *Phalacrocorax pygmaeus* – mali komoran, *Botaurus stellaris* – Bukavac, *Circus aeruginosus* – Eja močvarnica, *Circus pygargus* – Eja livadarka, *Canis lupus* – Vuk, *Erinaceus concolor* – Bjeloprsi jež, *Rhinolophus ferrumequinum* – Veliki topir, *Rhinolophus hipposideros* – Mali topir, *Rhinolophus euryale* – južni topir, *Myotis mystacinus* – brkati šišmiš, *Myotis blythii* – mali šišmiš, *Myotis capaccinii* – dugonogi šišmiš, *Myotis emarginatus* – Trepavičavi šišmiš, *Vespertilio murinus* – dvobojni šišmiš, *Nyctalus noctula* – rani večernjak, *Pipistrellus pipistrellus* – patuljasti šišmiš, *Pipistrellus savii* – savijev šišmiš, *Plecotus austriacus* – sjeverni dugohan, *Miniopterus schreibersi* - Dugokrili pršnjak, *Eliomys quercinus* – vrtni puh, *Ursus arctos*, - mrki medvjed, *Lutra lutra* – Vidra, *Lampetra planeri* - Potočna zmijuljica, *Paklara*, *Hucho hucho* – mladica, *Lucanus cervus*.

Izvori:

Knjiga 2 - CRVENA LISTA FLORE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Knjiga 3 - CRVENA LISTA FAUNE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Energijska učinkovitost

Općina Jajce svake godine iz Budžeta izdvoji 50.000,00 KM za sufinansiranje projekata zamjene krovova i termoizolacije u stambenim objektima. U 2020. godini po ovom modelu je utopljeno 6 stambenih zgrada. U javnim institucijama, školama, Domu zdravlja i Domu kulture promijenjena je stolarija i energent za zagrijavanje objekata (sad se koristi pelet) . U poglavlju Pregled najznačajnijih prirodnih resursa na posmatranom području sa stepenom njihove istraženosti ili eksploatacije su već navedeni kapaciteti za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije.

Stanje šumskih eko sistema

Državnim šumama na području općine Jajce upravlja ŠPD/ŠGD „Srednjobosanske šume/Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf. Sječa šuma i pošumljavanje vrši se u skladu sa usvojenim Godišnjim planom gospodarenja koji se donosi svake godine. Zaštitu šuma od nezakonitih sječa vrši Kantonalna uprava za šumarstvo SBK/KSB. Površine pod šumama u 2013. godini su bile 23.538 ha, dok u 2017. godini ta površina iznosi 18.468 ha, a u 2019. godini 19.596,35 ha.

Proizvodnja i prodaja šumskih sortimenata predstavljaju značajan privredni potencijal općine Jajce, ali je neophodno osigurati održivo upravljanje šumskim resursima i primjenu okolišnih standarda, što je konstantno problem u ovoj oblasti.

Zaštita kulturno-historijskog naslijeđa

Sadržavajući u sebi, i to na jednom relativno malom prostoru, jedinstvene kulturno-umjetničke i estetske vrijednosti, povijesna jezgra grada i okruženje Jajca predstavlja primjer kompleksne kulturno-povijesne i prirodne ambijentalne cjeline, od kasne antike do početka XX. Stoljeća.

Općina Jajce danas baštini 30 Nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine, više od 500 identificiranih stećaka u preko 20 nekropola, nekoliko desetina arheoloških i povijesnih nalazišta. Veći dio spomenika je ugroženo te su potrebna posebna ulaganja u njihovu revitalizaciju i obnovu, dok je jedan dio Nacionalnih spomenika na području Općine Jajce.

Kulturnom baštinom na području Jajca brigu vodi Općina Jajce uz JU „Agencija za kulturno povijesnu i prirodnu baštinu i razvoj turističkih potencijala grada Jajca. JU „Agencija“ u ovom trenutku ima 8 uposlenih na neodređeno, 6 osoba na određeno dok se taj broj u toku turističke sezone povećava. Financira se prevashodno kroz proračunska sredstva Općine Jajce, ulaznice i projekte.

Pored JU „Agencije“ brigu i upravljanje pojedinim Nacionalnim spomenicima vode i sljedeće ustanove: JU „Dom kulture Jajce“, Samostan sv. Luke Jajce, Medžlis Islamske zajednice Jajce, pojedina fizička lica koji su vlasnici ili korisnici objekata proglašenim Nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Razvojni izazovi i perspektive u segmentu zaštite okoliša

Razvojni izazovi	Razvojne perspektive	Podsektor
Unapređenje saobraćajne infrastrukture	Povećanje pokrivenosti teritorije općine i kvaliteta saobraćajne infrastrukture	Saobraćajna infrastruktura
Izrada prostorno-planske dokumentacije sa fokusom na	Obezbijeđena pravovremena izrada prostorno-planske dokumentacije sa posebnim fokusom na	Prostorno-planska dokumentacija

investicije u privredi	potrebe privrede	
Unapređenje energetske efikasnosti	Povećanje stepena energetske efikasnosti – javna rasvjeta, grijanje	Energetska efikasnost / infrastruktura
Povećanje pokrivenosti vodovodnom i kanalizacionom mrežom i uslugama zbrinjavanja čvrstog otpada	Izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže, jačanje kapaciteta za zbrinjavanje čvrstog otpada	Snabdijevanje vodom i zbrinjavanje otpadnih voda i čvrstog otpada
Izgradnja kapaciteta za praćenje kvaliteta/stepena zagađenosti zraka, vode, zemljišta	Uspostavljanje sistema za redovno praćenje parametara u pogledu stepena zagađenosti zraka, vode i zemljišta	Zaštita okoliša

h) Analiza budžeta i projekcije sredstava za finansiranje realizacije strategije razvoja

Pregled učešća poreskih i neporeskih prihoda u ukupnom budžetu (za posljednjih pet godina)

Tabela 76: Ukupni planirani i ostvareni prihodi općinskog budžeta

	2016	2017	2018	2019	2020	suficit
Ukupni planirani prihodi	10,374,753	9,168,520	13,149,999	17,694,469	11,143,500	7,560,000
Ukupni ostvareni prihodi	9,348,024	10,799,715	12,991,177	11,518,805	18,703,500	

Izvor: Općinski razvojni tim

Kretanje i struktura poreskih prihoda

Tabela 77: Lista prihoda općine

Vrsta prihoda	2016	2017	2018	2019	2020
POREZNI PRIHODI (ukupno)	4,141,662	3,934,283	4,674,631	4,854,393	4,985,000
NEPOREZNI PRIHODI (ukupno)	5,705,989	4,935,533	6,251,724	6,211,463	6,618,500
GRANTOVI (ukupno)	527,102	298,704	423,644	539,385	600,000
Zaostale uplate za vodne naknade-po sudskoj presudi			1,800,000	6,089,228	
PRIHODI (ukupno)	10,374,753	9,168,520	13,149,999	17,694,469	12,203,500

Izvor: Općinski razvojni tim

Struktura rashoda prema (sintetičkim) glavnim grupama rashoda ekonomske klasifikacije

Tabela 78. Lista rashoda općine

Vrsta rashoda	2016	2017	2018	2019	2020
PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH (ukupno)	2392567	1,936,660	2,020,603	2,088,387	2,468,500
Bruto plaće	1,641,872	1,671,000	1,757,636	1,836,186	2,168,500
Naknade troškova zaposlenih i vijećnika	238,331	265,660	262,967	252,207	300,000
Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	512,364	176,411.	184,866	193,921	229,000
MATERIJALNI IZDACI (ukupno)	806,171	993,843	1,106,661	1,113,947	897,000
TEKUĆI GRANTOVI (ukupno)	4,219,542	492,661	6,481,832	5,800,859	7,389,000
<i>Izlistati sve tekuće grantove</i>					
Tekuća rezerva	100,000	98,844	99,500	99,960	130,000
Izgradnja, sanacija i rekonstrukcija općinskih			372,583	45,282	440,000

objekata					
Nabavka opreme			606,591	74,689	
Otplata kredita			15,612	31,225	10000
Grantovi nižim nivoima vlasti	969,528	929,684	1,000,218	1,274,869	2,003,000
Grantovi pojedincima	793,235	671,289	707,040	661,145	1,055,000
Grantovi neprofitnim organizacijama	1,433,313	1,547,090	1,718,244	2,046,469	2,231,000
Grant javnim organizacijama	1,284,221	1,663,853	1,870,914	1,711,157	1,925,000
Ostali grantovi	178,022	15,901	91,130	107,219	175,000
Kapitalni transferi općinama-MZ			129,852	249,797	220,000
Kamate na domaće pozajmljivanje			5,930	9,935	110,000
IZDACI ZA KAMATE I OSTALE NAKNADE (ukupno)					
KAPITALNI IZDACI	1,789,476	2,817,343	3,160,933	2,061,959	760,000
Izrada prostorno-planske dokumentacije, izlaganje podataka katastra			16,610	39,353	30000
Izgradnja i sanacija sportskih terena					
Nabavka opreme za općinske službe	78,612	428,572			
Kulturno- historijski spomenici			28,191	0	
Lokalni putevi	767,718	1,371,256	1,471,230	894,255	
Javna rasvjeta izgradnja	173,218	170,878	142,072	127,722	
Sportska infrastruktura					
Sanacija odlagališta smeća	197,271		0	63,157	10000
Izrada projektne dokumentacije	99,393	94,120	73,842	0	
Otplata kredita					
vodosnabdijevanje i kanalizacija	276,345	294,635	227,131	208,147	
Sanacija općinskih objekata	196,919	450,882			
Vodosnabdijevanje i kanalizacija - projekat WATSAN			1,201,857	564,089	
Ostale građevine- Kravlje kože			0	14,040	
DOZNAKE VANJSKIM KORISNICIMA (ukupno)	0	0	0	0	0
Izlistati sve dozname vanjskim korisnicima					
RASHODI / IZDACI UKUPNO	9,348,024	10,799,715	12,991,177	11,518,805	

Izvor: Općinski razvojni tim

Kretanje odnosa kapitalnih i administrativnih izdataka

U promatranom periodu kretanje odnosa kapitalnih i administrativnih izdataka je 75% : 25%.

Kreditna zaduženost i kreditni potencijal budžeta, odnosno, institucije koja upravlja javnim finansijama na posmatranom području

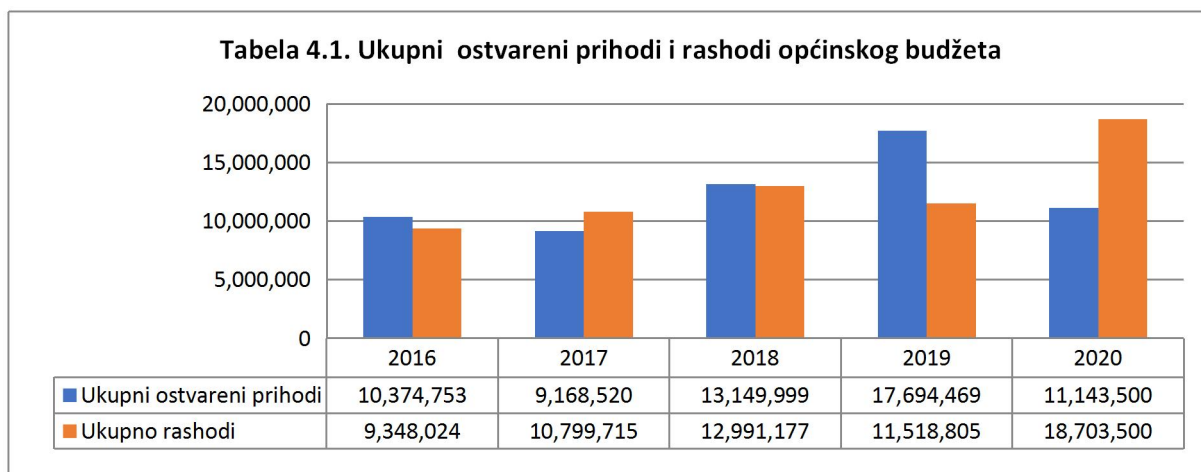
Općina Jajce za implementaciju projekta WATSAN od Europske investicijske banke ima odobren kredit u iznosu od cca 8,000.0000,00 KM sa periodom otplate od 20 godina i grejs periodom od 5. godina. Sukladno odobrenju Federalnog ministarstva financija Općina se može zadužiti na godišnjem nivou (sukladno Zakonu o javnom dugu 10% od visine vlastitih prihoda) što iznosi 1,100.000,00 - 1,400.000,00 KM u narednih 12 godina.

U narednom periodu očekuje se realizacija kredita sa Razvojnou bankom FBiH u iznosu od 10.000.000,00 KM.

Projekcija finansijskih sredstava potrebnih za implementaciju strategije sa izvorima

Prihodi budžeta/proračuna Općine Jajce u 2016. godini iznosili su 10.374.753 KM, dok je ostvareni prihod budžeta u 2020. godini viši za 7,4% više u odnosu na 2016. godinu i iznosi 11.143.500 KM.

Grafikon 1. Kretanje budžetskih/proračunskih prihoda i rashoda Općine Jajce

Izvor: Služba financija/finansija

Prosječan prihod budžeta/proračuna u posmatranom periodu iznosi 12.672.244 KM tako da sa postojećom zakonskom legislativom i u narednom periodu možemo sigurno očekivati prihode preko deset miliona KM u Općinskom budžetu. Prosječni prihod budžeta/proračuna u iznosu od 12.672.244 KM posljedica je akumuliranog suficita ostvarenog izvršenjem sudskih presuda po osnovu naknade za korištenje voda za proizvodnju električne energije. Prosječni porezni prihod za posljednjih pet godina iznosi 4.517.000,00 KM ili 35,6%, prosječni neporezni prihod iznosi 5.440.983,00 KM ili 42,9% i prosjek tekućih potpora ili grantova iznosi 477.767 KM ili 3,7% od ukupnog Budžeta.

I u narednom periodu neporezni prihod će imati najveće učešće u prihodovnoj strani Budžeta/Proračuna Općine Jajce i ovaj prihod imat će trend rasta zbog očekivanih naknada za hidro-akumulaciju. Isto tako povećanje ovog prihoda očekuje se kroz pripremu projekata iz evropskih fondova.

Analizom rashoda budžeta/proračuna Općine Jajce može se konstatovati da pozicija bruto plaća i naknada ima neznatan rast, dijelom i zbog reforme uprave gdje odlaskom u mirovinu namještenika mjesta se popunjavaju državnim službenicima i redovnim uvećanjima za navršene godine minulog staža. U posmatranom periodu povećani su kapitalni izdaci i trend rasta se očekuje i u narednom periodu.

Općina Jajce za finansiranje Strategije lokalnog razvoja 2021-2027 na raspolagnju može imati oko 40.000.000 KM, od čega 15.000.000 KM iz budžeta i 25.000.000 KM iz vanjskih izvora. Navedeno je procjena jedinice lokalne samouprave na osnovu dostupnih informacija o trendovima izdvajanja, planiranim Dokumentom okvirnog budžeta za 2021-2023. godinu i identificiranim izvorima finansiranja u okruženju.

Izvori finansiranja lokalne razvojne strategije	Okvirna procjena po godinama u milionima KM							UKUPNO (u KM)
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	
Iz budžeta/proračuna Općine Jajce (u KM)	2.500.000	1.900.000	2.500.000	2.000.000	1.900.000	2.200.000	2.000.000	15.000.000
Iz eksternih izvora (<i>kredit, entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i privatni izvori</i>) (u KM)	2.000.000	4.000.000	2.200.000	1.300.000	3.000.000	1.000.000	1.500.000	15.000.000

Iz eksternih izvora (<i>IPA, donatori i ostalo</i>) (u KM)	2.500.000	3.300.000	2.300.000	2.300.000	100.000	500.000	1.000.000	12.000.000
UKUPNO (u KM)	7.000.000	9.200.000	7.000.000	5.600.000	5.000.000	3.700.000	4.500.000	42.000.000

Pregled procjene po glavnim izvorima financiranja za period 2021-2027. godine

Prijedlog okvirne raspodjele finansiranja po sektorima razvoja

Ekonomski sektor	Društveni sektor	Sektor zaštite okoliša	Ukupno
4.000.000,00	22.000.000,00	16.000.000,00	42.000.000,00
Iz Budžeta općine Jajce	- rast neporeskih budžetskih prihoda po osnovu primjene Zakona o potopljenom zemljištu (sve godine)		
Eksterni izvori (<i>kredit, entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i privatni izvori, sl.</i>)	- kredit za projekt WATSAN, na 20 godina, zaključen sa EIB (2014. godine 4.000.000 Eura) - Kredit Razvojne banke FBiH u iznosu od 10.000.000,00 KM, na 12 godina - sporazum o JPP (Izgradnja gradske tržnice, , Kajak-kanu klub, SRC Mračaj) - pripremljeni detaljni projektni prijedlozi za (EE Općine i Dom kulture; Javna rasvjeta-ESCO; Glavni kanalizacioni kolektor)		
Iz eksternih izvora (<i>IPA, donatori i ostalo</i>) (u KM)	- Prekogranična suradnja sa Općinama iz Republike Hrvatske 3.000.000 KM - WBIF - 3.000.000 KM - Donatori 5.000.000 KM		

Napomena/obrazloženje

2.2. SWOT analiza i strateško fokusiranje

SWOT analiza predstavlja alat za procjenu faktora unutrašnjeg i vanjskog okruženja i njihovog uticaja na budući razvoj kako bi se lakše definisala područja strateške intervencije za naredni implementacioni period, gdje se nastoje prepoznati ključne snage i prilike kao pozitivni faktori uticaja, te slabosti i prijetnje kao organizirajući faktori budućeg razvoja. SWOT analiza je data u tabelarnom prikazu:

SNAGE	SLABOSTI
1. Kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe u službi razvoja turizma 2. Metaloprerađivačka industrija 3. Uspostavljena saradnja sa dijasporom 4. Razvijeni servisi za bolje pružanje usluga građanima (sistem 48 sati, e-matičar) 5. Vodni resurs rijeka Vrbasa, Plive i Ugra 6. Povoljni uslovi za razvoj stočarstva, voćarstva i proizvodnju zdrave hrane 7. Potencijal novih rudnih nalazišta (kamen i dr.) 8. Pozitivan vanjsko-trgovinski saldo	1. Negativna demografska stopa i nepovoljna starosna struktura 2. Visoka nezaposlenost 3. Obrazovna struktura stanovništva neadekvatna tržišnim i razvojnim potrebama privrede 4. Nedovoljno razvijena putna i komunalna infrastruktura 5. Udaljenost od većih zdravstvenih i obrazovnih centara, autoputeva, željeznice i aerodroma 6. Usitnjenost posjeda i ekstenzivna poljoprivredna proizvodnja 7. Slaba pokrivenost i loše zbrinjavanje čvrstog otpada 8. Slaba raspoloživost površina za građenje u vlasništvu za nove investitore 9. Nedostatak finalne proizvodnje u drvoprerađi 10. Zastarjela školska infrastruktura
PRILIKE	PRIJETNJE
1. Fondovi EU i EU integracije 2. Strateški projekti BiH iz oblasti turizma i zaštite okoliša 3. Pozitivni globalni trendovi u turizmu 4. Mogućnosti različitih vidova suradnje sa dijasporom u cilju unapređenja lokalnog razvoja 5. Programi podrške malim i srednjim poduzećima sa viših nivoa vlasti	1. Politička nestabilnost u BiH 2. Izolacija grada, teritorijalna i infrastrukturna 3. Upravljanje lokalnim resursima najčešće pripada višim nivoima vlasti 4. Nepovjerenje dijaspore u odnosu na ekonomsku i političku situaciju u zemlji 5. Iseljavanje stanovništva u zemlje EU 6. Smanjenje proračunskih prihoda i preusmjeravanje sredstava na ublažavanje posljedica stanja uzrokovanog Covid-19

Razvojni strateški pravci – strateško fokusiranje

Strateški pravci razvoja se definišu na osnovu upoređivanja sadašnjeg stanja i kretanja u ključnim oblastima razvoja Općine sa trendovima u širem okruženju, kao i strateškim usmjerenjima sa nivoa Srednjobosanskog kantona, FBiH, ali i BiH, kao i sa *Okvirom za ciljeve održivog razvoja u BiH 2030*. Pritom se nastoje iskoristiti postojeće prednosti (snage) i raspoložive prilike u regionalnom i globalnom okruženju, s jedne strane, uz nastojanje da se otklone uočene slabosti i bitno ograniči negativan uticaj prijetnji iz okruženja.

U skladu sa opisanim pristupom, odabrani su sljedeći **strateški pravci**:

1. **Privredni razvoj zasnovan na industrijskom razvoju i zapošljavanju, korištenju kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa kao turističke vrijednosti, te razvoju poljoprivrede**
2. **Poboljšanje kvaliteta društvenih usluga i kulturno-sportskih sadržaja**

3. Smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu i rizika od prirodnih katastrofa kroz sistemsko upravljanje otpadom, vodama, zemljištem i energijom

Obrazloženje strateških fokusa Općine Jajce

1. 1. Privredni razvoj zasnovan na industrijskom razvoju i zapošljavanju, korištenju kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa kao turističke vrijednosti, te razvoju poljoprivrede

Privredni razvoj od posebnog je značaja za svaku općinu, a u općini Jajce polugu može naći u komercijalizovanju kulturno-istorijskog naslijeđa, prirodnog bogatstva te kroz podsticanje i razvoj poljoprivrede.

Nosilac privrednog razvoja općine Jajce je prerađivačka industrija, najvećim dijelom metaloprerađivačka koja i dalje ostaje pokretačka snaga privrede. Potrebno je preduzeti mnogobrojne inicijative za stvaranje novih radnih mjesta u ovoj oblasti, a posebno je važno unapređenje prostorno-planske dokumentacije i određivanje prostora pogodnih za izgradnju novih privrednih kapaciteta, privlačenje novih investicija, kao i unaprijeđenje odnosa između javne uprave i privatnog sektora

Kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe je resurs koji općinu Jajce izdvaja od drugih sredina i čini je jedinstvenom. Jedan od načina boljeg korištenja ovog bogatog naslijeđa je razvoj turizma i usmjeravanje razvojnih aktivnosti u cilju predstavljanja područja kao prepoznatljive turističke destinacije.

Jedan od osnovnih elemenata za razvoj ruralnih područja je razvijena poljoprivredna proizvodnja. Najvažniji problemi u poljoprivrednoj proizvodnji uključuju: ekstenzivno korištenje poljoprivrednog zemljišta, usitnjenost i nepristupačnost zemljišnih posjeda, neizgrađenost i neprilagođenost komunalne i druge infrastrukture potrebne za razvoj poljoprivrede i sela, nestručnost poljoprivrednih proizvođača, neorganizovanost poljoprivrednika u pogledu nastupa na tržištu, itd. Također, postoje određene pozitivne, ali nedovoljne tendencije u razvoju ratarske proizvodnje. Razvoj poljoprivrede je šansa i zbog toga što je organska proizvodnja (zdrava hrana) kompatibilna sa razvojem turizma općine, a time i seoskog turizma kao, njegovog posebnog dijela.

2. Poboljšanje kvaliteta društvenih usluga i kulturno-sportskih sadržaja

Neophodno je realizirati mnogobrojne infrastrukturne projekte radi unaprijeđenja gradske komunalne infrastrukture za čiju realizaciju treba osigurati dodatna finansijska sredstva, pored onih iz Općinskog budžeta/proračuna.

Pružanje socijalnih i zdravstvenih usluga nije na zadovoljavajućem nivou zbog nedostatka finansijskih sredstava. Posebnu pažnju treba posvetiti potrebama marginaliziranih društvenih grupa i njihovom uključivanju u društvene tokove.

Obrazovni sektor, takođe, zahtijeva unaprijeđenje infrastrukture, kako materijalnog osnova i objekata, tako i samog nastavnog procesa, uključujući i usklađivanje nastavnih planova i programa sa potrebama tržišta rada.

Općinska administracija treba biti inicijator bliske suradnje javnog, privatnog i nevladinog sektora, ali i koordinator velikog broja zajedničkih razvojnih inicijativa. Kako bi se nastavio pozitivan trend u razvoju kulture i sporta, potrebno je razvijati institucionalne kapacitete u ovoj oblasti, te definirati jasne modele financiranja.

3 Smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu kroz sistemsko upravljanje otpadom, vodama, zemljištem i energijom i smanjenje rizika od katastrofa izazvanih djelovanjem voda i erozija tla

U općini Jajce je potrebno uvesti sistem prikupljanja otpada na cijelom području Općine Jajce. Kapaciteti sadašnje deponije su ograničeni a projekat izgradnje regionalnih deponija je prolongiran. U cilju smanjenja količine otpada potrebno je uspostaviti sistem selekcije i sortiranja otpada te kontinuirano raditi na sanaciji postojeće deponije u cilju zaštite zraka, tla i podzemnih voda.

Odvodnja otpadnih voda će biti u velikom dijelu riješena kroz implementaciju projekta WATSAN ali i dalje ostaje potreba za izgradnjom glavnog kanalizacionog kolektora i centralnog prečištača otpadnih voda kao i izgradnja 5 manjih prečištača na području Dnoluke. Posebnu pažnju treba posvetiti zaštiti izvorišta i vodozahvata pitke vode u skladu sa zakonskim regulativama.

Primjena mjera energetske efikasnosti i korištenje obnovljivih izvora energije omogućilo bi racionalno korištenje energije i smanjenje zagađenje zraka. Takođe postoji potreba za uvođenjem daljinskog sistema grijanja kako bi se smanjilo zagađenje zraka iz individualnih ložišta.

U narednom strateškom periodu neophodno je raditi na unapređenju lokalne zajednice da odgovori na posljedice prirodnih katastrofa posebno poplava i klizišta. Provođenje mjera zaštite od poplava uz i u riječnim koritima, te implementacija mjera sanacije klizišta imperativ su općine u ovom segmentu.

Potrebno je da stroga primjena propisa iz oblasti zaštite okoliša prati dalji industrijski razvoj kako bi se očuvalo prirodno i kulturno-historijsko naslijeđe i uklonile prepreke za razvoj turizma. Također, bitno je osigurati optimalnu eksploataciju resursa u općini Jajce da bi se izvukla maksimalna ekonomska korist za lokalnu zajednicu

2.3. Vizija razvoja i strateški ciljevi, sa indikatorima

Vizija predstavlja dugoročno poželjan pravac teritorijalnog razvoja, jasan i privlačan za sve zainteresovane aktere, tako da svako može da podešava svoje ciljeve i aktivnosti prema toj orijentaciji.

Imajući u vidu SWOT analizu, strateške fokuse, te preporuke srednjoročne evaluacije Strategije razvoja općine Jajce, vizija glasi:

VIZIJA RAZVOJA

„Jajce, kraljevski grad, mjesto gdje se bogato kulturno-historijsko naslijeđe i bogatstvo prirode znalački pretaču u jedinstvene turističke doživljaje i gdje je snažan razvoj industrije usklađen sa zaštitom prirodne i životne sredine.“

Bogato kulturno-historijsko naslijeđe i bogatstvo prirode, na teritoriji općine znalački se pretaču u jedinstvene turističke doživljaje, dok je u isto vrijeme razvoj industrije usklađen sa zaštitom prirodne i životne sredine. Uz dinamičan ekonomski razvoj, Jajce će biti grad zdravih vrijednosti koji svojim građanima pruža dobre uvjete života i rada i privlači ljude da u njemu ostanu i u njega dolaze.

Strateški ciljevi sa indikatorima

Strateški ciljevi su zasnovani na strateškim pravcima i definisani u skladu sa postavljenom vizijom razvoja. Razmatrajući Izvještaj o srednjoročnoj evaluaciji Strategije integriranog lokalnog razvoja općine Jajce može se zaključiti da su sva tri postavljena strateška cilja unutar inicijalno definisanih fokusa i dalje relevantna u odnosu na stvarne potrebe građana i u odnosu na prvobitno definisane probleme i izazove. Na temelju prethodno definisanih strateških fokusa definirani su glavni pravci razvoja i upravljanja istim u narednom periodu, u vidu tri strateška cilja koja redom odgovaraju prethodno postavljenim strateškim fokusima:

Strateški ciljevi:

- 1: O snažen ekonomski razvoj**
- 2: Poboljšanje kvalitete društvenog života zajednice**
- 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša**

Strateški cilj (SC) 1: *O snažen ekonomski razvoj*

Visoka stopa nezaposlenosti i negativan trend ekonomskog razvoja zahtijevaju dodatne napore i aktivnosti koje bi dovele do oporavka i bržeg rasta privrede u općini Jajce.

Postojeće kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe Jajca (rijeka Pliva sa svojim jezerima i vodopadom, stara gradska jezgra, trideset nacionalnih spomenika) predstavlja izuzetan potencijal kada je u pitanju razvoj turizma. Valorizacija i iskorištavanje ovog potencijala prepoznata je kao značajna mogućnost za ekonomsko osnaživanje općine. Turizam može biti pokretač razvoja drugih, uz turizam blisko vezanih djelatnosti. Kako bi značajne potencijale što bolje iskoristili, potrebno je usmjeriti aktivnosti na kreiranje jedinstvene turističke ponude, obnavljanje turističke infrastrukture, promociju turističkih potencijala, te obrazovanje i edukaciju kadrova za turizam i ugostiteljstvo.

Značajan nosilac privrednog razvoja općine Jajce su preduzeća iz oblasti metaloprerađivačke industrije. Najveći dio zaposlenih u Jajcu radi upravo u ovoj djelatnosti. Većina ovih preduzeća je izvozno orijentirana i plasira svoje proizvode van BiH. Pozitivna iskustva stranih investitora u općini Jajce i pozitivno poslovanje preduzeća predstavljaju dobar pokazatelj mogućnosti i opravdanosti investicija u općinu u ovoj oblasti. Razvoj ove grane privrede potrebno je uskladiti sa evropskim standardima iz oblasti zaštite okoliša. Iz dosadašnjih analiza proizilazi potreba dodatnog unapređenja poslovnog ambijenta na području općine, što podrazumijeva definiranje efikasnijih politika općinske uprave koje bi odgovarale potrebama poduzetnika, unaprjeđenje prostornog planiranja i unapređenje putne i komunalne infrastrukture.

Proizvodnja električne energije je jedna od industrijskih djelatnosti koja zauzima značajno mjesto u razvoju općine. Pretpostavka je da će i u budućnosti ova grana imati značajan uticaj na razvoj lokalne zajednice, ali je važno napomenuti i to da planovi razvoja ove djelatnosti nisu u nadležnosti lokalne zajednice.

Rudna nalazišta i nalazišta građevinskog kamena omogućuju dalji razvoj rudarstva i eksploataciju kamena, uz provođenje mjera zaštite tla i rekultivacije uzurpiranog zemljišta.

Šume su značajan resurs općine Jajce, ali su njihova nekontrolirana sječa i izostanak novog pošumljavanja rezultirali pogoršanjem stanja u ovoj oblasti. Potrebno je unapređenje i implementacija zaštite i iskorištavanja šume. U općini Jajce postoje uvjeti za razvoj drvoprerađivačke industrije posebno u finalizaciji obrade drveta, jer kapaciteti u ovoj oblasti nisu u potpunosti iskorišteni.

Poljoprivreda, također, može imati značajno mjesto u razvoju lokalne zajednice i dodatnom zapošljavanju. Poljoprivredna proizvodnja, pogotovo razvoj stočarstva, voćarstva i proizvodnja ekološke i zdrave hrane, je snažan instrument za razvoj ruralnih dijelova općine.

Strateški cilj (SC) 2: *Poboljšanje kvalitete društvenog života zajednice*

Unapređenje efikasnosti, efektivnosti i odgovornosti lokalne samouprave, te osnaživanje učešća građana u javnim poslovima jedan je od prioriteta Općine Jajce. Evidentna je potreba za ulaganjem dodatnih napora na podizanju svijesti o značaju građanskog učešća i jačanju suradnje sa organizacijama civilnog društva, kako bi se evidentirali interesi, zahtjevi i prijedlozi građana prema javnoj upravi.

Kada je u pitanju općina Jajce, sistem socijalne zaštite organizovan je na nivou entiteta i na nivou kantona te nije u stanju na adekvatan način odgovoriti potrebama stanovništva. Izdvajanja sredstava iz kantonalnog budžeta/proračuna ne mogu zadovoljiti rastuće potrebe za određene vidove socijalne

zaštite. Kako bi se unaprijedio kvalitet usluga i briga o korisnicima, potrebno je jačati i proširivati kapacitete postojećih institucija iz oblasti socijalne zaštite na lokalnom nivou (Centar za socijalni rad, pojedine NVO).

Pristup kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti u općini Jajce je u velikoj mjeri otežan nedovoljnim iznosom sredstava koji se izdvajaju za financiranje sektora zdravstva. Nedefinirani sistemi financiranja su razlog neadekvatne zdravstvene zaštite stanovnika općine Jajce. Potrebno je pronaći rješenja kako bi se iz postojećih kapaciteta dobila najveća korist za stanovništvo općine.

U općini Jajce nastava u osnovnim školama je organizovana u skladu sa zakonskom regulativom u pogledu odvijanja nastave po sistemu „dvije škole pod jednim krovom“, što u velikoj mjeri povećava troškove u organizovanju nastavnog procesa. Nedostatak školskog prostora uvjetuje da se nastava odvija u dvije smjene.

Srednje obrazovanje zahtijeva ulaganje u školsku infrastrukturu i modernizaciju nastavnog procesa. Strukovno obrazovanje karakterizira veoma slaba povezanost s tržištem rada. Da bi se osigurala veza između srednjeg strukovnog obrazovanja i tržišta rada, potrebna je stalna suradnja predstavnika poslodavaca, sindikata i obrazovnih vlasti.

Duga tradicija u organizaciji kulturnih događaja, uspjesi jajačkih sportskih klubova, te postojeći infrastrukturni i kadrovski kapaciteti su dobre pretpostavke da Jajce postane vodeći regionalni kulturno-sportski centar.

Blizu 10.000 pripadnika dijaspori tokom godišnjih odmora posjećuje lokalnu zajednicu. U cilju ostvarivanja sistematičnog pristupa saradnji sa dijasporom i kako bi se mogli u potpunosti iskoristiti potencijali koje pruža dijaspora općine Jajce, od izuzetne važnosti je pokrenuti realizaciju identifikacije i registriranja dijaspori i formalnog prikupljanja podataka te kreiranja stalnog kanala komunikacije sa dijasporom i njenog uključivanje u privredni razvoj lokalne zajednice.

Strateški cilj (SC) 3: *Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša*

Prirodni, kulturno-historijski i opće društveni resursi, uvaženi u prostorno planskoj dokumentaciji, predstavljaju razvojne resurse, ne samo za općinu, nego i za šire regionalno okruženje. Uvažavajući značaj i složenost planskog modeliranja budućeg razvoja, potrebno je da Općina Jajce obezbijedi prostorno-plansku dokumentaciju (regulacione planove, urbanističke projekte), kao polazni osnov za održiv razvoj.

Iako su učinjeni značajni naponi na unaprjeđenju kvaliteta sistema vodosnabdijevanja, i dalje je potrebno kontinuirano raditi na snabdijevanju prostora desne obale Vrbasa vodom i unapređenju sistema gradskog vodovoda. Isto vrijedi i za sistem upravljanja otpadnim vodama i kanalizacijom i upravljanje čvrstim otpadom. Problematika zbrinjavanja tehnoloških i komunalnih otpadnih voda u Jajcu je vrlo kompleksna, zbog njihove dispozicije putem mješovite kanalizacije i neriješenog adekvatnog prečišćavanja prije njihovog ispuštanja u vodotok, u rijeku Vrbas.

Lokalna prometna infrastruktura Jajca većim dijelom zahtijeva rekonstrukciju, regulisanje saobraćaja u užem urbanom području, kao i rješavanje parking prostora koji je u direktnoj vezi sa tekućim saobraćajem.

Za ostale historijske spomenike, treba posebno izvršiti osvjetljavanje. Gdje je god moguće, elektro-mrežu je potrebno postaviti ispod zemlje, jer bi se na ovaj način dijelom sačuvao historijski i prirodni ambijent.

Sistem gradskog grijanja u Jajcu ne postoji i postoji potreba za njegovom izgradnjom.

Osnovni preduvjet za racionalnu upotrebu prostornih i okolišnih resursa jeste održivo upravljanje prostorom i okolišem, koje se treba bazirati na ekološkim načelima: prevencije (primjena ekoloških kriterija u prostornom planiranju) i integralnog pristupa (interakcija sa širim prostorom i okolinom u cjelini). Ovo treba posebno uvažiti u cilju veće proizvodnje električne energije iz hidro-potencijala, jer prirodni krajolik treba maksimalno zaštititi i proizvoditi električnu energiju gdje je to moguće, bez

pomjeranja ljudi i uništavanja prirode. Također, treba stimulirati proizvodnju energije iz obnovljivih prirodnih izvora uz uštedu u potrošnji i korištenju iste kroz implementiranje programa energetske efikasnosti

Napredak u ostvarivanju definisanih strateških ciljeva može da se mjeri putem indikatora koji su predstavljeni u sljedećoj tabeli. Radi se o indikatorima koji pokazuju pretpostavljeni uticaj uspješne realizacije strategije razvoja, a koji su usklađeni i/ili preuzeti sa višeg nivoa vlasti (Federalne strategije razvoja 2021-2027).

Za svaki indikator definisana je polazna i ciljna vrijednost.

Strateški ciljevi	Indikatori uticaja	Polazna vrijednost 2019	Ciljna vrijednost 2027
Oснаžen ekonomski razvoj	Stopa nezaposlenosti	46,9 %	36,9 %
	Prihod od industrije	150.000.000	195.000.000
	Prihodi od poljoprivrede	8.700.000	10.440.000
Poboljšан kvalitet društvenog života zajednice	Broj stanovnika za koje je osiguran pristup javnom sistemu vodosnabdijevanja (broj priključaka)	4.950	6.000
	Broj stanovništva za koje je osiguran priključak na kanalizacionu mrežu	4.200	6.500
	Budžetska izdvajanja za kulturu i sport	800.000	1.040.000
Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša	Procenat pokrivenosti općine odvozom komunalnog otpada koji se adekvatno zbrinjava od strane JKP-a	65%	100%
	Iznos ostvarenih ušteda u budžetu za finansiranje javne rasvjete	0	90.000
	U periodu 2019-2027. vrijednosti materijalnih šteta u privredi, infrastrukturi, javnim i privatnim objektima od prirodnih i drugih nepogoda (poplave, požari, klizišta) smanjeni za 20% (prosjeck (2018-2027.godine) u odnosu na prosjeck štete u periodu 2013-2017. godine	3.600.000	2.880.000

3. Prioriteti i mjere sa indikatorima

Pregled prioriteta po strateškim ciljevima

Strateški cilj 1: Osnažen ekonomski razvoj	
•	Prioritet 1.1: Razvijena turistička ponuda prepoznatljiva na stranom i domaćem tržištu
•	Prioritet 1.2: Stvoren povoljan ambijent za poslovanje fizičkih i pravnih lica
•	Prioritet 1.3: Osigurana sistematična podrška za organizovaniju i profitabilniju poljoprivrednu proizvodnju
Strateški cilj 2: Poboljšanje kvaliteta društvenog života zajednice	
•	Prioritet 2.1: Poboljšane komunalne usluge na teritoriji opštine
•	Prioritet 2.2: Poboljšani uslovi za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa
•	Prioritet 2.3: Proširen kapacitet zdravstvene i socijalne zaštite
•	Prioritet 2.4: Poboljšana uključenost građana u kulturni i sportski život lokalne zajednice
Strateški cilj 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša	
•	Prioritet 3.1: Efikasno upravljanje energijom na teritoriji opštine
•	Prioritet 3.2: Poboljšano upravljanje otpadnim vodama i vodotokovima
•	Prioritet 3.3: Obezbeđeno sistemsko prikupljanje čvrstog otpada na teritoriji opštine

3.1 Prioriteti za Strateški cilj 1

STRATEŠKI CILJ 1	OSNAŽEN EKONOMSKI RAZVOJ	Indikator (krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2019)	Ciljna vrijednost (2027)
PRIORITETI				
•	PRIORITET 1.1. Razvijena turistička ponuda prepoznatljiva na stranom i domaćem tržištu	Broj posjeta turista	120.000	146.000
		Prihodi u turizmu	2.000.000	3.000.000
		Prihod od prodanih ulaznica na spomenicima	300.000	360.000
		PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA		
1.1.1. Uređenje kulturno-istorijskih dobara				
1.1.2. Uređenje prirodnih dobara i turističkih sadržaja				
•	PRIORITET 1.2. Stvoren povoljan ambijent za poslovanje fizičkih i pravnih lica	Prihod u proizvodnji	150.000.000	180.000.000
		Broj privrednih subjekata	1.000	1.200
		Broj uposlenih u turizmu i metalnoj industriji	1.300	1.690
		Broj uposlenih	3.997	4.800
		Broj upita investitora zainteresovanih za ulaganje na teritoriji općine	N/P	10
		PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA		
1.2.1. Razvoj saradnje sa dijasporom				
1.2.2. Podrška privredi				
•	PRIORITET 1.3. Osigurana sistematična podrška za organizovaniju i profitabilniju poljoprivrednu proizvodnju	Vrijednost prodaje poljoprivrednih proizvoda otkupljivačima	2.000.000	3.000.000
		Broj finansijski održivih poljoprivrednih obrta	35	65

PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA

1.3.1. Razvoj poljoprivrede

3.1.1 Opis mjera za Prioritet 1.1.

1.1.1. Uređenje kulturno-istorijskih dobara

Mjera obuhvata obnovu / restauraciju i unaprijeđenje sadržaja u Tvrđavi, uređenje nacionalnog spomenika „Katakombe“ te uspostavljanje registra kulturno-istorijskih i prirodnih dobara Općine Jajce.

1.1.2. Uređenje prirodnih dobara i turističkih sadržaja

Mjera obuhvata uređenje lijeve obale Malog plivskog jezera, zatim obnovu i unaprijeđenje sadržaja u parku Varošnice (Vrbaski park) i na Vodopadu rijeke Plive, kao i održavanje kulturno-turističkih i sportsko-turističkih manifestacija i registraciju Franjevačkog muzeja Jajce

3.1.2 Opis mjera za Prioritet 1.2.

1.2.1. Razvoj saradnje sa dijasporom

Mjera je prvenstveno fokusirana na Biznis forum jajačke dijasfore „ZA JAKU I SNAŽNU EKONOMIJU JAJCA“

1.2.2. Podrška privredi

Mjera je fokusirana na izgradnju servisa za rast i razvoj lokalne privrede, te na urbanistički plan Općinskog centra Jajce kao važan preduslov privrednog razvoja.

3.1.3 Opis mjera za Prioritet 1.3.

1.3.1. Razvoj poljoprivrede

Mjera obuhvata djelovanje u nekoliko pravaca, od direktne podrške razvoju poljoprivredne proizvodnje, preko identifikacije i uređenja „poljskog“ puta kroz poljoprivredne površine naselja Lupnica – Podlipci – Kruščica – Lendići, do uspostave javne savjetodavne službe u poljoprivredi.

3.2 Prioriteti za Strateški cilj 2

STRATEŠKI CILJ 2 POBOLJŠAN KVALITET DRUŠTVENOG ŽIVOTA ZAJEDNICE		Indikator (krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2019)	Ciljna vrijednost (2027)
PRIORITETI				
• PRIORITET 2.1. POBOLJŠANE KOMUNALNE USLUGE NA TERITORIJI OPĆINE	Izdavanja iz općinskog budžeta za održavanje puteva i ulica na teritoriji općine	500.000	400.000	
	Saobraćajna udaljenost između naselja na lijevoj i desnoj strani obale rijeke Vrbas (zbirne vrijednosti za sve pravce)	120 km	85 km	
	Broj domaćinstava i drugih korisnika za koje je obezbijedena redovno kontrolisana, bakteriološki i hemijski ispravna voda za piće	4.950	6.900	
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
2.1.1. Unapređenje saobraćajne infrastrukture				
2.1.2. Unapređenje vodovodne infrastrukture				
• PRIORITET 2.2. POBOLJŠANI USLOVI ZA ODVIJANJE ODGOJNOG I NASTAVNOG PROCESA	Broj djece koja su završila obavezno predškolsko obrazovanje	120	200	
	Broj romske djece koja su završila obavezno osnovno obrazovanje	40	68	
	Broj djece koja se aktivno bave sportom	500	650	
	Broj posjetitelja Ski centra	1.000	1.300	
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
2.2.1. Poboljšanje uslova u obrazovanju				
2.2.2. Poboljšanje uslova u oblasti odgoja				
• PRIORITET 2.3. PROŠIREN KAPACITET ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE	Smanjen broj porodica koje žive na granici siromaštva na teritoriji općine	1.000	700	
	Broj stanovnika na jednog liječnika	760	600	
	Osigurana potpuna informatička uvezanost DZ Jajce u mrežu sličnih ustanova kantona, ministarstva i ZZO	Ne	Da	
	Aдекватno zbrinuti stariji i nemoćni pacijenti, te pacijenti koji imaju potrebu palijativne skrbi	0	50	
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
2.3.1. Razvoj socijalne zaštite				
2.3.2. Razvoj zdravstvene zaštite				
• PRIORITET 2.4. POBOLJŠANA UKLJUČENOST GRAĐANA U KULTURNI I SPORTSKI ŽIVOT	Broj posjeta na kulturnim manifestacijama	10.000	17.000	

LOKALNE ZAJEDNICE	Broj posjeta na sportskim manifestacijama	5.000	6.500
	Broj članova sportskih klubova	1.500	1.800
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
2.4.1. Razvoj kulture			
2.4.2. Razvoj sporta			

3.2.1 Opis mjera za Prioritet 2.1.

2.1.1. Unapređenje saobraćajne infrastrukture

Mjera obuhvata rekonstrukciju gradskih ulica i asfaltiranje puteva na teritoriji općine, kao i izgradnju mostova na području općine Jajce.

2.1.2. Unapređenje vodovodne infrastrukture

Mjera je usmjerena na izgradnju sistema za vodosnabdjevanje za naselja na desnoj obali rijeke Vrbas sa izvorišta Resnik i izgradnju i sanaciju vodovoda u mjesnim zajednicama Mile, Barevo i Cvitović.

3.2.2 Opis mjera za Prioritet 2.2.

2.2.1. Poboljšanje uslova u obrazovanju

Mjera obuhvata rekonstrukciju zgrade vrtića „Naša radost“ i stavljanje iste u funkciju, te inkluziju romske djece u obrazovni sistem.

2.2.2. Poboljšanje uslova u oblasti odgoja

Mjera obuhvata nekoliko intervencija, uključujući izgradnju školskih sportskih sala za tjelesni odgoj i opremanje školskih kabineta i otvorenih sportskih terena, te izgradnju školskog objekta i organizaciju boravka na planini za djecu osnovnih i srednjih škola.

3.2.3 Opis mjera za Prioritet 2.3.

2.3.1. Razvoj socijalne zaštite

Mjera je fokusirana na podršku ugroženim kategorijama stanovništva, prvenstveno na djecu sa poteškoćama u razvoju.

2.3.2. Razvoj zdravstvene zaštite

Mjera obuhvata nekoliko intervencija, uključujući unaprjeđenje i razvoj dijagnostičkih postupaka u primarnoj i sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti na području Općine Jajce, te informatičko uvezivanje JZU Doma zdravlja Jajce u informatičku mrežu na području Srednjobosanskog kantona, Rekonstrukcija i adaptacija postojeće zgrade u Kompleksu JU Opća bolnica Jajce- Hospicij Jajce

3.2.4 Opis mjera za Prioritet 2.4.

2.4.1. Razvoj kulture

Mjera je fokusirana na infrastrukturu u ovoj oblasti i obuhvata sanaciju krova i terasa i tehničko opremanje zgrade JU „Dom kulture Jajce“ Jajce, te obnovu rodne kuće Nikole Šopa.

2.4.2. Razvoj sporta

Mjera obuhvata izgradnju stadiona „Mračaj“ i stadiona Lug Kruščica, ali i direktnu podršku sportskim klubovima i udruženjima, kao i podršku projektu Kajak kanu kluba Jajce, te zamjenu podne obloge u Gradskoj sportskoj dvorani.

3.3 Prioriteti za Strateški cilj 3

STRATEŠKI CILJ 3 : UNAPREĐENO UPRAVLJANJE PROSTOROM I ZAŠTITA OKOLIŠA		Indikator (krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2019)	Ciljna vrijednost (2027)
PRIORITETI				
PRIORITET 3.1. EFIKASNO UPRAVLJANJE ENERGIJOM NA TERITORIJI OPĆINE	Budžetski izdaci za održavanje rasvjete	40.000	28.000	
	Ušteda izdvojenih budžetskih sredstava za grijanje javnih ustanova električnom energijom	0	162.000	
	Smanjeni računi za energente za zagrijavanje objekata javnih institucija	60.000	48.000	
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
3.1.1. Unapređenje energetske efikasnosti				
PRIORITET 3.2. POBOLJŠANO UPRAVLJANJE OTPADNIM VODAMA I VODOTOKOVIMA	Broj domaćinstava ugroženih od klizišta	500	200	
	Uspostavljen monitoring i način održivog upravljanja prirodno-vrijednih hidroloških objekata	0	Uspostavljen monitoring	
	Smanjeno zagađenje riječnog korita i recipijenta	100%	70%	
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
3.2.1. Smanjenje štete od elementarnih nepogoda				
3.2.2. Izgradnja kanalizacionog sistema				
PRIORITET 3.3. OBEZBJEĐENO SISTEMSKO PRIKUPLJANJE ČVRSTOG OTPADA NA TEROTRIJI OPĆINE	Voda sa izvorišta Resnik i Mrtvalj bez primjesa opasnih materija	N/P	Bez primjesa	
	Prihodi JKP	1.500.000	1.800.000	
	Količine prikupljenog čvrstog otpada (tona)	25.000	30.000	
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
3.3.1. Zbrinjavanje čvrstog otpada				

3.3.1 Opis mjera za Prioritet 3.1.

3.1.1. Unapređenje energetske efikasnosti

Mjera obuhvata zamjenu postojeće javne rasvjete LED rasvjetom, postavljanje rasvjete u mjesnim zajednicama, energetska utopljanje zgrada, te provođenje energetskog pregleda za objekte javnih institucija.

3.3.2 Opis mjera za Prioritet 3.2.

3.2.1. Smanjenje štete od elementarnih nepogoda

Mjera je fokusirana na saniranje klizišta Barevo – Brđani, provedbu agro-šumarskih i nestrukturnih mjera u slivnom području vodotoka Rike Dnolučke, te zaštitu izvorišta i vodozahvata.

3.2.2. Izgradnja kanalizacionog sistema

Mjera obuhvata izgradnju glavnog kanalizacionog kolektora sa centralnim postrojenjem za tretman otpadnih voda, izgradnju šest postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na području Dnoluke, te izgradnju kanalizacionih sistema u naseljima na teritoriji općine.

3.3.3 Opis mjera za Prioritet 3.3.

3.3.1. Zbrinjavanje čvrstog otpada

Mjera je fokusirana na izgradnju kapaciteta za zbrinjavanje čvrstog otpada.

4. Strateški projekti

Strateški projekt: Rekonstrukcija ulice Kralja Stjepana Tomaševića je projekt od katalitičkog značaja za Općinu Jajce. Realizacijom ovog projekta stvorit će se uvjeti za privlačenje većeg broja turista, te unaprijediti uslovi života za građane Općine Jajce. Realizacija ovog projekta dovest će do povećanog broja posjeta Plivskim jezerima za 30 % u odnosu na 2019. godinu. Povećat će se sigurnost učesnika u prometu, posebno učenika Srednje strukovne škole i rekreativaca. Ukupna vrijednost projekta je 1.500.000,00 KM i financirat će se iz Budžeta Općine Jajce (60%) Kantonalnog budžeta (20%), Federalnog budžeta (10%) i Eksterni izvori (10%).

Strateški projekt: Izgradnja kanalizacionog sistema - Izgradnja glavnog kanalizacionog kolektora sa centralnim postrojenjem za tretman otpadnih voda

Cilj je proširenje gradske kanalizacione mreže u zoni sliva rijeke Plive i Izgradnja obalnih kolektora Malog plivskog jezera i kanalizacionih sistema naselja oko Malog plivskog jezera. Proširenje gradske kanalizacione mreže u zoni sliva rijeke Plive, podrazumijeva produženje postojećih sekundarnih kolektora i izgradnju novih, u užoj urbanoj zoni, s ciljem potpunog prikupljanja otpadnih i oborinskih voda gradskog područja koje gravitira rijeci Plivi. Izgradnjom kolektora na desnoj obali rijeke riješilo bi se pitanje otpadnih voda gradskih naselja Mračaj i Pijavice, kao i budućeg gradskog stadiona „Mračaj“. Proširenjem gradske mreže na lijevoj obali, riješilo bi se pitanje otpadnih voda u ulici Plivskih jezera u blizini srednjoškolskog centra kao i prigradskih naselja Gornja i Donja Vrbica. Ovim bi se, uz postojeći sistem kanalizacije, u potpunosti zaštitila rijeka Pliva od Malog jezera do ušća u Vrbas, a što je posebno značajno jer se tok rijeke nalazi u užem gradskom području. Izgradnjom obalnih kolektora i kanalizacionih sistema naselja oko Malog plivskog jezera i njihovog uključenja u postojeći glavni gradski kolektor, zaštitio bi se kvalitet vode Plivskog jezera kao osnovnog vodnog resursa za vodosnabdjevanje grada Jajca i jezera kao jedinstvenog turističkog izletišta. Obalni kolektor s lijeve strane Malog jezera prihvatao bi otpadne vode priobalnih naselja Kolonije i Mile, kao i postojećih i budućih objekata koji služe za turističke svrhe (Auto kamp, Bungalovi, moteli, hoteli i manji objekti za smještaj turista). Ovaj kolektor bi se gradio uz obalu jezera, starom cestom Jajce –Bihać tj. od priključka na postojeći kolektor u ulici Plivskih jezera do motela „Plaža“ u dužini 3,8 km. Kolektorom i kanalizacionim sistemima naselja s desne strane Malog jezera riješilo bi se pitanje otpadnih voda koje se izlijevaju iz naselja Čusine, a priključak bi se izvršio na novi kolektor u blizini postrojenja za tretman pitkih voda. Izgradnjom kanalizacionog sistema naselja oko Malog plivskog jezera izvršilo bi se prikupljanje otpadnih voda za oko 1200 stanovnika, kao i svih objekata koji služe u turističke namjene, dok bi u slivu rijeke bilo priključeno oko 850 stanovnika. Procijenjena vrijednost je 2.550.000 KM.

5. Usklađenost strateških dokumenata

U fazi izrade strateške platforme se priprema pregled strateških dokumenata istih i viših nivoa vlasti, sa izlistanim ključnim elementima tih dokumenata – strateškim ciljevima, prioritetima, mjerama i indikatorima, kao i pregled relevantnih dokumenata iz procesa evropskih integracija i pregled SDG okvira – razvojnih pravaca, akceleratora, pokretača i indikatora, kako bi se obezbijedilo usaglašavanje, obezbjeđivanje komplementarnosti razvojnih pravaca i strateških ciljeva sa strateškim ciljevima strateških dokumenata istog ili višeg nivoa vlasti u FBiH, strateškim dokumentima proizašlim iz procesa evropskih integracija i međunarodno prihvaćenim globalnim ciljevima održivog razvoja.

Strateški dokument višeg nivoa	Vezani strateški cilj, prioritet i/ili mjera iz strategije razvoja općine Jajce
Strategija razvoja FBiH 2021 - 2027	
STRATEŠKI CILJ 1. UBRZAN EKONOMSKI RAZVOJ, PRIORITET 1.3. Podržavati razvoj poslovnog privatnog sektora, PRIORITET 1.4. Podržavati izvoz i stvaranje proizvoda više dodane vrijednosti	Strateški cilj 1: O snažen ekonomski razvoj, Prioritet 1.1. 1.1. Razvijena turistička ponuda prepoznatljiva na stranom i domaćem tržištu; Prioritet 1.2. Stvoren povoljan ambijent za poslovanje fizičkih i pravnih lica
STRATEŠKI CILJ 2. PROSPERITETAN I INKLUZIVAN DRUŠTVENI RAZVOJ, PRIORITET 2.1. Unaprjeđivati obrazovni system, PRIORITET 2.2. Poboljšavati ishode zdravstvenog sistema	Strateški cilj 2: P oboljšan kvalitet društvenog života zajednice; Prioritet 2.1. P oboljšane komunalne usluge na teritoriji općine; Prioritet 2.2. P oboljšani uslovi za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa; Prioritet 2.3. Proširen kapacitet zdravstvene i socijalne zaštite
STRATEŠKI CILJ 3. RESURSNO EFIKASAN I ODRŽIV RAZVOJ, PRIORITET 3.1. Unaprjeđivati zaštitu i korištenje prirodnih resursa	Strateški cilj 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša; 3.1. Efikasno upravljanje energijom na teritoriji općine; 3.2. P oboljšano upravljanje otpadnim vodama i vodotokovima; 3.3. Obezbjeđeno sistemsko prikupljanje čvrstog otpada na terotriji općine
Strategija razvoja Srednjobosanskog kantona 2021-2027	
STRATEŠKI CILJ 1. Poticati održiv ekonomski razvoj, Prioritet 1.2. Povećati konkurentnost industrije kroz tehnološke inovacije i digitalizaciju; Prioritet 1.3. P oboljšati turističku ponudu, infrastrukturu i poduzetništvo za razvoj održivog turizma; Prioritet 1.4. Kreirati povoljnije poslovno okruženje za održiv rast i zapošljavanje	Strateški cilj 1: O snažen ekonomski razvoj, Prioritet 1.1. Razvijena turistička ponuda prepoznatljiva na stranom i domaćem tržištu; Prioritet 1.2. Stvoren povoljan ambijent za poslovanje fizičkih i pravnih lica
STRATEŠKI CILJ 2. Unaprijediti kvalitet življenja i održivog društvenog okruženja za sve građane; Prioritet 2.1. Unapređenje kvalitete obrazovnog sistema; Prioritet 2.2. Unapređenje sporta i kulture; Prioritet 2.3. P oboljšanje postojećih i uvođenje novih usluga u sektoru zdravstva i socijalnoj zaštiti	Strateški cilj 2: P oboljšan kvalitet društvenog života zajednice; Prioritet 2.2. P oboljšani uslovi za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa; Prioritet 2.3. Proširen kapacitet zdravstvene i socijalne zaštite
STRATEŠKI CILJ 3. P oboljšati stanje okoliša i javnu	Strateški cilj 2: P oboljšan kvalitet društvenog života

infrastrukturu; Prioritet 3.2. Poboljšanje kvalitete komunalnih usluga uz značajno unaprjeđenje komunalne infrastrukture	zajednice; Prioritet 2.1. Poboljšane komunalne usluge na teritoriji općine; Strateški cilj 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša; Prioritet 3.2. Poboljšano upravljanje otpadnim vodama i vodotokovima; Prioritet 3.3. Obezbeđeno sistemsko prikupljanje čvrstog otpada na teritoriji općine
Okvirna energetska strategija BiH do 2035	
Strateški prioritet: Učinkovito korištenje energije	Strateški cilj 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša; 3.1. Efikasno upravljanje energijom na teritoriji općine
Strateške smjernice za harmonizaciju podrške razvoju malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u BiH za period 2021 - 2027 (radna verzija)	
PRIORITET 1.2. Unapređenje poslovnog okruženja, Mjera 1.2.2. Unapređenje poslovne infrastrukture i promocija i poslovnih zona, PRIORITET 1.3. Unapređenje konkurentnosti prerađivačke industrije, Mjera 1.3.1. Podrška uvođenju novih i unapređenju postojećih tehnologija u prerađivačkoj industriji, Mjera 1.3.2. Uvođenje i podsticanje inovacija u privredi, Mjera 1.3.3. Podrška internacionalizaciji poslovnih aktivnosti i plasmanu proizvoda prerađivačke industrije na međunarodnom tržištu	Strateški cilj 1: Osnažen ekonomski razvoj, Prioritet 1.2. Stvoren povoljan ambijent za poslovanje fizičkih i pravnih lica
Strategija upravljanja vodama FBiH 2010 - 2022	
Strateški cilj: Povećanje obuhvata i poboljšanje javnog vodosnabdijevanja	Strateški cilj 2: Poboljšan kvalitet društvenog života zajednice; Prioritet 2.1. Poboljšane komunalne usluge na teritoriji općine

Usklađenost sa strateškim dokumentima proizašlim iz procesa evropskih integracija

Implementacija Strategije razvoja Općine Jajce može da bude podržana kroz aktivnosti EU u BiH u mnogim oblastima, a trenutno su na raspolaganju sljedeći programi i projekti: transnacionalni (Adrion, Dunavski i Mediteranski), prekogranični - trilateralni (BiH-CG-HR), prekogranični - bilateralni (BiH-HR), Horizon 2020, COSME, Kreativna Evropa, Erasmus+, Evropa za građane.

Usklađenost sa globalnim ciljevima održivog razvoja

Poštovanje principa vertikalne koordinacije, podrazumijeva i usklađenost sa međunarodno prihvaćenim globalnim ciljevima održivog razvoja². To znači da svi nivoi vlasti u BiH treba da definišu svoje prioritete, mjere i aktivnosti na način da istovremeno osiguraju doprinos ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, kao i da izvještavaju o ostvarenom napretku.

U BiH utvrđena su tri pravca održivog razvoja (dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, pametni rast i društvo jednakih mogućnosti) i dvije horizontalne teme (ulaganje u ljudski kapital i princip "niko ne smije biti isključen"). Navedeni pravci održivog razvoja, kao i horizontalne teme, na

² Generalna skupština Ujedinjenih nacija 2015. godine usvojila Agendu održivog razvoja do 2030. godine i tom su prilikom sve zemlje članice, uključujući i BiH, preuzele obavezu provođenja dokumenta Agende 2030 i globalnih Ciljeva održivog razvoja (eng. Sustainable Development Goals – SDG). Agenda 2030 se sastoji od 17 globalnih ciljeva i 169 podciljeva održivog razvoja koji predstavljaju transformativni plan za stvaranje bolje i održive budućnosti.

odgovarajući način su reflektovane kroz proces izrade Strategije, kao i u samoj Strategiji i Strategija doprinosi ostvarenju sva tri odabrana pravca održivog razvoja:

- dobra uprava i upravljanje javnim sektorom
 - Akcelerator 1: Efikasan, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor
 - Odgovorna uprava fokusirana na građane i poslovni sektor;
 - Funkcionalan sistem kreiranja politika i upravljanja održivim razvojem;
 - Efikasno upravljanje javnim finansijama;
- pametni rast
 - Akcelerator 1: Jačanje povoljnog okruženja za preduzetništvo i inovacije za proizvodnju dobara visoke dodane vrijednosti za izvoz
 - Mobiliziranje potencijala dijaspe;
 - Akcelerator 3: Unapređenje pristupa i kvaliteta obrazovanja i obuke
 - Razvoj kapaciteta nastavnika, modernizacija škola i nastavnih metoda;
 - Kurikularna reforma na svim nivoima obrazovanja;
- društvo jednakih mogućnosti
 - Akcelerator 3: Efikasna zdravstvena zaštita za sve
 - Unapređenje pristupa i kvaliteta usluga zdravstvene zaštite.

6. Indikativni finansijski okvir za provođenje strategije

Indikativni finansijski okvir za period važenja strateškog dokumenta (KM)					
Oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere	Struktura finansiranja (u %)	Ukupno (KM)	Budžet institucije (KM)	Ostali izvori	
				KM	Naziv potencijalnog izvora
1. Strateški cilj Oснаžen ekonomski razvoj	9	3,570,000	2,905,000	665,000	
1.1. Prioritet Razvijena turistička ponuda prepoznatljiva na stranom i domaćem tržištu	3	1.000,000	480,000	520,000	
1.1.1. Mjera Uređenje kulturno-istorijskih dobara	0	160,000	75,000	85,000	Općina Jajce, JU Agencija, Vlada KSB, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, EU fondovi
1.1.2. Mjera Uređenje prirodnih dobara i turističkih sadržaja	2	840,000	405,000	435,000	Agencija za vodno područje rijeke Save, Općina Jajce, JU Agencija, Vlada KSB, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, EU Fondovi, Franjevački samostan sv. Luke
1.2. Prioritet Stvoren povoljan ambijent za poslovanje fizičkih i pravnih lica	1	260,000	195,000	65,000	
1.2.1. Mjera Razvoj saradnje sa	0	70,000	35,000	35,000	Općina Jajce i UNDP

dijasporom					
1.2.2. Mjera Podrška privredi	1	250,000	190,000	60,000	Općina Jajce, Privrednici sa područja općine Jajce
1.3. Prioritet Osigurana sistematična podrška za organizovaniju i profitabilniju poljoprivrednu proizvodnju	6	2,250,000	2,200,000	50,000	
1.3.1. Mjera Razvoj poljoprivrede	6	2,250,000	2,200,000	50,000	Općina, Donatori, Lokalno stanovništvo – korisnici projekta
2. Strateški cilj Poboljšan kvalitet društvenog života zajednice	55	23,195,700	7,572,000	15,623,700	
2.1. Prioritet Poboljšane komunalne usluge na teritoriji općine	32	12,150,000	2,050,000	10,100,000	
2.1.1. Mjera Unapređenje saobraćajne infrastrukture	18	6,800,000	1,900,000	4.900,000	Općina Jajce (kreditna sredstva), Viši nivoi vlasti; Donatori (resorna ministarstva FBiH i drugi donatori); JP "Direkcija za ceste F BiH"
Strateški projekt: Rekonstrukcija ulice Kralja Stjepana Tomaševića	Napomena: Iznosi su već sadržani u iznosima navedenim za Mjeru.	1,000,000 KM	700,000	300,000	Kantonalni budžet, Federalni budžet, Eksterni izvori
2.1.2. Mjera Unapređenje vodovodne infrastrukture	14	5,350,000	150,000	5,200,000	Kredit, IPA, Sredstva WBIF (odobrena aplikacija), Općina, Donatori (resorna ministarstva FBiH i drugi donatori)
2.2. Prioritet Poboljšani uslovi za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa	8	3,500,000	1.200,000	2,300,000	
2.2.1. Mjera Poboljšanje uslova u obrazovanju	1	450,000	225,000	225,000	Općina Jajce, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Fond za zaštitu okoliša FBiH, Ministarstvo

					prostornog uređenja KSB/SBK, Vlada RH (Državni ured za Hrvate izvan RH), Ambasada Republike Bugarske u BiH; NVO
2.2.2. Mjera Poboljšanje uslova u oblasti odgoja	6	3,050,000	975,000	2,075,000	Općina Jajce, DonatorMinistarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK/KSB
2.3. Prioritet Proširen kapacitet zdravstvene i socijalne zaštite	6	2,960,700	410,000	2,550,700	
2.3.1. Mjera Razvoj socijalne zaštite	0	160,700	75,000	85,700	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i sporta KSB/SBK, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i Budžet Općine Jajce
2.3.2. Mjera Razvoj zdravstvene zaštite	6	2,800,000	335,000	2,465,000	JZU Dom zdravlja Jajce, Osnivač – Općina Jajce, Vlada kantona SBK
2.4. Prioritet Poboljšana uključenost građana u kulturni i sportski život lokalne zajednice	9	4,585,000	3,912,000	673,000	
2.4.1. Mjera Razvoj kulture	1	515,000	358,000	157,000	Općina Jajce, resorna federalna i kantonalna ministarstva, Napredak Jajce, Vanjski izvori
2.4.2. Mjera Razvoj sporta	7	4,070,000	3,554,000	516,000	Budžet općine Jajce i Privatni partner, Kajak kanu klub; Kanton SBK; JU "Sport i rekreacija"; Donatori
3. Strateški cilj Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša	41	15,941,766	4,732,015	11,209,751	
3.1. Prioritet Efikasno upravljanje energijom na teritoriji općine	7	3,071,766	1,471,015	1,600,751	
3.1.1. Mjera	7	3,071,766	1,471,015	1,600,751	Budžet općine Jajce,

Unapređenje energetske efikasnosti					resorna ministarstva FBiH i drugi donatori, Interreg – IPA CBC, Javne institucije, Donatori
3.2. Prioritet Poboljšano upravljanje otpadnim vodama i vodotokovima	32	12,090,000	2,949,000	9,141,000	
3.2.1. Mjera Smanjenje štete od elementarnih nepogoda	2	720,000	216,000	504,000	Općina Jajce, Kanton SB, Drugi nivoi vlasti i donatori, UNDP, Agencija za vodno područje sliva rijeke Save, JKP Vodovod i kanalizacija Jajce
3.2.2. Mjera Izgradnja kanalizacionog sistema	30	11,370,000	2,733,000	8,637,000	Budžet općine Jajce, Fond za zaštitu okoliša, Kreditna sredstva, Sredstva viših nivoa vlasti, IPA (prečistači), Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
Strateški projekt: Izgradnja kanalizacionog sistema - Izgradnja glavnog kanalizacionog kolektora sa centralnim postrojenjem za tretman otpadnih voda	Napomena: Iznosi su već sadržani u iznosima navedenim za Mjeru.	2,550,000 KM	765.000KM	1,785,000KM	Budžet općine Jajce, Fond za zaštitu okoliša, Kreditna sredstva, Sredstva viših nivoa vlasti, IPA (prečistači), Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
3.3 Prioritet Obezbeđeno sistemsko prikupljanje čvrstog otpada na teritoriji općine	2	780,000	312,000	468,000	
3.3.1. Mjera Zbrinjavanje čvrstog otpada	2	780,000	312,000	468,000	Općina Jajce; Fond za zaštitu okoliša; JKP "Čistoća i zelenilo"
Ukupno iz strateškog dokumenta	100	42,707,466,00	15,209,015,00	27,498,451,00	
PREGLED PO IZVORIMA (iznosi u KM i procenti) ujednačiti kolone sa planiranjem					
Budžetska sredstva	Kreditna sredstva		Sredstva EU		Ostale donacije
37,27%	23,07 %		19,97%		19,69%

15.209.015,00	9.240.000,00 KM	8.700.000,00 KM	9.558.451,00 KM
---------------	-----------------	-----------------	-----------------

7. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije

Pregled osnovnih aktivnosti i odgovornosti za implementaciju Strategije razvoja općine Jajce

Aktivnosti	Nadležnost
Priprema/ažuriranje Kalendara aktivnosti Jedinice za upravljanje razvojnim aktivnostima (JURA-e)	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem (O ULR) zajedno sa Načelnikom općine Nositelji i sudionici procesa: Ostali službenici O ULR
Definiranje prioriteta na osnovu strateško-programskih dokumenata za naredni 1+2 planski ciklus	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem zajedno sa Načelnikom općine Nositelji i sudionici u procesu: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce; Ostali službenici O ULR
Priprema trogodišnjih/godišnjih planova rada službi, uključujući projekte iz strategije razvoja i vezane redovne aktivnosti	Inicijator i vlasnik procesa: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce Nositelji i sudionici u procesu: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem
Izrada Trogodišnjeg/Godišnjeg plana rada gradske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem zajedno sa Načelnikom općine Nositelji i sudionici u procesu: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce; Ostali službenici O ULR
Uključivanje strateških projekata i aktivnosti u plan Budžeta (za narednu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Službe za finansije Nositelji i sudionici procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem
Usklađivanje trogodišnjih/godišnjih planova rada službi i Trogodišnjeg/Godišnjeg plana rada gradske uprave sa usvojenim Budžetom (za narednu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce Nositelji i sudionici procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem i Načelnik općine
Usvajanje Godišnjeg plana rada gradske uprave (za narednu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik općine Nosioci i učesnici u procesu: Općinsko vijeće
Razrada projekata iz Godišnjeg plana rada JLS	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem Nositelji i sudionici procesa: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce; Ostali službenici O ULR
Praćenje i privlačenje eksternih izvora financiranja projekata	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem Nositelji i sudionici procesa: Službenici O ULR
Praćenje provođenja Godišnjeg plana rada gradske uprave i ostvarenja strateških i sektorskih ciljeva	Inicijator i vlasnik procesa: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce zajedno sa Načelnikom općine Nositelji i sudionici procesa: Službenici O ULR
Izrada i razmatranje polugodišnjih izvještaja o realizaciji planova rada gradske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce Nositelji i sudionici procesa: Službenici O ULR i Načelnik općine
Izrada godišnjih izvještaja o radu gradskih službi	Inicijator i vlasnik procesa: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce Nositelji i sudionici procesa: Službenici O ULR i Načelnik općine
Uključivanje Partnerske grupe u praćenje provođenja strategije lokalnog razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem Nositelji i sudionici u procesu: Službenici O ULR i Partnerska grupa
Priprema i razmatranje Izvješća o razvoju (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem Nositelji i sudionici u procesu: Službenici O ULR

Priprema i razmatranje Godišnjeg izvješća o radu gradske uprave (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem Nositelji i sudionici procesa: Pomoćnici općinskog načelnika nadležnih službi Općine Jajce i Načelnik općine
Usvajanje i objavljivanje Izvješća o razvoju (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik općine Nositelji i sudionici procesa: Općinsko vijeće
Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvješća o radu grada (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik općine Nositelji i sudionici procesa: Općinsko vijeće
Ostale važne aktivnosti: ▪ Redovno ažuriranje web stranice JLS u domenu informacija koje se odnose na razvojne aktivnosti ▪ Redovni kontakti sa višim razinama vlasti ▪ Uspostavljanje i unaprjeđenje međugradske suradnje ▪ Pokretanje procesa finalne evaluacije strategije razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Odjeljenja za upravljanje lokalnim razvojem Nositelji i sudionici: Službenici O ULR

Institucionalni i organizacioni okvir za provedbu strategije prema novom okviru

Nakon usvajanja Strategije, potrebno je nastaviti proces upravljanja razvojem daljom operacionalizacijom, to jest razradom intervencija predviđenih Strategijom, te njihovim provođenjem. Potrebno je da se odredi subjekt koji može da preuzme centralnu, koordinativnu i savjetodavnu ulogu u ovim procesima, tako što će inicirati i koordinirati procese u vezi sa implementacijom Strategije, te pružati tehničku podršku svim akterima uključenim u implementaciju Strategije. Pritom, neophodna je direktna komunikacija sa Vladom SBK, kao i sa općinama i gradovima na području SBK, te sa instancama iz okruženja koji mogu dati doprinos implementaciji Strategije. Treba imati u vidu da je potrebno obezbijediti ljudske resurse za implementaciju Strategije, kako iz ugla osposobljenosti i opremljenosti, tako i iz ugla raspoloživosti, imajući u vidu da je u praksi često niz nosilaca implementacije Strategije već u znatnoj mjeri opterećen drugim redovnim poslovima.

Potrebna je takođe i kontinuirana izgradnja kapaciteta nosilaca implementacije i aktera koji učestvuju u razvojnim procesima kako bi na najbolji način odgovorili izazovima razvojnih procesa u uslovima dinamičnih promjena u privredi, tehnologiji i društvenim procesima, kao i konstantno jačanje koordinacije i komunikacije između šireg kruga socio-ekonomskih subjekata sa ciljem njihovog aktivnog uključivanja u procese planiranja i implementacije, te postizanja održivih rezultata. Važno je i jačanje analitičke funkcije i uspostavljanje baza podataka potrebnih za upravljanje razvojem.

Pri uspostavljanju institucionalnog i organizacionog okvira za provedbu Strategije, potrebno je svakako imati u vidu Uredbu o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredbu o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Plan praćenja, izvještavanja, evaluacije u revizije strategije

Pri izradi Plana praćenja, izvještavanja, evaluacije i revizije Strategije, potrebno je uzeti u obzir Uredbu o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredbu o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema Uredbi o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine, Član 15. (Definisanje okvira za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strateških dokumenata) definiše sljedeće:

Nosilac izrade strateških dokumenata definiše okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strateških dokumenata prema propisima iz člana 22. stav (2) i člana 30. stav (2) Zakona i sadrži opis odgovornosti institucija nadležnih za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strateških dokumenata u Federaciji, opis postupaka, dinamiku praćenja, izvještavanja i evaluacije u odnosu na napredak u implementaciji strateških dokumenata.

Pritom, Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, Član 22. (Vrste implementacionih dokumenata u Federaciji), definiše da se:

- (1) U procesu implementacije strateških dokumenata donose se: trogodišnji plan rada, godišnji plan rada i godišnji izvještaj o radu i izvještaj o razvoju.*
- (2) Vlada Federacije na prijedlog Federalnog zavoda, uz prethodne konsultacije sa Federalnim ministarstvom finansija, drugim institucijama na nivou Federacije, kantonima i Savezom Federacije donosi propis o trogodišnjem i godišnjem planiranju, monitoringu i izvještavanju iz stava (1) ovog člana.*

Takođe, Član 30. (Evaluacija strateških dokumenata u Federaciji) navodi:

- (1) Evaluaciju strateških dokumenata iz člana 15. Ovog zakona vrše institucije iz člana 5. stav (1) ovog zakona prema evaluacijskim kriterijumima i dinamici utvrđenim propisom iz stava (2) ovog člana.*
- (2) Vlada Federacije, na prijedlog Federalnog zavoda, uz prethodne konsultacije sa institucijama na nivou Federacije, kantona i Savezom Federacije, donosi propis o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji.*
- (3) Svi izvještaji o evaluaciji strateških dokumenata predviđeni ovim zakonom dostupni su javnosti i objavljuju se na internet stranicama institucija iz člana 5. stav (1) ovog zakona.*
- (4) U svrhu mjerenja sveukupnog uticaja implementacije strateških dokumenata u Federaciji, Federalni zavod izrađuje indeks razvijenosti kantona i jedinica lokalne samouprave na godišnjem nivou.*
- (5) Vlada Federacije, na prijedlog Federalnog zavoda, uz prethodne konsultacije sa institucijama na nivou Federacije, kantonima i Savezom Federacije, donosi propis o izradi indeksa razvijenosti.*

Prema Uredbi o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, za nivo općine, institucionalni okvir za izradu trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada, godišnjeg izvještaja o radu čine općinski organi uprave i općinske upravne organizacije, institucionalni okvir za tehničku i stručnu podršku u procesu planiranja, monitoringa i izvještavanja čini tijelo nadležno za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u jedinici lokalne samouprave, institucionalni okvir za izradu izvještaja o razvoju čini tijelo nadležno za poslove razvojnog planiranja u jedinici lokalne samouprave, a institucionalni okvir za donošenje godišnjeg programa rada općine čini općinsko vijeće. Takođe, prema Uredbi, koordinaciju u procesu planiranja, monitoringa i izvještavanja u općinskom organu uprave vrše rukovodeći državni službenici (pomoćnici načelnika) uz pomoć sekretara, svako u skladu sa svojim nadležnostima, koji osiguravaju dosljedno provođenje internih uloga i odgovornosti u skladu sa unutrašnjom organizacijom i nadležnostima, te učešćem različitih subjekata, dok je za izradu trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada i godišnjeg izvještaja o radu, kao i drugih akata u procesu programiranja razvoja u Federaciji, odgovoran je rukovodilac općinskog organa uprave.

U provođenju Strategije, potrebno je slijediti principe planiranja, monitoringa i izvještavanja u Federaciji BiH navedene u Uredbi. Prema Uredbi, proces trogodišnjeg planiranja rada započinje izradom smjernica za trogodišnje planiranje koje za nivo općine priprema načelnik općine u saradnji sa tijelom za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem za jedinicu lokalne samouprave. Smjernice se izrađuju svake godine za period od tri godine (1+2 po rolling sistemu), i imaju sljedeće minimalne elemente:

- a) oznaku nivoa za koje se izrađuju i period na koje se odnose;

- b) uvod sa opisom svrhe smjernica i kratkim opisom razvojnog konteksta, uključujući izazove i rizike;
- c) strateške pravce, odnosno smjerove razvoja koji proizlaze iz strateških dokumenata u Federaciji, te drugih relevantnih strateških dokumenata Bosne i Hercegovine, relevantnih dokumenata iz procesa evropskih integracija i međunarodno prihvaćenih globalnih ciljeva održivog razvoja;
- d) prioritete, mjere i strateške projekte;
- e) indikativni finansijski okvir usklađen sa relevantnim strateškim dokumentima;
- f) odgovarajuće indikatore strateških ciljeva iz Strategije razvoja Federacije, kao i odgovarajuće indikatore za prioritete i mjere.

Smjernice usvaja načelnik općine za nivo jedinice lokalne samouprave, najkasnije do sredine mjeseca februara u godini koja prethodi razdoblju trogodišnjeg planiranja i izrade DOB-a i PJI, te se primjenjuju u općinskom organu uprave radi izrade trogodišnjeg plana rada. U skladu sa Uredbom, potrebno je pripremiti trogodišnji plana rada, te izraditi i usvojiti godišnji plana rada.

Monitoring i izrada godišnjeg izvještaja o radu, te izrada izvještaja o razvoju su takođe definisani Uredbom, kao i Minimalna struktura trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada i godišnjeg izvještaja o radu.

Kada se govori o evaluaciji Strategije, potrebno je primijeniti Uredbu o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja definiše institucionalni okvir, principe, ciljeve i vrste evaluacije strateških dokumenata, provođenje evaluacije strateških dokumenata, te minimalnu strukturu plana evaluacije strateških dokumenata i izvještaja o evaluaciji strateških dokumenata, što je potrebno primijeniti u ovim procesima na području općine Jajce.

Prilog strateškog dokumenta:

Prilog 1: Sažeti pregled strateškog dokumenta

Sažeti pregled strateškog dokumenta				
Redni broj i oznaka	Naziv	Indikatori i finansijski izvori		
1. Strateški cilj	Osnažen ekonomski razvoj	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Stopa nezaposlenosti	46,9 %	36,9 %
		Prihod od industrije	150.000.000	195.000.000
		Prihodi od poljoprivrede	8.700.000	10.440.000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		2,905,000	665,000	3,570,000
1.1. Prioritet	Razvijena turistička ponuda prepoznatljiva na stranom i domaćem tržištu	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj posjeta turista	120.000	146.000
		Prihodi u turizmu	2.000.000	3.000.000
		Prihod od prodanih ulaznica na spomenicima	300.000	360.000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		480,000	520,000	1.000,000
1.1.1. Mjera	Uređenje kulturno-istorijskih dobara	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj turista (Katakombe)	22.386	27.000
		Broj mladih i građana koji učestvuju u aktivnostima na očuvanju i promociji kulturnog i prirodnog naslijeđa Jajca	0	100
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		75,000	85,000	160,000
1.1.2. Mjera	Uređenje prirodnih dobara i turističkih sadržaja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj posjetilaca gradske plaže godišnje	2.000	5.000
		Broj turista (Varošnice (Vrbaski park) i na Vodopadu rijeke Plive)	82.228	100.000
		Broj posjetitelja 3 manifestacije	10.000	20.000
		Muzej uključen u turističku ponudu općine Jajce (broj događaja)	2	10
		Broj škola koje su uključile posjetu Muzeju u svoj obrazovni program	0	20 škola iz BiH
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		405,000	435,000	840,000
1.2. Prioritet	Stvoren povoljan ambijent za poslovanje	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Prihod u proizvodnji	150.000.000	180.000.000

	fizičkih i pravnih lica	Broj privrednih subjekata	1.000	1.200
		Broj uposlenih u turizmu i metalnoj industriji	1.300	1.690
		Broj uposlenih	3.997	4.800
		Broj upita investitora zainteresovanih za ulaganje na teritoriji općine	N/P	10
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		225,000	95,000	320,000
1.2.1. Mjera	Razvoj saradnje sa dijasporom	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novih firmi osnovanih u saradnji sa dijasporom	0	3
		Broj privatnih firmi u kojima je modernizovana i unaprijeđena proizvodnja kao rezultat saradnje sa dijasporom	0	5
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		35,000	35,000	70,000
1.2.2. Mjera	Podrška privredi	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj poticaja godišnje sa viših nivoa za privrednike i start up-e sa područja općine Jajce	20	26
		Broj edukovanih i obrazovanih za deficitarna zanimanja putem procesa dokvalifikacije/prekvalifikacije	0	60
		Smanjenje perioda čekanja na izdavanje dozvola za izgradnju i rješavanje imovinsko pravnih poslova (trajanje u danima)	n/p	90
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		190,000	60,000	250,000
1.3. Prioritet	Osigurana sistematična podrška za organizovaniju i profitabilniju poljoprivrednu proizvodnju	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Vrijednost prodaje poljoprivrednih proizvoda otkupljivačima	2.000.000	3.000.000
		Broj finansijski održivih poljoprivrednih obrta	35	65
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		2,200,000	50,000	2,250,000
1.3.1. Mjera	Razvoj poljoprivrede	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj registriranih obrta u poljoprivredi	43	52
		Površina na kojoj je intenzivirana poljoprivredna proizvodnja, ha	n/p	200
		Broj savjetodavnih radionica za poljoprivrednike godišnje	5	20
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)

		2,200,000	50,000	2,250,000
2. Strateški cilj	Poboljšan kvalitet društvenog života zajednice	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj stanovnika za koje je osiguran pristup javnom sistemu vodosnabdijevanja (broj priključaka)	4.950	6.000
		Broj stanovništva za koje je osiguran priključak na kanalizacionu mrežu	4.200	6.500
		Budžetska izdvajanja za kulturu i sport	800.000	1.040.000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		7,572,000	15.623.700	23,195,700
2.1. Prioritet	Poboljšane komunalne usluge na teritoriji općine	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Izdvajanja iz općinskog budžeta za održavanje puteva i ulica na teritoriji općine	500.000	400.000
		Saobraćajna udaljenost između naselja na lijevoj i desnoj strani obale rijeke Vrbas (zbirne vrijednosti za sve pravce)	120 km	85 km
		Broj domaćinstava i drugih korisnika za koje je obezbijeđena redovno kontrolisana, bakteriološki i hemijski ispravna voda za piće	4.950	6.900
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		2,050,000	10.100,000	12,150,000
2.1.1. Mjera	Unapređenje saobraćajne infrastrukture	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj turističkih posjeta	100.000	130.000
		Broj evidentiranih pritužbi građana na oštećenja vozila zbog oštećenja na gradskim ulicama	n/p	0
		Zadovoljstvo građana komunalnom infrastrukturom mjereno na osnovu ankete povećano kod 20% građana	n/p	20%
		Skraćena saobraćajna udaljenost između naselja na lijevoj i desnoj strani obale Vrbasa, km	50	15
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1,900,000	4.900,000	6,800,000
2.1.2. Mjera	Unapređenje vodovodne infrastrukture	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj stanovnika za koje je obezbijeđena kontrolisana pitka voda	8.000	10.000
		Broj poljoprivrednih	0	100

		proizvođača koji imaju kontinuirano snabdijevanje pitkom vodom		
		Broj stanovnika ciljnih mjesnih zajednica za koje je obezbjeđena kontrolisana pitka voda	0	1.000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		150,000	5,200,000	5,350,000
2.2. Prioritet	Poboljšani uslovi za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj djece koja su završila obavezno predškolsko obrazovanje	120	200
		Broj romske djece koja su završila obavezno osnovno obrazovanje	40	68
		Broj djece koja se aktivno bave sportom	500	650
		Broj posjetitelja Ski centra	1.000	1.300
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1.200,000	2,300,000	3,500,000
2.2.1. Mjera	Poboljšanje uslova u obrazovanju	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj djece (2-6 godina) upisane u vrtić „Naša radost“	0	60
		Broj djece upisane u jaslčku grupu u vrtiću „Naša radost“	0	20
		Broj romske djece (70 djece) upisane u osnovnu školu	67	70
		Broj romske djece koja redovno pohađaju nastavu	47	70
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		225,000	225,000	450,000
2.2.2. Mjera	Poboljšanje uslova u oblasti odgoja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj djece koja su naučila skijati uz instruktore škole skijanja	0	1.000
		Broj aktivnosti koje su omogućene poboljšanim uslovima za organizovanje novih sportskih profesionalnih i rekreativnih aktivnosti za djecu i mlade	0	12
		Broj učenika za koje su poboljšani uvjeti za odvijanje obrazovnog i nastavnog procesa	0	400
		Broj učenika koji nastavu pohađaju u dvije smjene	250	0
		Broj učenika svih uzrasta kojima je omogućeno izučavanje predmeta u	0	1.000

		savremeno opremljenim nastavničkim kabinetima		
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		975,000	2,075,000	3,050,000
2.3. Prioritet	Proširen kapacitet zdravstvene i socijalne zaštite	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj porodica koje žive na granici siromaštva na teritoriji općine	1.000	700
		Broj stanovnika na jednog liječnika	760	600
		Potpuna informatička uvezanost DZ Jajce u mrežu sličnih ustanova kantona, ministarstva i ZZO	0	100%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		410,000	2,550,700	2,960,700
2.3.1. Mjera	Razvoj socijalne zaštite	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj korisnika tretmana dnevnog centra	50	100
		Broj korisnika u oblasti deinstitutionalizacije	10	15
		Broj hraniteljskih porodica koje pružaju usluge djeci u stanju potrebe	0	10
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		75,000	85,700	160,700
2.3.2. Mjera	Razvoj zdravstvene zaštite	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj bolesti koje je moguće dijagnosticirati novim uslugama Doma zdravlja	n/p	10
		Osigurana potpuna informatička uvezanost Doma zdravlja Jajce u mrežu sličnih ustanova Kantona, Ministarstava i ZZO	Ne	Da
		Broj obrađenih doza krvi	0	100
		Broj urađenih EHO srca	0	200
		Broj bolničkih dana pacijenata u terminalnim stanjima.	0	50
		Broj adekvatno zbrinutih starijih i nemoćnih te pacijenata koji imaju potrebu palijativne skrbi.	0	50
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		335,000	2.465,000	2.800,000
2.4. Prioritet	Poboljšana uključenost građana u	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora

	kulturni i sportski život lokalne zajednice	Broj posjeta na kulturnim manifestacijama	10.000	17.000
		Broj posjeta na sportskim manifestacijama	5.000	6.500
		Broj članova sportskih klubova	1.500	1.800
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		3.9123,000	653,000	4.5850,000
2.4.1. Mjera	Razvoj kulture	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj kulturnih i drugih sadržaja u ljetnim i zimskim danima	124	186
		Tradicionalna manifestacija „Šopovi dani na Plivi“ održane u rodnoj kuću Nikole Šopa spomeniku kulture općine Jajce	0	1
		Broj posjetitelja manifestacija	6.000	10.200
		Obnovljena rodna kuća Nikole Šopa predana na upravljanje HKD „Napredak“	0	1
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		358,000	157,000	515,000
2.4.2. Mjera	Razvoj sporta	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj sportista koji stadion koriste za treniranje	250	500
		Broj organiziranih međunarodnih takmičenja	0	2
		Broj korisnika sportskih objekata	3.000	4.000
		Broj sportskih klubova	30	36
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		3,554,000	516,000	4.070,000
3. Strateški cilj	Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Prostor cijele općine pokriven odvozom komunalnog otpada koji se adekvatno zbrinjava od strane JKP-a	65%	100%
		Smanjeni iznosi računi za električnu energiju javne rasvjete	0	40%
		U periodu 2019-2027. vrijednosti materijalnih šteta u privredi, infrastrukturi, javnim i privatnim objektima od prirodnih i drugih nepogoda (poplave, požari, klizišta) smanjeni za 20% (prosjeak (2018-2027.godine) u odnosu na prosjeak štete u periodu 2013-2017. godine	3.600.000	2.880.000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		4,732,015	11,209,751	15,941,766

3.1. Prioritet	Efikasno upravljanje energijom na teritoriji općine	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Troškovi potrošnje električne energije za javnu rasvjetu	300.000	150.000
		Budžetski izdaci za održavanje rasvjete	40.000	28.000
		Ušteda izdvojenih budžetskih sredstava za grijanje javnih ustanova električnom energijom	0	162.000
		Smanjeni računi za energente za zagrijavanje objekata javnih institucija	40.000	32.000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1,471,015	1,600,751	3,071,766
3.1.1. Mjera	Unapređenje energetske efikasnosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Troškovi električne energije za zagrijavanje zgrada	60.000,00 KM	48.000,00 KM
		Broj kulturnih događaja u programu Doma Kulture u zimskom periodu	5	20
		Broj elaborata o izvršenom energetskom pregledu objekata javnih institucija	0	5
		Smanjeni troškovi električne energije za javnu rasvjetu na godišnjem nivou	300.000,00 KM	210.000,00 KM
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		1,471,015	1,600,751	3,071,766
3.2. Prioritet	Poboljšano upravljanje otpadnim vodama i vodotokovima	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj domaćinstava ugroženih od klizišta	500	200
		Uspostavljen monitoring i način održivog upravljanja prirodno-vrijednih hidroloških objekata	0	Uspostavljen monitoring
		Smanjeno zagađenje riječnog korita i recipijenta	100%	70%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		2,949,000	9,141,000	12,090,000
3.2.1. Mjera	Smanjenje štete od elementarnih nepogoda	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Rekultivisana površina, ha	n/p	6
		Površina poljoprivrednog zemljišta na kojoj se obavljaju poljoprivredne aktivnosti	1755	1775
		Broj usvojenih elaborata za zaštitu izvorišta i vodozahvata na teritoriji općine	0	6
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		216,000	504,000	720,000

3.2.2. Mjera	Izgradnja kanalizacionog sistema	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Dužina izgrađenog glavnog kanalizacionog kolektora	0	3,1
		Dužina izgrađenih sekundarnih kolektora za naselja Mračaj, Pijavice, Gornja i Donja Vrbica, Kolonije, Ćusine i Mile	0	4,8 km
		Broj domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu u slivu rijeke Plive	0	685
		Broj ugostiteljskih objekata priključenih na kanalizacionu mrežu	0	10
		Broj domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu u naseljima Klimenta, Prudi, Carevo polje, Mile	0	950
		Količina prečišćenih otpadnih voda ispuštenih u rijeku, (povećanje)	0	5.100
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		2,733,000	8,637,000	11,370,000
3.3. Prioritet	Obezbjedeno sistemsko prikupljanje čvrstog otpada na teretriji općine	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Voda sa izvorišta Resnik i Mrtvalj bez primjesa opasnih materija	N/P	Bez primjesa
		Prihodi JKP	1.500.000	1.800.000
		Količine prikupljenog čvrstog otpada	25.000	30.000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		312,000	468,000	780,000
3.3.1. Mjera	Zbrinjavanje čvrstog otpada	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Procenat domaćinstava obuhvaćenih odvozom komunalnog otpada	65%	90%
		Količina (m ³) sortiranog otpada prema evidenciji komunalnog poduzeća	750	10.000
		Količina otpada koja se trajno odlaze na deponiju	24250	14.000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		312,000	468,000	780,000

Ukupno iz strateškog dokumenta: 42.707.466,00 KM.

Prilog 2: Detaljan pregled mjera

Veza sa strateškim ciljem Strateški cilj 1: O snažen ekonomski razvoj

Prioritet	Prioritet 1.1. Razvijena turistička ponuda prepoznatljiva na stranom i domaćem tržištu
Naziv mjere	Mjera 1.1.1. Uređenje kulturno-istorijskih dobara
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Obnova / restauracija i unaprijeđenje sadržaja u Tvrđavi Općina Jajce spada među najznačajnije turističke destinacije u Bosni i Hercegovini, s tim u vezi značajno je ulagati u obnovu i uključivanje kulturne i prirodne baštine u turističku ponudu, s ciljem povećanja broja turista, njihovog dužeg zadržavanja i ostvarivanja većeg prihoda od turizma kao grane gospodarstva. Nacionalni spomenik Tvrđava, spada među najznačajnije spomenike kulturne baštine u Jajcu, njegova obnova i restauracija je kontinuirani proces koji zahtjeva značajna materijalna sredstva. I pored djelomične obnovljenosti ovaj spomenik je uključen u turističku ponudu destinacije i predstavlja jedan od glavnih turističkih motiva. Objekt se trenutačno nalazi u fazi ugroženosti od strane vremenskih prilika te je njegova zaštita neophodna, pored toga značajan dio objekta nije predstavljen javnosti tj. nije na površini te se radovi na uređenju ovog objekta trebaju pokrenuti u što skorijem roku. S obzirom na činjenicu da je objekt već uključen u turističku ponudu značajno je ulagati u dodatne sadržaje koji će obogatiti već postojeću ponudu na samom objektu. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Obnovljeni oštećeni elementi spomenika 2. Revitalizirani značajniji dijelovi spomenika i uključeni u turističku ponudu 3. Uređene pristupne staze tvrđavi sa izgradnjom staza sa osobe sa invaliditetom u dužini 804 metara 4. Organiziran kvalitetan programski sadržaj na manifestacijama: Dani srednjovjekovlja, Muzički festival-Up town , Međunarodni dan muzeja i dr. Uređenje nacionalnog spomenika „Katakombe“ Katakombe predstavljaju podzemnu crkvu građenu krajem XIII. Stoljeća od strane osnivača grada Jajca, Hrvoja Vukčića Hrvatinića, spadaju među najposjećenije i najvrjednije kulturno povijesne spomenike u Bosni i Hercegovini. Unatoč tome oštećenja koja su prouzrokovana poslije i nakon rata dovela su do smanjenja vizualne vrijednosti kao i umanjene ambijentalnosti koju spomenik prevashodno ima. Upravo čišćenjem zidova i uređenjem dodatnih sadržaja koji bi na bolji i suvremen način predstavili ovaj vrijedni spomenik postiglo bi se njegovo trajno čuvanje u izvornom obliku kao i povećanje turističke privlačnosti koja bi naposljetku dovela do povećanja broja posjeta. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Očišćeni zidovi Nacionalnog spomenika „Katakombe“ 2. Uređen pristup spomeniku i elementima spomenika, čišćenje zidova unutar objekta kao i njihovo konzerviranje, uređenje osvjjetljenja objekta koje je dotrajalo, uređenje i obnova rukohvata i pristupa za osobe sa invaliditetom. 3. Unaprijeđena promocija i povećana posjeta spomeniku (razvoj cloud platforme Interaktivni turistički vodič grada Jajca, izrada štampanih promotivnih materijala na tri strana jezika, posjeta sajmovima, prezentacija kulturno historijskog naslijeđa na web stranicama Općine i javnih institucija, popusti za grupne posjete, obuka turističkih vodiča u cilju atraktivne prezentacije kulturnog i historijskog naslijeđa) Registar kulturno-historijskih i prirodnih dobara Općine Jajce Na osnovu podataka relevantnih ustanova, rada na terenu i lokalnog stanovništva uočili smo da postoji veliki broj lokaliteta, nalaza i dobara kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa na području općine Jajce, koji nisu evidentirani u nadležnim općinskim i drugim službama, niti zabilježeni u literaturi, leksikonima i slično, te samim time nisu valorizirani niti poznati nadležnim institucijama i Općini Jajce. Osim toga pojedina dobra, u postojećoj literaturi, spominju se pod imenima koja obuhvataju veća područja kao što su Divičani ili Carevo Polje i slično, što su neprecizni podaci i nije utvrđen njihov lokalitet. Evidentiranje, valorizacija i kategorizacija kulturne i prirodne baštine predstavljaju osnov za utvrđivanje njihovog obima i vrijednosti. To je istovremeno i polazna točka za utvrđivanje načina korištenja kulturnih i prirodnih dobara, te definisanje značaja kulturne i prirodne baštine za društvenu zajednicu. Stoga je značaj izrade Registra kulturnih i prirodnih dobara Općine Jajce veliki. Registrirani podaci imaju direktan značaj za institucije i organizacije koje se bave zaštitom kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa (Općina Jajce, JU „Agencija za

	kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu i razvoj turističkih potencijala grada Jajca“, Federalni zavod za zaštitu spomenika, Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika i sl.), kao i za građane, studente, učenike osnovnih i srednjih škola, turiste i dr. Posljedice koje mogu nastati ako se problemi ne riješe su nemogućnost pravilnog korištenja i vrednovanja dobara kulturne i prirodne baštine Jajca, kontinuirano i stihijsko propadanje i uništavanje ovih dobara, te nedovoljna integrisanost kulturnog i prirodnog naslijeđa u dokumente od značaja za razvoj Općine Jajce. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Formirana baza podataka i kartografski prikaz za cjelokupnu kulturno-historijsku i prirodnu baštinu Općine Jajce 2. Unaprijeđena promocija kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Jajca izrada karte u digitalnom obliku, te štampanje karata (tiraž 1.000 kom.). 3. Izrada i štampanje kataloga kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Jajca, sa opisom dobara, geografskom kartom i GPS koordinatama. 4. Aktivnosti će se realizirati kroz pripremu tekstova i prevođenje na engleski jezik, angažman stručnjaka za pripremu dizajna i tehničku specifikaciju za štampu, štampanje kataloga (1.000 primjeraka) i promocija Kataloga i rezultata projekta u Jajcu. Registar će doprinijeti razvoju kulturnog turizma jer će u njemu biti sadržana sva kulturna dobra Općine Jajce		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Prihod od prodanih ulaznica na spomeniku	300.000	360.000
	Broj turista (Katakombe)	22.386	27.000
	Broj mladih i građana koji učestvuju u aktivnostima na očuvanju i promociji kulturnog i prirodnog naslijeđa Jajca	0	100
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Povećan broj posjeta turista, povećani prihodi u turizmu		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 100 000,00 KM + 30 000,00 KM + 30.000,00 KM Izvor: Općina Jajce (50.000 +10.000+15.000), JU Agencija, Vlada KSB, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, EU Fondovi		
Period implementacije mjere	2019.-2025.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	JU „Agencija“ (1,2) Općina Jajce, Društvo za zaštitu kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti Jajca (3)		
Nosioci mjere	Općina Jajce Zavod za zaštitu spomenika FBiH Filozofski fakultet u Sarajevu- odjel arheologije JU „Agencija za kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu i razvoj turističkih potencijala grada Jajca“ Nadležna ministarstva na federalnom i kantonalnom nivou		
Ciljne grupe	Građani, turisti, mladi		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Osnažen ekonomski razvoj
Prioritet	Prioritet 1.1. Razvijena turistička ponuda prepoznatljiva na stranom i domaćem tržištu
Naziv mjere	1.1.2. Uređenje prirodnih dobara i turističkih sadržaja
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani	Uređenje lijeve obale Malog plivskog jezera Općina Jajce ima dva jezera, od kojih je jedno korišteno kao gradsko kupalište a drugo za održavanje takmičenja u kajaku i kanuu. Na Malom plivskom jezeru je bio u funkciji auto kamp gdje su godinama dolazili turisti i posjetitelji iz cijele Europe. Obala jezera

strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)

auto kampa je odvojena od Malog plivskog jezera obalnim kamenim zidom koji je zbog nekorištenja i neodržavanja zapušten i zarasta. Duž obale je zapušteni pojas koji bi ovim projektom trebalo očistiti i staviti u prvobitnu funkciju – gradsko kupalište. Planirani su radovi na povišenju kamenog zida, čišćenje dijela obale koji je u vlasništvu općine, a prostor starog auto kampa, uz suglasnost vlasnika, bi trebalo očistiti u pojasu od nekoliko metara. Obalni pojas jezera treba nasuti i urediti staza koja će voditi od „Sivog doma“ do mlinčića, čime bi se taj prostor zaokružio a Jajce dobilo kvalitetnu i uređenu gradsku plažu, sa uređenim sunčalištem, platoima i uređenom pristupnom stazom. Očekivani rezultati/ishodi uređenjem lijeve obalog plivskog jezera bi se dobila kvalitetna i uređena gradska plaža sa pratećim objektima, što bi rezultiralo povećanjem broja posjetitelja/kupača i povećanjem turističke ponude, a samim time i povećanje prihoda za 50 % u odnosu na 2017. godinu. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Obnovljena 1 gradska plaža sa 2 platoa, 30 sunčališta i stazom u dužini od 200 metara

Obnova i unaprijeđenje sadržaja u parku Varošnice (Vrbaski park) i na Vodopadu rijeke Plive

Vodopad rijeke Plive spada među najznačajnije prirodne vrijednosti u Bosni i Hercegovini, njegov kompleksan način nastanka kao i lokacija predstavlja jedinstvenost u svijetu koji godišnje posjeti na desetine tisuća posjetitelja. Uz sam Vodopad naslanja se i park Varošnice koji ga okružuje te ima predispozicije da ovu turističku atrakciju unaprijedi dodatnim sadržajima. Rekonstrukcija vodopada koja je započeta prije više od 15 godina nije završena, stoga je neophodno da se posljednja faza uređenja Vodopada privede kraju a nakon toga krene u plansko uređenje parka Varošnice koji povezuje lijevu i desnu stranu Vrbasa u neposrednoj blizini Vodopada. Obogaćivanjem sadržaja i poboljšanim uređenjem lokaliteta Vodopada unaprijediti će se turistička vrijednost kako spomenika tako i ukupne destinacije te se može očekivati značajan niz pozitivnih efekata od navedenih aktivnosti, neke od njih su: povećana posjećenost, povećana medijska promocija, produžen boravak posjetitelja, zaštita ambijentalnosti prostora. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Završena posljednja faza obnove Vodopada u skladu sa projektom dokumentacijom 2. Izrađen plan uređenja parka Varošnice (Vrbaskog parka) 3. Obnovljena Turkova kuća 4. Obnovljen viseći most preko rijeke Vrbas 5. Uspostavljanje zaštitne ograde na gornjem desnom vidikovcu u dužini 50 metara, te uređene pristupne staze u dužini 500 metara.

Održavanje kulturno-turističkih i sportsko-turističkih manifestacija

Općina Jajce u tijeku ljetne turističke sezone značajno ulaže u dodatne turističke sadržaje i obogaćivanje programa boravka u destinaciji. S tim u vezi u narednom periodu ispred JU „Agencije“ planirana je organizacija tri značajne turističke manifestacije u tijeku ljetne turističke sezone. To su: Sajam turizma i eko proizvoda (S.T.E.P.), Međunarodni skokovi sa vodopada, Dani srednjovjekovlja. Ove tri manifestacije će se održavati svake godine na unaprijed utvrđenom datumu. Zajednički cilj ovih manifestacija iako su različitog karaktera jeste programsko i sadržajno obogaćivanje ljetne turističke sezone i povećanje posjete u destinaciji. Manifestacije će na godišnjoj razini okupiti blizu 10 000 gledatelja i na taj način ostvariti direktni i indirektni ekonomski prihod ali i promovirati turističku destinaciju u široj regiji. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Stvoreni tehnički uvjeti za održavanje manifestacija (čišćenje bučnice na Vodopadu, osiguranje publike, kreiranje sadržajnog programa koji će biti obogaćen dodatnim sadržajima kao što su koncerti i sl. Vezano za STEP, kreirat će se pozitivna promocija sajamskih sadržaja koji će privući posjetitelje ali i ponuđače usluga, posebice iz jajačke regije koji će na taj način pronaći kupce za svoje proizvode. Dani srednjovjekovlja će biti produženi na nekoliko dana aktivnog programa koji će uključiti lokalnu zajednicu i mlade te srednjovjekovne družine iz Bosne i Hercegovine i zemalja okruženja. 2. Kreirana jaka marketinška mreža koja će privući posjetitelje (razvoj cloud platforme Interaktivni turistički vodič grada Jajca, izrada štampanih promotivnih materijala na tri strana jezika, posjeta sajmovima, prezentacija kulturno historijskog naslijeđa na web stranicama Općine i javnih institucija, popusti za grupne posjete, obuka turističkih vodiča u cilju atraktivne

	prezentacije kulturnog i historijskog naslijeđa). Registracija Franjevačkog muzeja Jajce Općina Jajce, zahvaljujući Franjevačkom samostanu sv. Luke, čuva zemne ostatke posljednjeg bosanskoga kralja Stjepana Tomaševića. Samostan u Jajcu ima veliku muzejsku postavku koja se prikuplja od 1905. godine, s kratkim prekidom za vrijeme posljednjeg rata u Bosni i Hercegovini. Postavka se sastoji od etnološkog, arheološkog i sakralnog materijala. Muzej kao takav nudi najbolji presjek prošlosti naših predaka. Osnovni cilj nam je registracija ovog muzeja kao javne ustanove, s tim bi Jajce imalo jednu važnu okosnicu za proširenje turističke ponude. Muzej bi kroz cijelu godinu bio otvoren za posjete i ispunio bi svoj cilj prikupljanje, čuvanje i izlaganje materijal koji su naši predci koristili. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Franjevački muzej registrovan kao javna ustanova kod nadležnih institucija, Donesen Plan i program rada Muzeja sa planom finansijske samoodrživosti Zaposlen neophodan kadar.		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj posjetilaca gradske plaže godišnje	2.000	5.000
	Broj turista (Varošnice (Vrbaski park) i na Vodopadu rijeke Plive)	82.228	100.000
	Broj posjetitelja 3 manifestacije	10.000	20.000
	Muzej uključen u turističku ponudu općine Jajce (broj događaja)	2	10
	Muzej uključen u obrazovni program osnovnih i srednjih škola, kao obrazovna institucija u kojoj je koncentrirana povijest Jajca na jednom mjestu	0	20 škola iz BiH
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Povećan broj posjeta turista, povećani prihodi u turizmu		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 200.000,00 KM + 345.000,00 KM + (Međunarodni skokovi sa vodopada: 150 000,00, Sajam (STEP): 75 000,00, Dani srednjovjekovlja: 50 000,00, Ukupno: 275 000,00) + 20.000,00 KM Izvor: Agencija za vodno područje rijeke Save 100% (1); Općina Jajce (165.000), JU Agencija, Vlada KSB, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, EU Fondovi (2); Općina Jajce (225.000), JU Agencija, Vlada KSB, Federalno ministarstvo okoliša i turizma (3); Općina Jajce 15.000,00 KM, Franjevački samostan sv. Luke 5.000,00 KM (4)		
Period implementacije mjere	2019.-2025.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce, JU „Agencija“, Franjevački samostan sv. Luke		
Nosioci mjere	Agencija za vodno područje rijeke Save, Općina Jajce, Partnerske općine, Klubovi, Ugostitelji, Srednjovjekovne družine i društva, Pojedinci iz lokalne zajednice, Mediji		
Ciljne grupe	Građani, turisti, mladi, sportisti		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Osnajen ekonomski razvoj
Prioritet	Prioritet 1.2. Stvoren povoljan ambijent za poslovanje fizičkih i pravnih lica
Naziv mjere	1.2.1. Razvoj saradnje sa dijasporom
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu)	Biznis forum jajajčke dijaspore „ZA JAKU I SNAŽNU EKONOMIJU JAJCA“ Prema zvaničnim statistikama, bosanskohercegovačko iseljništvo broji iznad dva miliona ljudi, što čini više od 50% stanovništva u Bosni i Hercegovini. Ovaj podatak

mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)

našu zemlju svrstava među evropske države sa najvećim procentom iseljenika u odnosu na broj domicilnog stanovništva. Bosanskohercegovačko iseljeničtvo je često visokoobrazovano i uspješno, a njegove veze sa domovinom su čvrste, o čemu svjedoče i godišnji novčani transferi iz dijasporu u vrijednosti od 3,5 milijardi KM. Općina Jajce je prema zadnjem popisu stanovništva imala 27.258 stanovnika. Procjena je da se ukupan broj dijasporu sa područja općine više od 16.000 osoba. Najbrojnije zajednice su u Evropskim zemljama – Švedskoj (6.000), Hrvatskoj (4.000), Austriji (3.000), Italiji (1.000) i Danskoj i Švicarskoj (po 500). Općinska administracija nema nikakvih podataka o broju osoba koji se trajno ili privremeno iseljavaju u inostranstvo, kao ni o onima koji se vraćaju. Procjena općinskih službi jeste da blizu 10.000 pripadnika dijasporu tokom godišnjem odmora posjećuje lokalnu zajednicu. Ipak, ogromni potencijal za ekonomsku, tehničku, obrazovnu i kulturnu saradnju u korist napretka cijele lokalne zajednice i svih njenih građana je nedovoljno razvijen, te je veze jajačke dijasporu sa lokalnom zajednicom uglavnom na privatnoj i porodičnoj osnovi. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Obezbiđeni tehnički uslovi (prostor, oprema, ljudski resursi, sredstva promocije) za organizovanje biznis foruma jedanput godišnje; Osnovana radna grupa od lokalnih predstavnika i predstavnika-a iz dijasporu koji će pripremati biznis forum; Održano 5 foruma tokom trajanja projekta sa minimalno 100 učesnika po forumu.

Strateški projekti

N/A

Indikatori za praćenje rezultata mjere

Indikatori

**Polazne
Vrijednosti
(godina izrade
strateškog
dokumenta)**

**Ciljne
Vrijednosti
(posljednja godina
provedbe
strateškog
dokumenta)**

Broj novih firmi osnovanih u saradnji sa dijasporom

0

3

Broj privatnih firmi u kojima je modernizovana i unaprijeđena proizvodnja

0

5

**Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja
Period implementacije mjere
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere
Nosioци mjere
Ciljne grupe**

Povećana vrijednost proizvodnje lokalne privrede, kreiranje radnih mjesta, povećan izvoz

Iznos: 70.000 KM

Izvor: Općina Jajce (35.000 KM) i UNDP (35.000 KM) (1)

2019.-2027.

Općina Jajce i UNDP

Općina Jajce i UNDP

Privredni subjekti, nezaposleni

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Osažen ekonomski razvoj
Prioritet	Prioritet 1.2. Stvoren povoljan ambijent za poslovanje fizičkih i pravnih lica
Naziv mjere	1.2.2. Podrška privredi
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Izgradnja servisa za rast i razvoj lokalne privrede Općina Jajce je svjesna značaja start up obrta i MSP-a kao jednog od glavnih pokretača ne samo lokalne privrede, nego i ostanka mladih ljudi na području općine. Općina trenutno nema razvijen mehanizam podrške za već postojeće start up kompanije, iako je na dobrom putu da to ostvari jer u posljednje dvije godine kroz Biznis centar Jajce je unaprijeđen servis za podršku pokretanju start up kompanija, kroz modele

	mentorstva i obuke. Upravo na osnovu monitoringa i analiza koje je provodio Biznis centar i razgovora sa postojećim start up vlasnicima javila se i potreba za daljom podrškom ovim malim privrednicima. Također, trebamo biti realni i naglasiti da biznis ideje koje se provode u sklopu javnih poziva Općine za finansiranje biznisa mladih vise i nisu tako inovativne, te da većina njih ne bude predstavljena na adekvatan način, te trebamo biti svjesni da bi bilo najbolje da se određeni procenat sredstava namjenjenih za navedenu podršku osnivanju biznisa mladih, preusmjere za već postojeće start up-e, kao i da se osnuje novi fond / grant za podršku ovoj ciljnoj skupini. Također, jako bitno je istaći da smo već u toku 2018.godine počeli sa edukacijom svih zainteresovanih za pisanje projektnih prijedloga u oblasti jačanja njihovih biznisa, kao i u oblasti zapošljavanja, a sve u cilju stvaranja boljih uvjeta za razvoj lokalne privrede, u konkretnom slučaju start up kompanija, kojih je iz godine u godinu sve više. Ono što bi svakako bilo značajno uključiti u ovaj sektor strategije je svakako i program dokvalifikacije/ prekvalifikacije koji bi bio od velikog značaja, a čija će izrada početi nakon što se uradi analiza potreba tržišta rada općine Jajce. Očekivani rezultati/ishodi uspostave servisa za rast i razvoj lokalne privrede ogledaju se u povećanom broju osnovanih start up kompanija, kao i povećanom broju podržanih već pokrenutih start up kompanija. Također, ono što bi svakako najbitnije bilo istaći jeste da će sve zainteresovane, prvashodno nezaposlene osobe, proći kroz process dokvalifikacije/ prekvalifikacije, prije svega za deficitarna zanimanja i deficitarna radna mjesta na području općine Jajce, a nakon toga i daljeg razvoja ovog servisa, za zanimanja koja budu željeli. Dakle. Sam ishod projekta ogleda se u povećanju broja start up kompanija, ali i povećanja broja edukovanih i zaposlenih ljudi koji će zaposlenje dobiti u lokalnim kompanijama do 2027. godine. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Stvoreni tehnički uvjeti za rad servisa (prostor, oprema, ljudski resursi) 2. Uspostavljen sveobuhvatan i funkcionalan servis 3. Orgnaizovane dokvalifikacije/prekvalifikacije za najmanje 60 nezaposlenih osoba sa područja općine Jajce 4. Edukovano najmanje 50 mladih poduzetnika za korištenje različitih fondova. Urbanistički plan Općinskog centra Jajce Urbanistički plan Općinskog centra Jajce je zakonom obavezni dokument prostornog uređenja za općinska sjedišta, utvrđen je odlukom o provođenju Prostornog plana Općine, kojim se određuje obveza izrada razvojnih planova uređenja prostora za uže urbano područje unutar prostornoga obuhvata toga plana. Očekivani ishodi izrade Urbanističkog plana Općinskog centra Jajce su temeljno organiziranje prostora; korištenje i namjena površina, s prijedlogom prvenstva njihova uređenja (granice građevinskog, poljoprivrednog i šumskog zemljišta); namjena površina za potrebe stanovanja, rada, rekreacije, športa i turizma te za posebne namjene; zaštita graditeljskoga i prirodnoga naslijeđa; mjere za unapređenje i zaštitu okoliša; mjere zaštite stanovnika i materijalnih dobara od prirodnih i ljudskim djelovanjem izazvanih nepogoda i katastrofa te ratnih djelovanja; mjere zaštite prava osoba sa smanjenim tjelesnim sposobnostima; zaštitne zone; zone obnove i sanacije; prometna, vodna, energetska i komunalna infrastruktura; te drugi elementi značajni za područje za koje se donosi urbanistički plan. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Izrađean prostorno-planska dokumentacija za 10 godina Usvojena prostorno-planska dokumentacija.		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj poticaja godišnje sa viših nivoa za privrednike i start up-e sa područja	20	26

	općine Jajce		
	Broj edukovanih i obrazovanih za deficitarna zanimanja putem procesa dokvalifikacije/prekvalifikacije	0	60
	Smanjenje perioda čekanja na izdavanje dozvola za izgradnju i rješavanje imovinsko pravnih poslova (trajanje u danima)	n/p	90
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Povećane investicije, kreiranje radnih mjesta, rast izvoza		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 200.000 KM + 50.000 KM Izvor: Općina Jajce 70%, Privrednici sa područja općine Jajce 30% (1); Sredstva za pripremu, izradbu i praćenje provedbe urbanističkih planova osiguravaju se iz općinskoga proračuna		
Period implementacije mjere	2019.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	U.G. Centar za obrazovanje i druženje, Općina Jajce		
Nosioci mjere	Općina Jajce i privrednici sa područja općine Jajce		
Ciljne grupe	Privredni subjekti, investitori, nezaposleni		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Osažen ekonomski razvoj
Prioritet	Prioritet 1.3. Osigurana sistematična podrška za organizovaniju i profitabilniju poljoprivrednu proizvodnju
Naziv mjere	1.3.1. Razvoj poljoprivrede
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Direktna podrška razvoju poljoprivredne proizvodnje Prema podacima Službe gospodarstva/privrede broj upisanih poljoprivrednih proizvođača u Registar poljoprivrednih gazdinstava (RPG) na kraju 2017. godine je 1.520. Prema Zakonu sve osobe upisane u RPG I RK dužne su do 31.03. tekuće godine izvršiti ažuriranje upisanih podataka u registru. Broj ažurnih poljoprivrednih gazdinstava godišnje je u prosjeku 350-400 gazdinstava. Općina Jajce godišnje iz budžeta Općine izdvoji cca 400.000 KM za direktne poticaje poljoprivrednim proizvođačima. Ovakav način podrške ne omogućava poljoprivrednicima proširenje kapaciteta i značajno povećanje prihoda od poljoprivredne proizvodnje. Potrebno je kroz kriterije za ostvarenje novčanih podrški prednost dati osobama koje izvrše ažuriranje svojih podataka u Registru. Također, posebnu pažnju potrebno je posvetiti osobama koje izvrše registraciju poljoprivrednog gazdinstva i na taj način zaposle ljude. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): - Izmijenjeni kriteriji za ostvarenje novčanih podrški (osobe koje do ostavljenog zakonskog roka ne izvrše ažuriranje podataka u Registru ne mogu ostvariti novčanu podršku) - Uspostavljen sistem subvencionisanja za najmanje 30 poljoprivrednika najmanje tri godine zaredom. Identifikacija i uređenje „poljskog“ puta kroz poljoprivredne površine naselja Lupnica – Podlipci – Kruščica – Lendići Jedan od ograničavajući faktora u poljoprivrednoj proizvodnji općine Jajce jeste i nemogućnost korištenja poljoprivrednih površina uslijed nepostojanja pristupnih putova. Većina poljskih putova su tijekom vremena uzurpirani, a postojeći putovi su neupotrebljivi veći dio vremenskog perioda te su poljoprivredne površine neobrađene odnosno koriste se isključivo ekstenzivno (košnja trave, ispaša i sl.). Navedeni put kao takav je evidentiran u Zemljišnim knjigama, a samo manjim dijelom je uzurpiran. Obzirom da nikada nije uređen (nasipanje puta, odvodnja oborinskih voda sa puta i dr.) korištenje puta je iznimno moguće za velikih suša i sa posebnim strojevima. Uređenjem navedenog puta osiguralo bi se stalno korištenje poljoprivrednih površina

	u KO Lupnica, Podlipci i Lendići. Osim intenziviranja poljoprivredne proizvodnje na navedenim lokacijama , mogući su i drugi sadržaji kao dopuna ruralnom razvoju (blizina šume, potoci). Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Izrađena projektna dokumentacija za identifikaciju putova: Rakite-Krčevina 1000 m; Gornje Bare-Jame 800 m; Gornje Bare-Drinovi 700 m; Taranjak-Perkovići 700 m) Izvođenje radova u skladu sa projektnom dokumentacijom (identifikacija i obilježavanje, raščišćavanje, sječa, nasipanje, ravnanje, izgradnja odvodnih kanala) Osigurano korištenje 500 ha poljoprivrednih površina. Uspostava javne savjetodavne službe u poljoprivredi Uzimajući u obzir činjenicu da više od 40 % stanovništva Općine Jajce živi u ruralnim područjima , a da se poljoprivrednom proizvodnjom bavi više od 1500 obiteljskih gospodarstava (podaci iz evidencije Registra poljoprivrednih gospodarstava- RPG) , Općina Jajce izdvaja značajna sredstva za održivi razvoj navedenih područja i razvoj poljoprivredne proizvodnje. Nizak stupanj profitabilnosti poljoprivredne proizvodnje uvjetovan je ograničavajućim faktorima: klime, kvaliteta tla, usitnjenog posjeda, neriješenih imovinskih odnosa , tradicionalna proizvodnja , loša infrastruktura, neodgovarajuća mehanizacija i nedostatak stručnih znanja iz poljoprivredne proizvodnje. Do sada su stručne usluge pružane putem Općinske službe za gospodarstvo , te povremenim angažmanom vanjskih suradnika. Obzirom da nadležni općinski službenici obavljaju uglavnom administrativne poslove (vođenje registara, upravni poslovi) iz različitih oblasti, neophodno je uspostaviti Javnu savjetodavnu službu opremljenu i osposobljenu za pružanje usluga , a sukladno važećim zakonskim propisima. Javna savjetodavna služba bi mogla preuzeti i određene javne ovlasti regulirane zakonskim propisima. Očekivani rezultat uspostave službe jeste : povećana profitabilnost proizvodnje po jedinici površine , uvođenje novih tehnologija u proizvodnju, priprema projekata i povlačenje sredstava iz EU (pojedinačni projekti), povećan broj registriranih obrta u poljoprivredi koji ostvaruju profitabilnu proizvodnju do 2023 godine. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Donesene odluke o uspostavi – izmjene Pravilnika o sistematizaciji 2. Stvoreni tehnički uvjeti za rad službe (prostor, stručno osoblje, računalna i druga oprema, vozila i dr.) 3. Uspostavljena funkcionalna stručna Javna savjetodavna služba u skladu s zakonskim propisima.		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj registriranih obrta u poljoprivredi	43	52
	Površina na kojoj je intenzivirana poljoprivredna proizvodnja, ha	n/p	200
	Broj savjetodavnih radionica za poljoprivrednike godišnje	5	20
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Povećan obim poljoprivredne proizvodnje, povećan broj zaposlenih u poljoprivredi		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 2.000.000 KM + 150.000 KM + 100.000 KM Izvor: Općina Jajce(2.100.000 KM) (1, 3); Općina (100.000 KM), Donatori, Lokalno stanovništvo – korisnici projekta (50.000)(2)		
Period implementacije mjere	2019.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce		
Nosioci mjere	Općina Jajce, Poljoprivredni proizvođači; Kanton Središnja Bosna		
Ciljne grupe	Poljoprivredni proizvođači, nezaposleni		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Poboljšanje kvalitete društvenog života zajednice
Prioritet	Prioritet 2.1. Poboljšane komunalne usluge na teritoriji općine
Naziv mjere	2.1.1. Unapređenje saobraćajne infrastrukture
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Rekonstrukcija gradskih ulica Lijevom stranom rijeke Plive vodi lokalna prometnica - stari put Jajce - Jezero, koji povezuje okolna naselja sa centralnim dijelom općine. Ova prometnica se u velikoj mjeri koristi u rekreacione svrhe, vožnja biciklima i pješaćenje velikog broja učenika koji pohađaju Srednju strukovnu školu, a drugi dio prometnice - Ulica Plivska jezera je više rekreativno-turističkog karaktera i nju se treba tretirati kao rekreativno-sportsku prometnicu koja će omogućiti nesmetan promet prvenstveno pješaka i biciklista, a pored njih i motornih vozila. Stoga je jako bitno osigurati sigurno korištenje svim korisnicima. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Rekonstruirana ulica Stjepana Tomaševića-Plivska jezera u dužini 5,51 km.
	Asfaltiranje puteva na teritoriji općine Jedan od projekata koji je u fokusu općine Jajce je i izgradnja puteva u svim mjesnim zajednicama već dugi niz godina. Općina Jajce je svjesna značaja izgradnje puteva na području Općine, te je Općinsko vijeće Jajce usvojilo Odluku o odobravanju kreditnog zaduženja. U svrhu izgradnje i rekonstrukcije lokalnih puteva i mostova odobren je kredit u iznosu od 5.000.000, KM. Kreditnim sredstvima će se sanirati i izgraditi slijedeći putni pravci: Barevo -Vlasinje; Biokovine; Šerići; Zdaljevac; Cvitović; Bešpelj; Bistrica; Mile; Vrbica; Carevo Polje; Bulići; Vinac; Klike; Podlipci-Lendići; Smionica-Vukićevci; Bare; Podmilačje; Bravnice; Magarovci; Klimenta-Peratovci. Za izgradnju navedenih puteva planirano je 4.100.000,00KM. Očekivani rezultati/ishodi sanacije i izgradnje puteva u MZ , asfaltirano 32 km putne mreže). Manja zagađenost zraka izazvana prašinom nakon prolaska automobila makadamom za 100% u odnosu na 2019. godinu. Očekuje se da će se planirani ishodi ostvariti do 2023. godine. Također, očekivani utjecaj projekta je da će makadamski putevi u ovim MZ biti asfaltirani do 2023. godine.
	Izgradnja mostova na području općine Jajce Saobraćajna povezanost na području općine Jajce velikim dijelom odvija se preko mostova. Za vrijeme posljednjeg rata na rijeci Vrbas srušen je most koji naselje Prudi povezuje sa Magistralnim putem M-16 i most koji naselje Zdaljevac povezuje sa istim magistralnim pravcem. Kako je naselje Zdaljevac rušenjem mosta bilo potpuno odsječeno, to je nakon rata postavljen čelični most kako bi se mještanima ovog naselja osigurao dolazak do svojih objekata. Izgradnjom ovog mosta osigurao bi se nesmetan saobraćaj za mještane naselja Zdaljevac, alternativno i za mještane naselja Gornji i Donji Bešpelj. Također mostom bi se koristila i poduzeća Rudnici boksita Jajce i Elektroprivreda HZ HB- Hidroelektrane na Vrbasu. Magistralni put koji povezuje Jajce i Banja Luku je veoma važna saobraćajnica. Izgradnjom mosta u naselju Prudi osiguralo bi se nesmetano odvijanje saobraćaja u slučaju prometnih nesreća, odrona, radova i bilo koje druge smetnje koja bi promet zaustavila na duži vremenski period. Obzirom da izgradnja ovog mosta predstavlja ogromna financijska ulaganja, bilo bi neophodno postaviti čelični most koji bi privremeno koristio za saobraćaj vozila nosivosti do 7 t, a u isto vrijeme provoditi aktivnosti na pripremi projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju navedenog mosta. Izgradnjom visećeg mosta na rijeci Vrbas u neposrednoj blizini vodopada povezala bi se lijeva i desna strana rijeke Vrbas i posjetiteljima osigurao prelazak od vodopada do vidikovca na desnoj strani rijeke Vrbas. Izgradnjom ovog mosta poboljšala bi se turistička ponuda i obogatili sadržaji u parku Varošnice. Uz obuhvat urbanističkog plana SRC"Mrčaj" na desnoj strani prolazi magistralna cesta M-5 Jajce-Jezero sa priključkom za stadion Mrčaj i postojeću benzinsku crpku "Hifa Petrol". Na lijevoj strani duž obuhvata vodi lokalna saobraćajnica stari put Jezero-Jajce, koji povezuje okolna naselja sa centralnim dijelom općine. Ova saobraćajnica se u velikoj mjeri koristi u rekreacione svrhe, vožnja biciklima i pješaćenje, stoga je jako bitno osigurati sigurno korištenje svim korisnicima. Urbanističkim planom SRC"Mrčaj" Jajce planirana je izgradnja sportskog centra sa bazenima, nogometnog stadiona sa tribinama i poslovnog kompleksa na privatnoj

	parceli koja se nalazi ispod BC Hifa Petrol. Budući da se radi o kompleksu čiji se sadržaji međusobno nadopunjuju, a razvijaju se na dvije obale koje dijeli rijeka Pliva, ukazuje se potreba za njihovim povezivanjem. Ovo povezivanje od velikog je značaja za nesmetano funkcioniranje i korištenje sadržaja unutar kompleksa, ali i zbog komuniciranja šireg gravitacionog područja obje obale. Na ovaj način skratilo bi se vrijeme putovanja za korisnike koji putuju prema Plivskom jezeru, fudbalskom terenu i sl. te će na taj način doći do značajnog rasterećenja u zoni postojećih mostova na teritoriji općine. U sklopu izgradnje saobraćajnice predviđena je izgradnja novog spregnutog mosta raspona 30,00 m i pothodnika za buduću pješačku i biciklističku stazu. Izgradnjom pješačkog mosta u naselju Pijavice osigurala bi se povezanost lijeve i desne obale Plive i omogućilo građanima da skrate vrijeme putovanja i izbjegnu saobraćajnice. Ovo je posebno važno za školsku djecu koja bi izbjegavaju glavni saobraćajnica na ovaj način sigurnije putovala od kuće do škole. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Izgrađena tri mosta na rijeci Vrbas (Prudi, Zdaljevac i viseći most kod vodopada) Izgrađena dva mosta na rijeci Plivi (Pješački most u Pijavicama i most na Mračaju).		
Strateški projekti	Rekonstrukcija gradskih ulica - Rekonstrukcija ulice Kralja Stjepana Tomaševića je projekt od katalitičkog značaja za Općinu Jajce. Realizacijom ovog projekta stvorit će se uvjeti za privlačenje većeg broja turista, te unaprijediti uslovi života za građane Općine Jajce. Realizacija ovog projekta dovest će do povećanog broja posjeta Plivskim jezerima za 30 % u odnosu na 2019. godinu. Povećat će se sigurnost učesnika u prometu, posebno učenika Srednje strukovne škole i rekreativaca. Ukupna vrijednost projekta je 1.500.000,00 KM i financirat će se iz Budžeta Općine Jajce (60%) Kantonalnog budžeta (20%), Federalnog budžeta (10%) i Externi izvori (10%).		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj turističkih posjeta	100.000	130.000
	Broj evidentiranih pritužbi građana na oštećenja vozila zbog oštećenja na gradskim ulicama	n/p	0
	Zadovoljstvo građana komunalnom infrastrukturom mjereno na osnovu ankete povećano kod 20% građana	n/p	20%
	Saobraćajna udaljenost između naselja na lijevoj i desnoj strani obale Vrbasa, km	50	15
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Veći stepen zadovoljstva građana uslovima života, bolji uslovi za privredne subjekte		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 1.000.000 KM + 4.100.000 KM + 1.900.000 KM Izvor: Općina Jajce 700.000 KM, Viši nivoi vlasti (1); Općina 4.100.000 KM(kredit)(2); Općina Jajce 1.700.000 KM i JP "Direkcija za ceste FBiH" (3)		
Period implementacije mjere	2019.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce		
Nosioci mjere	Općina Jajce i JP "Direkcija za ceste FBiH"		
Ciljne grupe	Građani, privredni subjekti, turisti		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Poboljšan kvalitet društvenog života zajednice
Prioritet	Prioritet 2.1. Poboljšane komunalne usluge na teritoriji općine
Naziv mjere	2.1.2. Unapređenje vodovodne infrastrukture
Opis mjere sa okvirnim	Izgradnja sistema za vodosnabdjevanje za naselja na desnoj obali rijeke Vrbas sa

**područjima djelovanja
(Ukoliko je za navedenu
mjeru postoji definisani
strateški projekat, isti se
navodi u ovom polju)**

izvorišta Resnik

U opštini Jajce, Javno komunalno preduzeće "Vodovod i Kanalizacija Jajce d.o.o" upravlja vodosnabdijevanjem i distribucijskim sistemom jedino u području grada. U opštini Jajce izvori vode su površinska i podzemna voda sa slivova rijeka. Površinska voda se crpi s Plivskog jezera. općina Jajce posjeduje trenutno dva uređaja za obradu otpadnih voda. Jedan od tih uređaja snabdijeva samo područje grada i crpi vodu iz tunela hidroelektrane. Drugi uređaj za obradu crpi vodu izravno s Plivskog jezera i snabdijeva naselje Mile. Trenutni sistem vodosnabdijevanja služi otprilike 10 000 stanovnika u području grada, što pokriva 41% cjelokupne populacije. Druga naselja i sela zavise od manjih sistema vodosnabdijevanja. Nažalost, sistemi za lokalno vodosnabdijevanje crpe vodu s izvora nedovoljnog kapaciteta, koji ne zadovoljavaju standarde kvalitete pitke vode pogotovo u ljetnom periodu, što dovodi do redukcije vode u tim naseljima u ljetnim mjesecima. Situacija je nezadovoljavajuća pogotovo u naseljima Kruščica, Lendići, Doribaba, Bistrica, Kuprešani i u još nekoliko manjih naselja. U završnoj fazi implementacije je projekat Proširenja gradskog vodovoda na naselja Bulići, Lučina, Šibenica i Kruščica u okviru WATSAN projekta. Za preostala naselja predviđena je izgradnja novog sistema za vodosnabdijevanje sa izvorišta Resnik. Ukupan broj stanovnika u naseljima s desne strane Vrbasa doseže 10.275, te u većini tih naselja snabdijevanje vodom je neredovno. Redevno snabdijevanje pitkom vodom sa kontrolisanog vodovodnog sistema poboljšaće higijensko sanitarne uslove života na području implementacije. Pored toga kako se radi o ruralnom području oslonjenom na poljoprivredu biće osigurani i bolji uslovi za razvoj poljoprivredne proizvodnje. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Izgrađen vodozahvat na izvorištu Resnik 2. Izvedeni radovi i izgrađeno 60 km glavnih i distributivnih vodova 3. Obezbeđeno najmanje 2000 novih priključaka na gradski vodovod.

Izgradnja i sanacija vodovoda u mjesnim zajednicama Barevo, Cvitović i Mile

Općina Jajce je svjesna značaja sanacije vodovoda „Hazna“ i izgradnje nove vodovodne mreže u Mjesnoj zajednici Barevo. Mjesna zajednica Barevo je udaljena 12 km od uže gradske jezgre i smještena na prostranom prirodnom platou koji dominira putnom komunikacijom Jajce-Banja Luka. Uzme li se u obzir da ova mjesna zajednica raspolaže velikim prirodnim potencijalima za razvoj seoskog turizma u općini Jajce, neophodno je stanovništvu osigurati adekvatnu vodovodnu mrežu koja može zadovoljiti njihove narastajuće potrebe. Naime, vodovod Hazna koji pokriva Mahalu i Gladoviće je u lošem stanju, te ga je potrebno sanirati, proširiti postojeći rezervoar koji bi zadovoljio potrebe za vodom tijekom svih godišnjih doba i postaviti novu vodovodnu mrežu koja bi na adekvatan način zadovoljila potrebe stanovništva. Postojeći vodovod je dotrajavao, te sama činjenica da pušta vodu, što dovodi do velikih gubitaka pitke vode dovoljna je da se poduzmu adekvatne radnje za njegovu sanaciju. Na taj način bi se stanovništvu osigurali osnovni uvjeti života za normalan boravak na prostoru ove MZ. Poboljšao bi se kvalitet vode u vodotokovima i vodozahvatima. Sredina u kojoj stanovništvo općine Jajce živi u Barevu bila bi pogodnija za život. S druge strane, Mjesna zajednica Cvitović sa 120 stanovnika nema adekvatnu vodovodnu mrežu koja može zadovoljiti potrebe njenih mještana, osim što su položene cijevi glavnog voda. Zbog toga je neophodno istu izgraditi i staviti u funkciju kako bi se stanovništvu osigurali osnovni uvjeti života za normalan boravak na prostoru ove MZ. Izgradnjom vodovodne mreže bi se osigurali osnovni uvjeti života u koje spada i voda. Završetkom započete implementacije vodovodne mreže za mještane MZ Cvitovića je od velikog značaja, a posebno bi se taj značaj odrazio u ljetnom periodu. Naselje Mile koje je udaljeno samo 3 km od grada nema u cijelosti izgrađenu vodovodnu mrežu. Dio naselja koristi gradsku mrežu dok veći dio naselja koristi neproverenu i neizdašnu vodu. Očekivani rezultati/ishodi Sanacije vodovoda Hazna u MZ Barevo su sanirano 100% vodovodne mreže u Barevu, poboljšan kvalitet vode u vodotokovima i vodozahvatima za 100% u odnosu na 2018. godinu. Očekivani rezultati/ishodi izgradnje vodovodne mreže u MZ Cvitović su izgrađeno 100% vodovodna mreže u Cvitovićima i poboljšani životni uslovi u MZ Cvitović. Očekivani rezultati/ishodi izgradnje vodovodne mreže u MZ Mile-Vrbica je izgrađena vodovodna mreža i osigurano kontinuirano i dovoljno snabdijevanje pitkom vodom stanovnika naselja Mile. Očekuje se da će se planirani ishodi ostvariti do 2023. godine. Također,

	očekivani utjecaj projekta je da će MZ Barevo dobiti kvalitetnu vodovodnu mrežu do 2023. godine. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Vodovodna mreža MZ Barevo u dužini od 3 km sanirana i stavljena u funkciju Izgrađen vodovodni sistem u MZ Cvitovići u dužini od 2,7km i stavljen u funkciju Nastavak izgradnje vodovoda u MZ Mile u dužini od 10 km Obezbeđeno najmanje 200 novih priključaka na gradski vodovod u ovim mjesnim zajednicama.		
Strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj stanovnika za koje je obezbjeđena kontrolisana pitka voda	8.000	10.000
	Broj poljoprivrednih proizvođača koji imaju kontinuirano snabdijevanje pitkom vodom	0	100
	Broj stanovnika ciljnih mjesnih zajednica za koje je obezbjeđena kontrolisana pitka voda	0	1.000
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Bolji uslovi života i privređivanja		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 5.000.000 KM grant i kredit (1) ; 350.000 KM (150.000 Općina) (2) Izvor: Kredit IPA, Sredstva WBIF (odobrena aplikacija) (1); Općina 70%, Donatori (resorna ministarstva FBiH i drugi donatori) 30% (2)		
Period implementacije mjere			
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Agencija za vodno područje rijeke Save		
Nosioci mjere	JKP ViK, Općina Jajce		
Ciljne grupe	Građani, privredni subjekti		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Poboljšan kvalitet društvenog života zajednice
Prioritet	Prioritet 2.2. Poboljšani uslovi za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa
Naziv mjere	2.2.1. Poboljšanje uslova u obrazovanju
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Rekonstrukcija zgrade vrtića „Naša radost“ i stavljanje iste u funkciju JPU „Dječji vrtić Bare“ Jajce je jedina predškolska ustanova na općini Jajce koja brine za odgoj i obrazovanje naših najmlađih sugrađana. Broj predškolske djece na općini Jajce je u stalnom porastu pa nam je cilj proširiti kapacitete i povećati broj djece, odnosno osigurati svoj djeci obavezan predškolski odgoj do 2023. godine. U posljednje vrijeme, točnije 4 godine unatrag, susrećemo se sa problemom nedostatka smještajnog prostora za djecu predškolskog uzrasta, pa nam je glavni cilj rekonstruirati postojeću zgradu vrtića „Naša radost“ i istu staviti u funkciju, kako bismo zadovoljili potrebe građana i povećali obuhvaćenost djece predškolskim odgojem do 2023. godine. Očekivani rezultati/ishodi rekonstrukcije vrtića su povećan broj djece obuhvaćen vrtićem za 50 % u odnosu na 2018. godinu, veća obuhvaćenost djece pred polazak u školu za 70 %, te pomjerena dobna granica za smještaj djece u vrtić za 30 %. Također, očekivani uticaj projekta je da će doći i do povećanja broja djece na području općine Jajce za 10 % do 2023. godine. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Rekonstruisana zgrada vrtića prostora površine 352,28 m2 2. Nabavljena potrebna oprema (20 stolova, 60 stolica, 15 ormara, 60 dječijih krevetića, ..) 3. Uspostavljen regulatorni i operativni okvir za rad vrtića 4. Novouposlono 10 osoblja.

	Inkluzija romske djece u obrazovni sistem Na području općine Jajce živi gotovo 500 (pet stotina) Roma u oko 70 (sedamdeset) domaćinastava. Žive u naselju Skela-Kuprešani. Na Skeli živi oko 70-tero djece (uzrast od 7 – 16 godina), i od ukupnog broja djece njih oko 67 je upisano u osnovnu školu „Berta Kučera“ Kruščica, a samo 3 (troje) nije uopće upisano u školu. Ogroman iskorak je napravljen kada je u pitanju sami upis Romske djece u školu, međutim veliki broj te djece je jako neredovan na nastavi, i samim time gube pravo na nastavak školovanja. Uz sav napor koji je uložan od strane uprave Škole, nastavnika, lokalnih udruženja, lokalne vlasti i stranih organizacija i dalje se javlja problem neredovnosti učenika na nastavi. Oko 30% učenika romske populacije nikako ili vrlo rijetko dolazi na nastavu, a kao osnovni razlog se navodi prosijačenje. Osnovni problem kada je se radi o ovoj problematici ocjenjivanje učenika koji nisu redovno prisutni na nastavi i koji ne zadovoljavaju ni zakonom predviđen minimum kada je u pitanju prisustvo nastavi, i samim time gube pravo na nastavak školovanja. U cilju povećanja uključenosti romske djece u osnovnom obrazovanju neophodno je preduzeti sve rapoložive mjere kako bi već upisana djeca bila redovna na nastavi, ali i poduzeti sve mjere kako bi sva djeca bila upisana u školu i na taj način ostvariti učinak od 100 % upisanih učenika u školu. Kada su u pitanju djeca do 18 godina koja nemaju osnovno obrazovanje neophodno je napraviti program koji će omogućiti djeci od 7-18 priliku da vanredno završe osnovnu školu bez novčane naknade. Očekivani rezultati/ishodi povećanjem uključenosti romske djece u osnovno obrazovanje, sprečavanje napuštanja osnovnog obrazovanja i omogućavanje vanrednog polaganja razreda osnovne škole uzrastu do 18 godina su povećan broj djece sa završenom osnovnom školom, a obrazovanje je za Rome jedini put izlaska iz kruga marginalizacije i socijalne izolacije. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Oformljen tim stručnjaka i volontera za rad sa romskom djecom (predstavnici škola, PU Jajce, Centra za socijalni rad, Općine) 2. Osposobljeno 2 volontera koji će biti angažovani na Projektu (po mogućnosti angažovati volontere romske populacije iz drugih gradova, a koji će raditi na radionicama za djecu i roditelje, manifestacijama za romsku populaciju, predavanjima, organizovanju posjeta školama, fakultetima i univerzitetima, organizovanju učešća romske djece na kulturnim i vjerskim manifestacijama).		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj djece (2-6 godina) upisane u vrtić „Naša radost“	0	60
	Broj djece upisane u jaslčku grupu u vrtiću „Naša radost“	0	20
	Broj romske djece (70 djece) upisane u osnovnu školu	67	70
	Broj romske djece koja redovno pohađaju nastavu	47	70
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Bolji uslovi u obrazovanju, bolji rezultati obrazovnog procesa		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 400.000 KM + 50.000 KM Izvor: Općina Jajce 50%, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice 10%, Fond za zaštitu okoliša FBiH 10%, Ministarstvo prostornog uređenja KSB/SBK 10%, Vlada RH (Državni ured za Hrvate izvan RH) 5%, Ambasada Republike Bugarske u BiH 5% (1); Općina Jajce 50%, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice 40% i NVO 10% (2).		
Period implementacije mjere	2021.-2023.		
Institucija odgovorna za	Općina Jajce, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice		

koordinaciju implementacije mjere	
Nosioci mjere	JPU Dječji vrtić „Bare“ Jajce
Ciljne grupe	Djeca predškolskog i školskog uzrasta, nastavno osoblje, roditelji

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Poboljšanje kvaliteta društvenog života zajednice
Prioritet	Prioritet 2.2. Poboljšani uslovi za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa
Naziv mjere	2.2.2. Poboljšanje uslova u oblasti odgoja
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Mjerom će se kroz projekte i aktivnosti poboljšati uvjeti za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa. Okvirna područja djelovanja u sklopu mjere: izgradnja školskih sportskih sala, izgradnja i opremanje suvremeno opremljenih nastavničkih kabineta, opremanje školskih biblioteka, nabavka sportske opreme za upotrebu u učionicama i na školskim terenima otvorenog tipa. Izgradnja školskih sportskih sala za tjelesni odgoj Na području Općine Jajce djeluju četiri osnovne škole sa osamnaest područnih škola. Prema podacima iz 2017. godine trenutni broj učenika u osnovnim školama iznosi oko 1900 učenika. Kako bi se učenicima osigurali što bolji uvjeti za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa započelo se sa izgradnjom sala za odvijanje nastave tjelesnog odgoja. U proteklom periodu započelo se sa izgradnjom sportske sale u Vincu za potrebe OŠ "Berta Kučera", Sportske sale za potrebe OŠ "13. Rujan" Jajce, i OŠ "Jajce" Kruščica. Radovi na izgradnji sportske sale u Vincu su u završnoj fazi, objekt je pokriven. Kako bi se objekt stavio u funkciju potrebno je izvršiti unutrašnje i vanjsko uređenje objekta i opremanje objekta sportskom opremom. Izgradnjom objekta osiguralo bi se izvođenje nastave tjelesnog odgoja za najmanje 170 učenika koji pohađaju područnu OŠ "Berta Kučera" u Vincu. Pored učenika objekt bi koristili i mještani naselja MZ Vinac za sportske aktivnosti. Za preostale radove potrebna su sredstva u iznosu od 250.000,00 KM. Objekt sportske sale za potrebe OŠ "13. Rujan" u Jajcu je započet (zemljani radovi i nosiva konstrukcija) i osigurana su sredstva za nastavak izgradnje na konstrukciji objekta. Za završetak ovog objekta potrebno je cca 200.000,00 KM. Stavljanjem u funkciju ovog objekta osiguralo bi se izvođenje nastave tjelesnog odgoja za najmanje 700 učenika. Objekt sportske sale za potrebe OŠ "Jajce" u Kruščici tek je u početnoj fazi. Urađena je projektno-tehnička dokumentacija i trenutno se radi na pribavljanju dozvola potrebnih za izgradnju objekta. Izgradnjom ovog objekta osiguralo bi se izvođenje nastave tjelesnog odgoja za najmanje 150 učenika. Pored učenika objekt bi se koristio i za sportske aktivnosti mještana MZ Kruščica, MZ Lendići, MZ Bučići. Za izgradnju ovog objekta potrebno je osigurati sredstva u iznosu od 400.000,00 KM. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Pribavljene dozvole za izgradnju sala u skladu sa projektno-tehničkom dokumentacijom, Izgrađene tri školske sportske sale, Izvršen tehnički prijem. Izgradnja školskog objekta na mjestu porušene škole Cilj ove mjere je osigurati uvjete za obrazovanje u skladu sa suvremenim tokovima i opremiti školski prostor suvremenim nastavnim učilima, osigurati da se prijevoz učenika odvija samo u jednoj smjeni i omogućiti organizovanje vannastavnih aktivnosti za najmanje 400 učenika. Na području Općine Jajce djeluju četiri osnovne škole sa osamnaest područnih škola. Prema podacima iz 2020. godine trenutni broj učenika u osnovnim školama iznosi oko 1900 učenika. Zbog nedostatka adekvatnog školskog prostora potrebno je izgraditi novi školski objekt na prostoru porušene stare zgrade osnovne škole. Bez obzira na trend smanjenja broja učenika procjena je da neće doći do velikog pada broja djece. Obzirom na starost objekta (50 godina) OŠ "Berta Kučera" u Jajcu i potrebno vrijeme da se izgradi nova zgrada postojeći objekt neće ispunjavati ni minimum potrebnih uvjeta za odvijanje kvalitetnog nastavnog procesa. Stoga je potrebno pristupiti aktivnostima na izgradnji novog školskog objekta na lokaciji porušene zgrade, kod Sportske dvorane. Ključna područja djelovanja su:

	- Izrada projektno-tehničke dokumentacije izgradnje školskog objekta - Prikupljanje potrebnih dozvola za izgradnju školskog objekta - Aktivnosti na izgradnji novog školskog objekta Opremanje školskih kabineta i otvorenih sportskih terena U cilju što boljeg i jednostavnijeg prenosa znanja na učenike iz predmeta: Hemija, Fizika, Biologija, Tehnički odgoj, i stranih jezika kabineti za izvođenje praktične nastave su neophodni, ali je neophodno obogatiti i školske biblioteke sa školskim lektirama, te nabaviti sportsku opremu za upotrebu u učionicama, i na školskim terenima otvorenog tipa. Potrebno je izgraditi i pustiti u rad savremeno-nastavničke kabinete (1 kabinet za:Fizika-Hemija-Biologija, 1 kabinet za Tehnički odgoj, i 1 kabinet za strane jezike). Za svaku od 4 škole potrebno je najmanje opremiti po jedan kabinet, i time bi se zadovoljili osnovni uvjet za rad sa djecom u kabinetima. A kada je u pitanju opremljenost školskih biblioteka potrebno je za svaku od škola minimalno po 1000 (jednahiljada) školskih lektira, minimalno za sve razrede. Očekivani rezultati/ishodi izgradnjom i uspostavljanjem potrebnih kabineta (kabineti za: Fiziku, Hemiju, Bilogiju, Tehnički odgoj i strane jezike), obogaćene biblioteke školskim lektirama, i nabavka sportske opreme bi doprinijeli jednostavnijem, zanimljivijem i slikovitijem prenosom znanja na učenike u osnovnim školama, te bi samim time uveliko bio olakšan nastavak obrazovanja učenika. Boravak na planini za djecu osnovnih i srednjih škola Opravdanost postavljenih ishoda i očekivanih efekata intervencije, opis problema i ulazni podaci: SKI CENTAR RANČA smješteno je ne obroncima planine Vlašić i udaljeno je svega 15-km od kraljevskog grada Jajce. Skijaški centar opslužuje 1 SKI lift (vučnica) na 3 skijaške staze. Staze su opremljene sustavom umjetnog zasnježenja staza te rasvjetom za noćno skijanje. U okviru skijališta za smještaj gostiju na raspolaganju je jedan motel. Na skijalištu je moguće iznajmiti skijašku opremu i angažirati instruktore škole skijanja. Općina Jajce u suradnji sa Ski centrom Ranča i osnovnim i srednjim školama već par godina organizira odlazak jajačkih školaraca na ovo skijalište. Svim školarcima se osigura besplatan prijevoz do skijališta na Poljanama, dnevna karta za lift i topli napitak. Po sezoni je registrirano više od 1000 posjeta učenika osnovnih i srednjih škola. Također je organizirana i besplatna škola skijanja za sve zainteresirane učenike. Ovaj projekt, pored toga što uključuje školsku djecu u sport i rekreativne aktivnosti značajan uticaj ima i na promociju samog ski centra i planine Ranče. Broj posjetitelja se iz godine u godinu povećava na što značajno utiče i ova aktivnost. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Organizovana škola skijanja za najmanje 1.000 školaraca godišnje (na nivou trajanja projekta, ukupno 5000 djece polaznika škole skijanja) Svake godine organizirano barem jedno natjecanje u skijanju za svu školsku djecu.		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj djece koja su naučila skijati uz instruktore škole skijanja	0	1.000
	Broj aktivnosti koje su omogućene poboljšanim uslovima za organizovanje novih sportskih profesionalnih i rekreativnih aktivnosti za djecu i mlade	0	12
	Broj učenika za koje su poboljšani uvjeti za odvijanje obrazovnog i nastavnog procesa	0	400
	Iznos računa za prijevoz učenika	20.400/mjesečno	15.000/mjesečno

	Broj učenika svih uzrasta kojima je omogućeno izučavanje predmeta u savremeno opremljenim nastavničkim kabinetima	0	1.000
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Izgradnjom školskog objekta poboljšat će se uvjeti za odvijanje obrazovnog i nastavnog procesa. Također, Ispoštovali bi se standardi za odvijanje nastave u skladu sa suvremenim tokovima. Istovremeno, smanjili bi se troškovi za prijevoz učenika obzirom da bi se nastava odvijala samo u jutarnjoj smjeni. Unapređenjem infrastrukture u obrazovanju poboljšat će se uvjeti za odvijanje odgojnog i nastavnog procesa.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 850.000 KM (1)+ 1.500.000 KM (2) + 350.000 KM (3) + 50.000 KM /godisnje (350.000)(4) 3.050.000 KM Izvor: Općina Jajce 30% i Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK/KSB 70% (1); Donator Općina Jajce 20% (2) , Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i sporta KSB/SBK, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i Budžet Općine Jajce 20% (3); Budžet Općine Jajce (4)		
Period implementacije mjere	2019.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce, Osnovne škole		
Nosioci mjere	Općina Jajce, osnovne i srednje škole, Ski centar Ranča,Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK/KSB		
Ciljne grupe	Djeca predškolskog i školskog uzrasta, nastavno osoblje, roditelji		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Poboljšan kvalitet društvenog života zajednice
Prioritet	Prioritet 2.3. Proširen kapacitet zdravstvene i socijalne zaštite
Naziv mjere	2.3.1. Razvoj socijalne zaštite
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Dnevni centar za odrasle osobe i djecu s teškoćama u razvoju Na prostoru Općine Jajce ne postoji niti jedan dnevni centar koji bi bio u službi djece i odraslih koji imaju bilo koju vrstu smetnji u razvoju. Trenutno u našem gradu kontinuirano radi Ustanova Sumero (smještene odrasle osobe s intelektualnim teškoćama), te Udruženje „Vodopad Ljubavi“ za djecu s teškoćama u razvoju, čija infrastruktura je vrlo mala. Potreba za dnevnim centrom je itekako prioritarna, te smatramo da bi doprinijela edukaciji i rehabilitaciji osoba s teškoćama u razvoju, ali i omogućila da se zajednica kadrovski i infrastrukturno izdigne na jedan viši nivo. Dnevni centar bi imao za cilj: -rano podsticanje razvoja i rana intervencija za djecu s posebnim potrebama predškolskog uzrasta, -odgojno-obrazovni rad sa djecom i odraslim osobama s posebnim potrebama sa prostora Općine Jajce, s ciljem izgradnje ličnog identiteta, socijalne integracije, izgradnje kompetencija od životnog značaja, pripreme za život, a prema prilagođenom individualnom planu i programu, -habilitacija i rehabilitacija, te podsticaj djece i mladih osoba s posebnim potrebama kroz individualne i grupne rehabilitacijske i podsticajne mjere, -dnevno zbrinjavanje djece i odraslih osoba s posebnim potrebama, -radno osposobljavanje i rehabilitacije odraslih osoba s posebnim potrebama sa područja općine. -pripremu programa podrške porodici kroz neposredni savjetodavni i edukacijski stručni rad. Potrebno je izvršiti i socijalno mapiranje i Izrada socijalne karte kroz proširivanje uspješnih pristupa za socijalno uključivanje i razvoj i primjenu metodologije socijalnog mapiranja za planiranje i procese donošenja odluka na lokalnom nivou. Takođe, potrebna je dalja podrška u oblasti deinstitutionalizacije, to jest procesa sistematičnog prelaska sa sistema rezidencijalne brige i zbrinjavanja u institucijama na

	sistem brige o osobi u porodičnom okruženju, uz korišćenje usluga i službi podrške u zajednici. Osnovna svrha deinstitucionalizacije je sprovođenje sistemskih promjena koje treba da omoguće puno uključivanje korisnika sistema socijalne zaštite u sve sfere života u zajednici. Cilj je da se do 2027. godine udvostruče broj korisnika i kapaciteti. Potrebno je i uvođenje modela socijalne zaštite i inkluzije na lokalnom nivou, te uvođenje modela Hraniteljstva u lokalnu zajednicu gdje je cilj da do 2027.godine u lokalnoj zajednici bude 10 hranitelja/porodica koje su spremne pružiti uslugu u stanju potrebe. Takođe je potrebna uspostava i primjena svih socijalnih usluga u lokalnoj zajednici do 2027. godine. Potrebno je izraditi i do 2027. godine praktično primijeniti Program mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodici za Općinu Jajce, kao i Priručnik o zaštiti žrtava nasilja u vrijeme pandemije COVID-19 kao i drugih prirodnih i drugih nesreća na području Općine Jajce.		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj korisnika tretmana dnevnog centra	50	100
	Broj korisnika u oblasti deinstitucionalizacije	10	15
	Broj hraniteljskih porodica koje pružaju usluge djeci u stanju potrebe	0	10
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se poboljšanje pružanja usluga marginaliziranim grupama društva, utvrđivanje stalnih potreba socijalno ugroženih kategorija i uvođenje u prava većeg broj korisnika socijalnih usluga.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 160.700 KM Izvor: Općina 75.000 i 85.700 vanjski izvori		
Period implementacije mjere	2019. -2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Centar za socijalni rad, Zdravstveni sektor, Obrazovni sektor, UNICEF, Savez općina i gradova F BiH, GIZ (Njemačka razvojna organizacija)		
Nosioci mjere	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i sporta i Općina Jajce, Ustanova Sumero		
Ciljne grupe	Djeca sa posebnim potrebama, - Odgojno zanemarena i zapuštena djeca, - Djeca samohranih roditelja, - Djeca u sukobu sa zakonom, - Djeca sklona prosjačenju. - Osobe sa intelektualnim poteškoćama - Sve osobe koje imaju bilo koji vid nedostatka u razvoju. Djeca sa poteškoćama u razvoju, odgojno zanemarena i zapuštena djeca, djeca samohranih roditelja, djeca u sukobu sa zakonom, djeca sklona prosjačenju, osobe sa intelektualnim poteškoćama, stare i iznemogle osobe, civilne žrtve rata, neratni invalidi, Romi		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Poboljšan kvalitet društvenog života zajednice
Prioritet	Prioritet 2.3. Proširen kapacitet zdravstvene i socijalne zaštite
Naziv mjere	2.3.2. Razvoj zdravstvene zaštite
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Unaprjeđenje i razvoj dijagnostičkih postupaka u primarnoj zdravstvenoj zaštiti na području Općine Jajce

(Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Dijagnostičke procedure predstavljaju jedan od najvažnijih segmenata u sistemu pružanja zdravstvene zaštite na primarnom nivou i mogu se podjeliti na: – laboratorijska dijagnostika – Ultrazvučna dijagnostika – RTG dijagnostika. Možemo reći da postoji direktna povezanost između dijagnostičkih mogućnosti i pravovremeno obavljenih dijagnostičkih metoda sa konačnim ishodom liječenja pacijenata. S tim u vezi jedan od prioriteta u procesu razvoja zdravstvene zaštite je i razvijanje naprijed navedenih dijagnostičkih metoda. Razvijenije laboratorijske mogućnosti, savremena ultrazvučna i RTG dijagnostika pretpostavka su za pravovremeno i uspješnu dijagnozu oboljenja i pravovremeni početak liječenja. Rezultat naprijed navedenog je uspješnije i jeftinije liječenje te zdraviji pacijenti. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): - Nabavljena oprema za laboratoriju - Uposlen jedan inženjer medicinske laboratorije. Informatičko uvezivanje JZU Doma zdravlja Jajce u informatičku mrežu na području Srednjobosanskog kantona JZU Dom zdravlja Jajce kao ustanova primarne zdravstvene zaštite sastavni je dio kompletnog zdravstvenog sistema Kantona i u stalnoj je vezi sa sličnim institucijama, Resornim ministarstvom kao i Zavodom za zdravstveno osiguranje. Uspostava informatičke povezanosti Ustanove u jedinstven IT sistem sličnih ustanova Kantona, Ministarstva zdravstva i socijalne politike i Zavoda za zdravstveno osiguranje od presudne je važnosti za modernizaciju i uspješno funkcionisanje Ustanove. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): - Uspostavljena interna informatička mreža u JU Dom Zdravlja Jajce - Nabavljena neophodne informatička oprema - Organizovani edukativni treninzi za zaposlene. Unaprjeđenje i razvoj dijagnostičkih postupaka u sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti na području Općine Jajce Cilj projekta je stvaranje uvjeta za pružanje zdravstvenih usluga visokog kvaliteta, bolešću zahvaćenom stanovništvu, primjenom suvremenih medicinskih dostignuća, uz etičan, human i profesionalan pristup kao i edukaciji i prevenciji bolesti. Nabavka nove medicinske opreme, medicinskog aparata za analizu krvi u službi za Transfuziju i UZV aparata unaprijediti će dijagnostičke mogućnosti JU Opća bolnica Jajce u smislu ranijeg otkrivanja i prevencije pojedinih bolesti, kao i poboljšanje u pružanju terapijskih usluga vezanih za službu Transfuziologije. Cilj ovog projekta je, rekonstrukcijom i adaptacijom postojeće zgrade u kompleksu JU Opća bolnica Jajce, osigurati adekvatan prostor za smještaj starijih i nemoćnih osoba sa dijelom smještaja za teško pokretne i nepokretne osobe. Projekt je finansijski gledano velike vrijednosti. Radi potrebe iznimnih novčanih izdvajanja, projekt je pogodan za rekonstrukciju u više faza i kroz više godina. Procjena je da će za okončanje projekta, odnosno izgradnja doma trebati tri ili četiri faze. Prva faza obuhvatila bi izradu projektne dokumentacije i pripremu lokacije. Druga faza obuhvatila bi adaptaciju i rekonstrukciju suterena, prizemlja i prvog kata. Treća faza obuhvatila bi adaptaciju i rekonstrukciju drugog kata i potkrovlja. Četvrta faza obuhvatila bi opremanje prostora zgrade. Projektom bi, rekonstrukcijom i adaptacijom , postojeće zgrade u kompleksu JU Opća bolnica Jajce, osigurali adekvatan prostor za smještaj starijih i nemoćnih osoba sa dijelom smještaja za osobe koje imaju potrebe za palijativnu skrb, te osigurali kvalitetniji život i umanjili tegobe teško oboljelim u terminalnim stanjima.		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe

		dokumenta)	strateškog dokumenta)
	Broj bolesti koje je moguće dijagnosticirati novim uslugama Doma zdravlja	n/p	10
	Potpuna informatička uvezanost Doma zdravlja Jajce u mrežu sličnih ustanova Kantona, Ministarstava i ZZO	0	100%
	Broj obrađenih doza krvi	0	100
	Broj urađenih EHO srca	0	200
	Broj bolničkih dana pacijenata u terminalnim stanjima.	0	50
	Broj adekvatno zbrinutih starijih i nemoćnih te pacijenata koji imaju potrebu palijativne skrbi.	0	50
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Viši stepen zadovoljstva pacijenata, prevencije pojedinih bolesti, kao i poboljšanje u pružanju terapijskih usluga, adekvatan prostor za smještaj starijih i nemoćnih osoba sa dijelom smještaja za osobe koje imaju potrebe za palijativnu skrb, te osigurali kvalitetniji život i umanjili tegobe teško oboljelim u terminalnim stanjima, bolji uslovi rada zdravstvenih radnika,		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 250.000 KM + Nabavka opreme u vrijednosti od oko 100.000 KM i Izvor: JZU Dom zdravlja Jajce 50%, Osnivač – Općina Jajce 25%, Vlada kantona SBK 25% (1); JZU Dom zdravlja Jajce 50%, Osnivač – Općina Jajce 25%, Vlada kantona SBK 25% (2) Iznos: 150.000 KM Izvor: Vlastita sredstva 30%, Općina Jajce 20%, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike KSB/SBK 50% Iznos: 2.300.000 KM Izvor: Vlastita sredstva 10%, Općina Jajce 10%, Vlada KSB/SBK 25%, Sredstva viših nivoa vlasti 25%, Sredstva zemalja EU 30%		
Period implementacije mjere	2019.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	JZU Dom zdravlja Jajce ; Opća bolnica Jajce		
Nosioci mjere	Zdravstvene ustanove		
Ciljne grupe	Pacijenti, trudnice i porodilje, novorođenčad, dojenčad, djeca predškolskog i školskog uzrasta, bolesnici srednje i starije dobi; osoblje zdravstvenih ustanova, stariji, nemoćni pacijenti u terminalnim stanjima KSB/SBK		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Poboljšan kvalitet društvenog života zajednice
Prioritet	Prioritet 2.4. Poboljšana uključenost građana u kulturni i sportski život lokalne zajednice
Naziv mjere	2.4.1. Razvoj kulture
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu)	Tehničko opremanje zgrade JU „Dom kulture Jajce“ Jajce Općina Jajce je svjesna značaja objekta JU „Dom kulture Jajce“ Jajce. U ovom objektu održavaju se svi značajni sadržaji vezani za kulturni život općine Jajce. Zbog toga je

mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	neophodno riješiti problem stare i dotrajale stolarije, sanacije terase i krova, grijanja objekata, te tehničke opremljenosti Kazališne dvorane. Na taj način bi se u ljetni i zimskim uvjetima građanima osigurao adekvatan prostor za održavanje aktualnih kulturnih sadržaja te drugih srodnih aktivnosti koje mogu zadovoljiti zahtjeve stanovništva za kulturnim dešavanjima. Samim tim bi se osigurala veća iskorištenost prostora Doma kulture u svim uvjetima rada. Kapaciteti ustanove bi se u potpunosti stavili u funkciju zadovoljenja kulturnih potreba građana u svim uvjetima rada i boravka, pa i onda kada je nemoguće koristiti prostor za bilo kakve aktivnosti. Građanstvo bi imalo Dom kulture koji bi u svim uvjetima mogao zadovoljiti narastajuće potrebe stanovništva. Osigurali bi se bolji uvjeti za rad uposlenika ustanove. Naime, svi koji su zaposleni u Domu kulture u zimskim uvjetima borave u neuvjetnim prostorima koji se ne zagrijavaju, dok ljeti nema obezbijeđenog sistema klimatizacije. Očekivani rezultati/ishodi projekta su povećan broj posjeta za 70 % te veći broj sadržaja za 50 % u ljetnim i zimskim uvjetima rada u odnosu na 2018. godinu. Očekuje se da će se planirani ishodi ostvariti od 2023. godine. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Nabavljena i instalirana nova tehnička oprema (ozvučenje i reflektori) u Kazališnoj dvorani Doma kulture u Jajcu. Obnova rodne kuće Nikole Šopa Općina Jajce, zahvaljujući HKD Napredak, ima spomenik kao i spomen sobu jajačkom pjesniku Nikoli Šopu. Također imamo i jednu od 10 najznačajnijih književnih manifestacija u BiH, Šopove dane na Plivi koji su prepoznati kako na kantonalnoj razini tako i na federalno, te internacionalnoj razini. U sklopu svoje turističke ponude potrebno je uvrstiti i rodnu kuću našeg najpoznatijeg pjesnika. Obnovom ostatka rodne kuće, koji nije obnovljen, otvorila bi se dodatna ponuda za turiste koje zanima kulturni turizam kao i za učenike jajačkih škola. Posebno bi se poboljšala manifestacija Šopovi dani na Plivi jer bi se većina programa mogla održavati u kući u kojoj je rođen pjesnik kojemu je posvećena sama manifestacija koja je jedinstvena za Jajce i po kojoj je Jajce prepoznatljivo na kulturnoj sceni. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Obnovljena stara rodna kuća najpoznatijeg jajačkog pjesnika Nikole Šopa (zamjenjena stolarija, preuređen WC na prvom katu kuće te cjelokupno obnovljeno potkrovlje kuće).		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj kulturnih i drugih sadržaja u ljetnim i zimskim danima	124	186
	Tradicionalna manifestacija „Šopovi dani na Plivi“ održane u rodnoj kući Nikole Šopa spomeniku kulture općine Jajce	0	1
	Broj posjetitelja manifestacija	6.000	10.200
	Obnovljena rodna kuća Nikole Šopa predana na upravljanje HKD „Napredak“	0	1
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će se ovom mjerom osigurati bolji uvjeti za izvođenje/realizaciju različitih kulturnih i drugih sadržaja, kao i bolji uvjeti za boravak posjetitelja. Također, poslovni prostori ispod terase bi bili zaštićeni od prokišnjavanja i stvoreni uvjeti za obavljanje ugostiteljske djelatnosti (ljetna bašta) tokom sezone, ali i za izvođenje različitih kulturnih i drugih sadržaja.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 500.000,00 KM (100.000,00 KM tehničko opremanje, 50.000,00 KM sanacija terase, 350.000,00 KM sanacija krova) (1) + 15.000 KM (2) Izvor: Općina Jajce 350.000,00 KM i Donatori (resorna federalna i kantonalna ministarstva) 150.000,00 KM (1); Općina Jajce 8.000 KM i Napredak Jajce 7.000 KM (2)		
Period implementacije	2021.– 2027.		

mjere	
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce, HKD Napredak Jajce, JU "Dom kulture Jajce"
Nosioci mjere	Općina Jajce, HKD Napredak – Središnja uprava, JU "Dom kulture Jajce"
Ciljne grupe	- Građani, zaposleni u JU "Dom kulture Jajce", kulturno-umjetnička društva, učenici osnovnih i srednjih škola

Veza sa strateškim ciljem		Strateški cilj 2: Poboljššan kvalitet društvenog života zajednice	
Prioritet	Prioritet 2.4. Poboljšana uključenost građana u kulturni i sportski život lokalne zajednice		
Naziv mjere	2.4.2. Razvoj sporta		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Izgradnja stadiona „Mračaj“ i stadiona FK“Dnoluka“ Kruščica U naselju Mračaj smješten je nogometni stadion Mračaj koji je u procesu privatizacije pripao privatnom licu koje nema interesa za njegovu obnovu i održavanje. Općina je otkupila stadion od privatnog lica (plaćanje u narednih pet godina). Stadion je srušen u toku je priprema idejnog rješenja i projektno-tehničke dokumentacije za njegovu ponovnu izgradnju. Općina Jajce bi stadion ustupila sportskim klubovima u cilju osiguranja treninga i organizacije sportskih takmičenja. Izgradnja stadiona bi osigurala adekvatne uslove za treniranje nogometnih i ostalih sportskih klubova odnosno za oko 500 aktivnih sportista. Stadion bi bio izgrađen po najvišim standardima za organizovanje međunarodnih i takmičenja višeg ranga. To bi privuklo veći broj posjetilaca i unaprijedilo promociju grada. Izgradnja fudbalskog igrališta omogućila bi afirmaciju sporta u ruralnom prostoru i na pozitivan način, putem organiziranja takmičenja, otvorila ovu zajednicu prema ostalim dijelovima općine i kantona. Izgradnjom stadiona unaprijedio bi se rad FK „Dnoluka“ tako što bi se intenzivirala takmičenja, treninzi i organizovale škole fudbala. Sve selekcije kluba dobile bi mogućnost za redovno treniranje. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Otkupljen stadion „Mračaj“ od privatnog lica 2. Izgrađen novi stadion Mračaj“ 3. Izgrađen stadion FK „Dnoluka“ Kruščica.		
	Direktna podrška sportskim klubovima i udruženjima Cilj ove mjere je afirmacija sportova, povećanje broja sportista koji će koristiti objekte i povećanje prihodu u turizmu. U cilju razvoja i iskorištavanja potencijala Općina Jajce namjerava prostorije Kajak-kanu kluba pretvoriti u Regionalni trening i takmičarski centar za kajakaške i veslačke sportove na mirnim vodama. Ključna područja djelovanja odnose se na: -Sanaciju, rekonstrukciju i nadogradnju objekta “KAJAK-KANU KLUBA”, promociju izgrađenog objekta i kreiranje novih usluga u turizmu, - Zamjena podne obloge u Gradskoj sportskoj dvorani, - Direktna podrška sportskim klubovima iz Budžeta Općine Jajce.		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Broj sportista koji stadion koristi za treniranje	250	500
	Broj organiziranih međunarodnih takmičenja	0	2
	Broj korisnika sportskih objekata	3.000	4.000

	Broj sportskih klubova	30	36
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će se realizacijom mjere 2.4.2. Razvoj sporta unaprijediti uvjeti za odvijanje sportskih aktivnosti, omasoviti rekreativni sport, te unaprijediti kapaciteti sportskih klubova i javnih institucija koje upravljaju sportskim objektima. Također, realizacijom ove mjere povećat će se broj sportskih klubova koji vrše pripreme za održavanje međunarodnih takmičenja, a samim time i prihodi u turizmu.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 2.000.000 (Kupovina 1.300.000 KM i 500.000,00 rekonstrukcija) i 200.000 KM izgradnja stadiona FK "Dnoluka" Kruščica (1); 1.400.000 (2) + 470.000,00 KM (3) + 200.000,00 (4) = 2.070.000,00 KM Izvor: Budžet općine Jajce (1); Izvor: Budžet općine Jajce (2); Izvor: Općina Jajce 20 %; Kajak kanu klub 10%; Privatni partner 70% (3), 2. Općina Jajce 30%; Kanton SBK 20%; JU "Sport i rekreacija" 10%; Donatori 40% (4)		
Period implementacije mjere	2019.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce; Kajak kanu klub; JU "Sport i rekreacija", Sportski savez		
Nosioci mjere	NK „Metalleghe BSI“, FK „Dnoluka“ Kruščica		
Ciljne grupe	Sportisti, sportski rekreativci, sportski radnici, turisti, međunarodni sportski klubovi; građani		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša
Prioritet	Prioritet 3.1. Efikasno upravljanje energijom na teritoriji općine
Naziv mjere	3.1.1. Unapređenje energetske efikasnosti
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Zamjena postojeće javne rasvjete LED rasvjetom Projekt podrazumijeva rekonstrukciju JR u smislu zamjene postojećih rasvjetnih tijela (natrij, živa, metalhalogena, štedna) LED rasvjetnim tijelima. Predviđena je ugradnja SMART sistema upravljanja i regulacije JR. Radovima je predviđen odvoz i skladištenje starih rasvjetnih tijela. Postavljanje rasvjete u mjesnim zajednicama Općina Jajce je svjesna značaja postavljanja rasvjete u mjesnim zajednicama Barevo i Mile. Mjesna zajednica Barevo je udaljena 12 km od uže gradske jezgre i smještena na prostranom prirodnom platou koji dominira putnom komunikacijom Jajce-Banja Luka, zbog čega je neophodno obezbijediti adekvatnu rasvjetnu mrežu na ovom području. Uzme li se u obzir da ova mjesna zajednica ima veliki potencijal za razvoj seoskog turizma u općini Jajce, neophodno je postaviti potrebna rasvjetna tijela, kako bi se stanovnicima osigurala bolje uvjete života i djelovanja na tom prostoru. Samim tim bi se poboljšali uvjeti za razvoj turističke ponude i kvalitetnije korištenje prirodnih resursa ove mjesne zajednice. Pored toga obezbijediti bi se efikasnije upravljanje energijom i unaprijediti zaštita životne sredine na području MZ Barevo. Obzirom da je ova MZ kilometrima udaljena od užeg gradskog jezgra, okružena prirodnim ljepotama općine Jajce, zbog blizine šume i šumske divljači neophodno je adekvatno osvijetliti naseljene dijelove. Veći dio prostora na kojem borave i svoje stambene jedinice imaju žitelji ove MZ još uvijek je u mraku. Pojedini dijelovi MZ su već osvijetljeni, međutim, potrebno je poduzeti neophodne mjere kako bi se osvijetlio kompletan prstor Bareva. Naime, imajući u vidu geografske uslove terena i prostor koji pokriva, a da bi stanovnici mogli nesmetano komunicirati noću, potrebno je osvijetliti kompletan prostor u ovoj MZ. Provođenjem ovog projekta olakšali bi se uvjeti života na ovom području, a privredni, turistički, ljudski potencijali MZ Barevo u potpunosti bi se stavili u funkciju. Mjesna zajednica Mile-Vrbica udaljena je 2 km od uže gradske jezgre i smještena u blizini najpoznatije turističke destinacije općine Jajce (Velikog i Malog Plivskog jezera, Mlinčića, hotela Plivsko jezero), prioritetno je dovršiti radove postavljanja rasvjetnih stubova na Milama-Vrbici. Uzme li se u obzir da ova mjesna zajednica ima veliki potencijal za razvoj turizma u općini Jajce, neophodno je postaviti preostali dio rasvjetnih tijela, te na taj način njenim stanovnicima obezbijediti

osnovne uvjete za život na tom prostoru. Samim tim bi se poboljšali uvjeti za razvoj turističke ponude i kvalitetnije korištenje prirodnih potencijala ove mjesne zajednice. Pored toga obezbijedilo bi se efikasnije upravljanje energijom i unaprijedila zaštita životne sredine na području MZ Mile-Vrbica. Mjesna zajednica Mile-Vrbica smještena je na uzvisini iznad Plivskog jezera kojom dominira. Samim tim nameće se potreba dovršetka radova postavljanja rasvjete na ovom području. Naime, imajući u vidu geografske uslove terena i prostor koji pokriva, a da bi stanovnici mogli nesmetano komunicirati noću, potrebno je dovršiti radove na postavljanju ulične rasvjete u ovoj MZ. U prethodnom periodu rasvjetnom mrežom je pokriven dio terena u naseljima ove MZ. Međutim, dio prostora na kojem borave i svoje stambene jedinice imaju žitelji ove MZ ostao je u mraku. Da bi se ovaj prostor u potpunosti pokrio rasvjetnom mrežom potrebno je postaviti još 16 rasvjetnih stubova te 25 lampi na Vrbici i oko 20 rasvjetnih stubova na Milama. Samim tim bi u potpunosti bili završeni radovi na osvjetljavanju ove MZ. Provođenjem ovog projekta olakšali bi se uvjeti života na ovom području. Privredni, turistički, ljudski potencijali MZ Mile-Vrbica u potpunosti bi se stavili u funkciju, a efekti na životnu sredinu, poboljšanje kvaliteta zraka i efikasnost upravljanja energijom bi se maksimizirali. Sredina u kojoj stanovništvo općine Jajce živi na Milama i Vrbici bila bi pogodnija za život i dalji razvoj ove MZ. Očekivani rezultati/ishodi postavljanja rasvjete u ovim mjesnim zajednicama planiraju se ostvariti od 2023. godine. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Postavljeno 20 rasvjetnih stubova u okviru rasvjetne mreže MZ Barevo Postavljeno 16 rasvjetnih stubova i 25 lampi na Vrbici Postavljanje 20 rasvjetnih stubova na Milama.

Energetsko utopljanje zgrada

Objekat zgrade općine Jajce je građen od 1975. do 1981. godine kao savremena građevina za potrebe općinske uprave, a zgrade u kojoj se nalazi Dom kulture Jajce je nekoliko puta obnavljana i dorađivana, a zadnji put u većem obimu 1989. godine. Tokom rata u Bosni i Hercegovini 1992-1995 godine pomenute dvije zgrade doživjele su znatna oštećenja koja su manifestirana kroz devastaciju stolarije, namještaja, oštećenja krova, fasadnih zidova, instalacija, a koja su etapno djelimično sanirana tokom postratnog perioda. U objektu zgrade općine Jajce trenutno postoji u upotrebi sistem centralnog grijanja koji koristi dva kotla na lož ulje, ukupne snage 930 kW. Radi postizanja ugodnosti boravka, odnosno projektne temperature, vrši se dodatno grijanje u pojedinim prostorijama, i to upotrebom različitih vrsta električnih grijalica. Ne postoji sistem pripreme tople sanitarne vode, već se u objektu koristi isključivo hladna voda. Ne postoji centralni sistem ventilacije objekta. Ne postoji centralni sistem hlađenja. Nekoliko prostorija i prostora se hladi upotrebom lokalnih klima uređaja. Nema instaliranih centralnih sistema regulacije i upravljanja, već samo lokalnom automatikom vezanom za sam uređaj (kotlovi i klima uređaji). Na objektima ne postoje ni sistemi obnovljivih izvora energije, a ni sistemi pripreme potrošne tople vode, pa se voda koristi isključivo kao hladna. S druge strane sistem grijanja u zgradi Doma kulture Jajce uopće nije u upotrebi, i grijanje se vrši po potrebi, samo u nekim prostorijama, upotrebom električnih grijalica. Važno je istaknuti da se energetska efikasnost nikako ne smije posmatrati kao štednja energije. Naime, štednja uvijek podrazumijeva određena odricanja, dok efikasnost znači zadržavanje zadane toplotne ugodnosti, unutarnjih klimatskih uslova, nivoa rasvjete i sl. uz korištenje manje količine energije. Na objektima ne postoje ni sistemi obnovljivih izvora energije, a ni sistemi pripreme potrošne tople vode, pa se voda koristi isključivo kao hladna. Neophodno je u što kraćem vremenskom periodu pokrenuti proces i projekat utopljanja zgrada općine Jajce i Doma kulture, a sve u cilju smanjenja troškova utrošnje energije za zagrijavanje pomenutih zgrada. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Izvođenje radova u skladu sa projektno-tehničkom dokumentacijom na utopljanju zgrade općine Jajce i Doma kulture 2. Provedeni energetske auditi i izdati energetske certifikati za 4 javna objekta.

Jedan od prioriteta je i zamjena stolarije i krova JU Opća bolnica Jajce čime bi se stekli optimalniji uvjeti rada uposlenika, a korisnici usluga bolnice komforniji i ugodniji boravak za vrijeme liječenja, kao i dugoročniji i sigurniji rad visokosofisticiranih medicinskih uređaja, čiji rad ovisi o stabilnoj temperaturi. Projekt podrazumijeva zamjenu kompletne vanjske stolarije i krova bolnice ekološki prihvatljivim

	materijalima. Očekivani krajnji rezultat: Povećanje stupnja energetske efikasnosti i racionalnije upotrebe energenata kao i povećanja stupnja ugodnosti za bolesnike i uposlene. Provođenje energetskog pregleda za objekte javnih institucija Obzirom na starost objekata javnih institucija (Zgrada općine, Dom kulture, Muzej AVNOJ-a, osnovne i srednje škole na području općine i dr.) potrebno je izvršiti energetski pregled u ovim objektima i izraditi elaborate o izvršenom energetskom pregledu. U skladu sa urađenim elaboratima neophodno je provesti mjere energetske efikasnosti i tehničke opremljenosti u smislu zamjene stolarije, zamjene krovova, urađenom toplotnom fasadom, urađenim sistemom centralnog grijanja. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): - Provedene mjere energetske efikasnosti i tehničke opremljenosti u 5 javnih institucija (zamjenjena stolarija, zamjenjeni krovovi, termoizolacija zidova, sistem centralnog grijanja).		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Troškovi električne energije za zagrijavanje zgrada	60.000,00KM	48.000,00 Km
	Broj kulturnih događaja u programu Doma Kulture u zimskom periodu	5	20
	Broj elaborata o izvršenom energetskom pregledu objekata javnih institucija	0	5
	Troškovi električne energije za javnu rasvjetu na godišnjem nivou	300.000,00 KM	210.000,00 KM
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Smanjen utrošak energije, bolji uslovi boravka u poboljšanim objektima, smanjeno zagađenje okoline		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 1.100.000 KM + 65.000 KM + 706.766 KM + 1.000.000 KM Izvor: Budžet općine Jajce (1); Općina 70% i Donatori (resorna ministarstva FBiH i drugi donatori) 30% (2); Općina Jajce 15% i Interreg – IPA CBC 85% (3); Budžet Općine 20%, Javne institucije 10%, Donatori 50%, Nadležna ministarstva 20% (4) Iznos: 200.000 KM Izvor: Vlastita sredstva 30%, Općina Jajce 10%, Vlada KSB/SBK 60%		
Period implementacije mjere	2019.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce,		
Nosioci mjere	Općina Jajce, Dom kulture Jajce, Interreg – IPA CBC, JU Opća bolnica Jajce, Javne institucije;		
Ciljne grupe	Stanovništvo općine Jajce i Dobretići		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša
Prioritet	Prioritet 3.2. Poboljšano upravljanje otpadnim vodama i vodotokovima
Naziv mjere	3.2.1. Smanjenje štete od elementarnih nepogoda
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani	Saniranje klizišta Barevo – Brđani Na lokaciji naselja Barevo – Barevska brda tijekom 2014 godine aktivirano je klizište na površini od cca 10 ha površine, sa tendencijom stalnog širenja. Kao posljedica klizanja tla u potpunosti je uništeno 10 stambenih i gospodarskih objekata, a 5 stambenih

strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)

objekata je direktno ugroženo . Uvidom na terenu utvrđeno je da je klizište aktivno, te postoji stalna opasnost za stanovnike i imovinu stanovnika naselja Barevo . Klizište je povezano sa klizištem u zaseoku Polje i Mahala, odnosno klizištem Okića bašči. Poljoprivredne površine zahvaćene erozijom većim dijelom nije moguće obrađivati, a na nekoliko mjesta je presječena i putna komunikacija prema Barevskim brdima i naselju Vlasinje. Očekivani ishod realizacije projekta je smanjena opasnost od elementarne nepogode za stanovnike navedenog područja, rekultivacija 6 ha poljoprivrednih površina. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Izvršeni istražni radovi i izrađena tehnička dokumentacija za saniranje klizišta 2. Izvedeni radovi sukladno tehničkoj dokumentaciji.

Provedba agro šumarskih i nestrukturnih mjera u slivnom području vodotoka Rike Dnolučke

U periodu 1996 – 2018 godine pričinjene su značajne materijalne štete, uslijed djelovanja bujica i erozije tla na području naselja Bistrica, Kuprešani, Divičani, Doribaba, Podlipci, Lupnica, Karići u zoni slivnih voda Rike i pritoka. Ugroza života stanovnika navedenog područja je ogromna i samo su slučajno izbjegnute ljudske žrtve tijekom bujica 2011 i 2014 godine. Nagle padavine u navedenom periodu su pospješile eroziju okolnih tala, a značajne poljoprivredne površine su nizvodno zatrpane vučenim nanosom. Očekivani ishod realizacije projekta je smanjena opasnost od elementarne nepogode za stanovnike navedenog područja, rekultivacija 6 ha poljoprivrednih površina. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Izvedeni istražni radovi na smanjenju opasnosti uslijed djelovanja bujica na projektnom području 2. Provedene agro šumarske mjere na 20 ha poljoprivredno šumskog zemljišta.

Zaštita izvorišta i vodozahvata

Zaštita Izvorišta „Džamijka voda“ Divičani Projekt vodoopskrbe naselja Divičani i dijelova naselja Lupnica realiziran kroz projekt IFAD 4, 2006 godine sa ukupno cca 1500 stalnih korisnika, osnovnom školom (600 korisnika) i područnom ambulantom. Navedeno izvorište korišteno za vodoopskrbu osnovne škole i ambulante od 1975 godine , a tek nakon realizacije projekta 2006 godine isto dano na upravljanje JKP Vodovod i kanalizacija. Očekivani ishod realizacije projekta je osigurati visoku kvalitetu zahvaćene vode za piće, a samim time smanjenje potrebe za upotrebom procesa u doradi . Posebno je važno smanjenje rizika od trajnog zagađenja od potencijalno opasnih zagađivača , te uspostavom posebnih mjera transporta opasnih materija u vodozaštitnoj zoni , kao i mogućeg ispuštanja opasnih materija u vodotoke i zemljište sa kog vode dotiču u izvorište. Zaštita Izvorišta „dućani“ Carevo Polje Projekt vodoopskrbe naselja Carevo polje i dijelova naselja Vrbica realiziran kroz projekt NORAD 4, 2004 godine sa ukupno cca 1500 stalnih korisnika navedenih naselja , ali i mogućnosti da se sa istog obavlja vodoopskrba gradskog područja (navedeni sustav izgrađen 1902 godine za vodoopskrbu grada Jajca). Vodoopskrbnim sustavom upravlja JKP Vodovod i kanalizacija d.o.o., Jajce. Očekivani ishod realizacije projekta je osigurati visoku kvalitetu zahvaćene vode za piće, a samim time smanjenje potrebe za upotrebom procesa u doradi . Posebno je važno smanjenje rizika od trajnog zagađenja od potencijalno opasnih zagađivača , kao i mogućeg ispuštanja i odlaganja opasnih materija u vodotoke i zemljište sa kog vode dotiču u izvorište. Zaštita Izvorišta „PERATOVAKA“ Peratovci Projekt vodoopskrbe naselja Peratovci, Pšenik, Klimenta i Prudi vodozahvatom sa izvorišta „Peratovka“ i „Pšenička voda“ , započet 1987 godine izradom projektne dokumentacije (Projektni biro „LAKTAŠI“) i izvođenjem radova tijekom 1989/91 godine, završen 1998 godine, sufinansiran sredstvima Europske komisije preko inplemetatora CARITAS Njemačke i Općine Jajce. Navedenim projektom nisu provedene aktivnosti na uspostavi zona sanitarne zaštite niti je urađena projektna dokumentacija. Očekivani ishod realizacije projekta je osigurati visoku kvalitetu zahvaćene vode za piće, a samim time smanjenje potrebe za upotrebom procesa u doradi . Posebno je važno smanjenje rizika od trajnog zagađenja od potencijalno opasnih zagađivača , kao i mogućeg ispuštanja i odlaganja opasnih materija u vodotoke i zemljište sa kog vode dotiču u izvorište. Zaštita Izvorišta „PŠENIČKA VODA“ Pšenik Projekt vodoopskrbe naselja Peratovci, Pšenik, Klimenta i

	Prudi vodozahvatom sa izvorišta „Peratovka“ i „Pšenička voda“, započet 1987 godine izradom projektne dokumentacije (Projektni biro „LAKTAŠI“) i izvođenjem radova tijekom 1989/91 godine, završen 1998 godine, sufinansiran sredstvima Europske komisije preko inplemetatora CARITAS Njemačke i Općine Jajce. Navedenim projektom nisu provedene aktivnosti na uspostavi zona sanitarne zaštite niti je urađena projektna dokumentacija. Očekivani ishod realizacije projekta je osigurati visoku kvalitetu zahvaćene vode za piće, a samim time smanjenje potrebe za upotrebom procesa u doradi. Posebno je važno smanjenje rizika od trajnog zagađenja od potencijalno opasnih zagađivača, kao i mogućeg ispuštanja i odlaganja opasnih materija u vodotoke i zemljište sa kog vode dotiču u izvorište. Zaštita vodozahvata Plivsko jezero Urbani prostor Općine Jajce – gradsko područje, kao i veliki dio naselja na prostoru općine (Mile, Vrbica, Ćusine, Prudi, Lučina, Bulići, Šibenica, Magarovci) za opće potrebe (piće, higijena i dr.) koriste vodu sa vodozahvata Plivska Jezera. Zahvaćena voda se prerađuje u filterskim postrojenjima, te se dalje transportira do krajnjih korisnika. Provedbom mjera zaštite neophodno je smanjiti negativne vanjske utjecaje na zagađivanje voda rijeke Plive do vodozahvata na Velikom Plivskom jezeru. Očekivani ishod realizacije projekta je povećan kvalitete zahvaćene vode za piće, a samim time smanjenje potrebe za upotrebom kemijski mjera u dezinfekciji vode (kloriranje), te produžiti vijek korištenja filterskih ispuna. Posebno je važno smanjenje rizika od trajnog zagađenja uspostavom mjera zabrane transporta opasnih materija u vodozaštitnoj zoni, kao i mogućeg ispuštanja opasnih materija u vodotoke koji utječu u rijeku Plivu. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Izrađeni i revidirani te usvojeno svih 6 elaborata od strane Općine Jajce čime su stečeni uvjeti za kvalitetno i zakonito korištenje voda za potrebe vodopskrbe stanovnika te obezbjeđeno održivo upravljanje izvorištima. Uređenje korita rijeke Plive od Pijavica do Brane		
Strateški projekti	N/A		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Rekultivisana površina, ha	n/p	6
	Površina poljoprivrednog zemljišta na kojoj se obavljaju poljoprivredne aktivnosti	1755	1775
	Broj usvojenih elaborata za zaštitu izvorišta i vodozahvata na teritoriji općine	0	6
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Viši stepen zaštite voda, smanjen rizik po stanovništvo		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 100.000 KM + 200.000 KM + 420.000 KM Izvor: Općina Jajce 30%, Kanton SB, Drugi nivoi vlasti i donatori 70%(1); Općina Jajce 30%, UNDPKanton Središnja Bosna, Drugi nivoi vlasti i donatori 70%(2); Općina Jajce 30%, Agencija za vodno područje sliva rijeke Save, JKP Vodovod i kanalizacija Jajce, Drugi nivoi vlasti i donatori 70% (3)		
Period implementacije mjere	2020.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce		
Nosioci mjere	MZ Barevo, MZ Bistrica, MZ Divičani, MZ Karići, MZ Doribaba, JKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Jajce, Agencija za vodno područje Save		
Ciljne grupe	Građani, poljoprivredni proizvođači		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša
Prioritet	Prioritet 3.2. Poboljšano upravljanje otpadnim vodama i vodotokovima
Naziv mjere	3.2.2. Izgradnja kanalizacionog sistema
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	Izgradnja kanalizacionog sistema - Izgradnja glavnog kanalizacionog kolektora sa centralnim postrojenjem za tretman otpadnih voda Cilj ove mjere je proširenje gradske kanalizacione mreže u zoni sliva rijeke Plive i Izgradnja obalnih kolektora Malog plivskog jezera i kanalizacionih sistema naselja oko Malog plivskog jezera. Proširenje gradske kanalizacione mreže u zoni sliva rijeke Plive, podrazumijeva produženje postojećih sekundarnih kolektora i izgradnju novih, u užoj urbanoj zoni, s ciljem potpunog prikupljanja otpadnih i oborinskih voda gradskog područja koje gravitira rijeci Plivi. Izgradnjom kolektora na desnoj obali rijeke riješilo bi se pitanje otpadnih voda gradskih naselja Mračaj i Pijavice, kao i budućeg gradskog stadiona „Mračaj“. Proširenjem gradske mreže na lijevoj obali, riješilo bi se pitanje otpadnih voda u ulici Plivskih jezera u blizini srednjoškolskog centra kao i prigradskih naselja Gornja i Donja Vrbica. Ovim bi se, uz postojeći sistem kanalizacije, u potpunosti zaštitila rijeka Pliva od Malog jezera do ušća u Vrbas, a što je posebno značajno jer se tok rijeke nalazi u užem gradskom području. Izgradnjom obalnih kolektora i kanalizacionih sistema naselja oko Malog plivskog jezera i njihovog uključenja u postojeći glavni gradski kolektor, zaštitio bi se kvalitet vode Plivskog jezera kao osnovnog vodnog resursa za vodosnabdjevanje grada Jajca i jezera kao jedinstvenog turističkog izletišta. Obalni kolektor s lijeve strane Malog jezera prihvatao bi otpadne vode priobalnih naselja Kolonije i Mile, kao i postojećih i budućih objekata koji služe za turističke svrhe (Auto kamp, Bungalovi, moteli, hoteli i manji objekti za smještaj turista). Ovaj kolektor bi se gradio uz obalu jezera, starom cestom Jajce –Bihać tj. od priključka na postojeći kolektor u ulici Plivskih jezera do motela „Plaža“ u dužini 3,8 km. Kolektorom i kanalizacionim sistemima naselja s desne strane Malog jezera riješilo bi se pitanje otpadnih voda koje se izljevaju iz naselja Ćusine, a priključak bi se izvršio na novi kolektor u blizini postrojenja za tretman pitkih voda. Izgradnjom kanalizacionog sistema naselja oko Malog plivskog jezera izvršilo bi se prikupljanje otpadnih voda za oko 1200 stanovnika, kao i svih objekata koji služe u turističke namjene, dok bi u slivu rijeke bilo priključeno oko 850 stanovnika.
	Izgradnja kanalizacionog sistema i šest postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na području Dnoluke Trenutno je 12 000 stanovnika, što odgovara 49% ukupne populacije, priključeno na kanalizacijski sistem. U pogledu skupljanja i obrade otpadnih voda najgora situacija je s desne strane Vrbasa. U otprilike 10 000 stanovnika koji žive u zasebnim kućama su bez kanalizacijskog sistema. Otpadne vode većinom otiču u improvizirane septičke jame bez valjane postavke ili u najbliže otvorene kanale ili potoke. Implementiran je Projekt odvodnje otpadnih voda za naselja na desnoj strani rijeke Vrbas u sklopu projekta WATSAN a sredstva su osigurana iz kredita EIB-a. Ova faza podrazumjeva izgradnju kanalizacionih kolektora za podsisteme Bistrica i Kuprešani, Smionica, Vukićevci, Donji Podlipci i Doribaba, Gornja Lupnica i Karići, Bulići i Lučina, Bare. Druga faza projekta podrazumjeva izgradnju 6 bioloških postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Lokacije za prečišćavače predviđene su u na sljedećim lokacijama: Karići, Kruščica, Smionica- Vukićevci, Podmilačje, Divičani, Bistrica. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): 1. Izvedeni radovi i izgrađeno 50 km kanalizacionih kolektora 2. Izgrađeno i stavljeno u funkciju 6 bioloških prečišćavača za prečišćavanje otpadnih voda koji pokrivaju 2.500 stanovnika općine.
	Izgradnja kanalizacionih sistema u naseljima na teritoriji općine Projekat izgradnje kanalizacionih sistema na teritoriji općine obuhvata izgradnju na četiri dionice: u naselju Klimenta, Mjesnoj zajednici Carevo Polje, Mjesnoj zajednici Mile i Mjesnoj zajednici Prudi, koje su od izuzetnog značaja za razvoj turizma i realizaciju strateških ciljeva općine. Neriješeno pitanje odvoda otpadnih voda značajan je problem s kojim se suočavaju građani Jajca. 50% domaćinstava na području općine nema priključak na kanalizacionu mrežu, te se u ovim naseljima koriste septičke jame. Septičke jame su u velikom broju slučajeva neadekvatno izgrađene, što uzrokuje

	pojavu klizišta. U nekim područjima otpadne vode se izlijevaju na ulice i privatne posjede, što je posebno izraženo u naseljima lijeve obale rijeke Vrbas koji broji 5.500 stanovnika. Izgradnja kanalizacionog sistema za naselje Klimenta kao dio gradske kanalizacije na lijevoj obali rijeke Vrbas u mnogome doprinosi uspostavi ekološki prihvatljivog sistem prikupljanja i tretmana otpadnih voda. Veći dio objekata u naselju su spojeni na gradski ili seoske vodovode. Većina objekata nema riješenu odvodnju otpadnih voda, te se otpadne vode izlijevaju u neadekvatno i gusto izgrađene septičke jame. Septičke jame koje se koriste u svrhu odvodnje otpadnih voda su u velikom broju slučajeva neadekvatno izgrađene, što uzrokuje pojavu klizišta, izlivanje otpadnih voda na površinu, zagađenje podzemnih voda i vodotokova. Zdravlje stanovnika je u znatnoj mjeri ugroženo a visok je stepen mogućnosti širenja zaraznih bolesti i epidemija. Mjesna zajednica Mile dominira nad najpoznatijim Jajačkim turističkim izletištem Plivskim jezerom. Samim tim ova MZ ima veliki potencijal za razvoj turističkih kapaciteta naše Općine. Blizina bungalova, Hotela Plivsko Jezero, Milnčića ukazuje na potencijale ove MZ u tom pogledu. Međutim, imajući u vidu da je kanalizaciona mreža na Milama nerazvijena, i da većim dijelom prostor ovog područja nema kanalizaciju (privatne „septičke jame“), da bi se postigao njegov puni razvojni potencijal potrebno je pristupiti rješavanju ovog problema. Samim tim bi se osigurali kvalitetniji uvjeti života stanovništva ovog područja i njegov razvojni potencijal u sferi turizma u potpunosti stavio u funkciju razvoja Općine Jajce. Obzirom na turističke, privredne, ljudske i druge potencijale koje MZ Mile posjeduje ona predstavlja dragulj za strateški razvoj općine Jajce u narednom periodu. Izgradnjom kanalizacione mreže ove mjesne zajednice osigurali bi se i bolji razvojni kapaciteti općine Jajce. Samim tim bi bili osigurani i osnovni uvjeti za zaštitu prirodne sredine i iskorištenje svih razvojnih potencijala koje pruža ovo područje. Osigurala bi se manja zagađenost tla i poboljšao kvalitet vode u vodotokovima i vodozahvatima. Projektom bi bila obuhvaćena kanalizaciona mreža cijelog područja MZ Mile a njegovim izvođenjem bi se osigurali osnovni uvjeti za normalan život stanovnika ove MZ. Mjesna zajednica Prudi sa oko 400 stanovnika, takođe nema adekvatnu kanalizacionu mrežu koja može zadovoljiti potrebe njenih mještana. Zbog toga je neophodno istu izgraditi i staviti u funkciju kako bi se stanovništvu osigurali osnovni uvjeti života za normalan boravak na prostoru ove MZ, a prije svega zaštititi stanovništvo potencijalnih izvor zaraza. Izgradnjom kanalizacione mreže bi se osigurali osnovni uvjeti za zaštitu životne sredine ovog prostora, smanjila zagađenost tla i poboljšao kvalitet vode u vodotokovima i vodozahvatima. Sredina u kojoj stanovništvo općine Jajce živi na Prudima bila bi pogodnija za život, i na taj način bi bila zaštićena životna sredina. Ljudi, usjevi i stoka bi se zaštitili od zagađenosti nastale otpadnim vodama izazvane neriješenim pitanjem kanalizacije i odvodnje istih na adekvatan način. MZ Carevo Polje sa 1.100 stanovnika u velikoj mjeri je riješila problem otpadnih voda priključkom 50 % stanovništva na gradsku kanalizacionu mrežu. Zaseoci Dobrik, Leovci, Jelice, Terzići i dio Zgona još uvijek nemaju riješen problem odvodnje otpadnih voda i neophodno je izvršiti priključak i ovih zaseoka. Očekivani projektni izlazi (nivo output-a): Izgrađeno 50% kanalizacione mreže (završena kanalizaciona mreža) u naselju Klimenta (1,00 km), 75% kanalizacione mreže u MZ Mile, 100% kanalizacione mreže u MZ Prudi (3,2 km) i završeno preostalih 50 % kanalizacione mreže u MZ Carevo Polje.
Strateški projekti	Izgradnja kanalizacionog sistema - Izgradnja glavnog kanalizacionog kolektora sa centralnim postrojenjem za tretman otpadnih voda Cilj je proširenje gradske kanalizacione mreže u zoni sliva rijeke Plive i Izgradnja obalnih kolektora Malog plivskog jezera i kanalizacionih sistema naselja oko Malog plivskog jezera. Proširenje gradske kanalizacione mreže u zoni sliva rijeke Plive, podrazumijeva produženje postojećih sekundarnih kolektora i izgradnju novih, u užoj urbanoj zoni, s ciljem potpunog prikupljanja otpadnih i oborinskih voda gradskog područja koje gravitira rijeci Plivi. Izgradnjom kolektora na desnoj obali rijeke riješilo bi se pitanje otpadnih voda gradskih naselja Mračaj i Pijavice, kao i budućeg gradskog stadiona „Mračaj“. Proširenjem gradske mreže na lijevoj obali, riješilo bi se pitanje otpadnih voda u ulici Plivskih jezera u blizini srednjoškolskog centra kao i prigradskih naselja Gornja i Donja Vrbica. Ovim bi se, uz postojeći sistem kanalizacije, u potpunosti zaštitila rijeka Pliva od Malog jezera do ušća u Vrbas, a što je posebno

	značajno jer se tok rijeke nalazi u užem gradskom području. Izgradnjom obalnih kolektora i kanalizacionih sistema naselja oko Malog plivskog jezera i njihovog uključenja u postojeći glavni gradski kolektor, zaštitio bi se kvalitet vode Plivskog jezera kao osnovnog vodnog resursa za vodosnabdjevanje grada Jajca i jezera kao jedinstvenog turističkog izletišta. Obalni kolektor s lijeve strane Malog jezera prihvatao bi otpadne vode priobalnih naselja Kolonije i Mile, kao i postojećih i budućih objekata koji služe za turističke svrhe (Auto kamp, Bungalovi, moteli, hoteli i manji objekti za smještaj turista). Ovaj kolektor bi se gradio uz obalu jezera, starom cestom Jajce –Bihać tj. od priključka na postojeći kolektor u ulici Plivskih jezera do motela „Plaža“ u dužini 3,8 km. Kolektorom i kanalizacionim sistemima naselja s desne strane Malog jezera riješilo bi se pitanje otpadnih voda koje se izljevaju iz naselja Ćusine, a priključak bi se izvršio na novi kolektor u blizini postrojenja za tretman pitkih voda. Izgradnjom kanalizacionog sistema naselja oko Malog plivskog jezera izvršilo bi se prikupljanje otpadnih voda za oko 1200 stanovnika, kao i svih objekata koji služe u turističke namjene, dok bi u slivu rijeke bilo priključeno oko 850 stanovnika. Procijenjena vrijednost je 2.550.000 KM.		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Dužina izgrađenog glavnog kanalizacionog kolektora	0	3,1
	Dužina izgrađenih sekundarnih kolektora za naselja Mračaj, Pijavice, Gornja i Donja Vrbica, Kolonije, Ćusine i Mile	0	4,8 km
	Broj domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu u slivu rijeke Plive	0	685
	Broj ugostiteljskih objekata priključenih na kanalizacionu mrežu	0	10
	Broj domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu u naseljima Klimenta, Prudi, Carevo polje, Mile	0	950
	Količina prečišćenih otpadnih voda ispuštenih u rijeku (povećanje)	0	5.100
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Izgradnjom obalnih kolektora i kanalizacionih sistema naselja oko Malog plivskog jezera i njihovog uključenja u postojeći glavni gradski kolektor, zaštitio bi se kvalitet vode Plivskog jezera kao osnovnog vodnog resursa za vodosnabdjevanje grada Jajca i jezera kao jedinstvenog turističkog izletišta.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 2.550.000 KM (1) + 7.800.000 KM (2) + 1.020.000 KM (3) Izvor: Budžet općine Jajce 30%, Fond za zaštitu okoliša, Kreditna sredstva, Sredstva viših nivoa vlasti 70 % (1), Budžet općine Jajce 20%, Kreditna sredstva, IPA (prečištači), Sredstva viših nivoa vlasti 80% (2); Općina Jajce: 40%, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice: 60% (3)		
Period implementacije mjere	2019.-2027.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce		
Nosioci mjere	Općina Jajce, MZ, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice		
Ciljne grupe	Svi korisnici javnog gradskog vodovoda, stanovništvo i turisti		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Unapređeno upravljanje prostorom i zaštita okoliša
Prioritet	Prioritet 3.3. Obezbeđeno sistemsko prikupljanje čvrstog otpada na teritoriji općine
Naziv mjere	3.3.1. Zbrinjavanje komunalnog otpada
Opis mjere sa okvirnim	Cilj ove mjere je unapređenje pružanja komunalnih usluga u oblasti sakupljanja i

područjima djelovanja (Ukoliko je za navedenu mjeru postoji definisani strateški projekat, isti se navodi u ovom polju)	selekcije komunalnog otpada. Ključna područja djelovanja odnose se na: - uspostavu rada i tehničko opremanje sortirnice komunalnog otpada - nabavka kolske vage; - nabavka kamiona (bubnjara) radi proširenja pokrivenosti odvozom otpada - nabavku kontejnera 1.100 l		
Strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti (godina izrade strateškog dokumenta)	Ciljne Vrijednosti (posljednja godina provedbe strateškog dokumenta)
	Procenat domaćinstava obuhvaćenih odvozom komunalnog otpada	65%	90%
	Broj domaćinstava obuhvaćenih odvozom komunalnog otpada	4796	6.234
	Količina (m ³) sortiranog otpada prema evidenciji komunalnog poduzeća	750	10.000
	Količina otpada koja se trajno odlaže na deponiju	24250	14.000
	Prihod komunalnog poduzeća od sortiranog otpada	n/p	10%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera dovesti do poboljšanja sanitarno-higijenskih i zdravstvenih uvjeta života, te smanjenje mogućnosti nastajanja zagađenja tla i podzemnih voda		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 780.000,00 KM Izvor: Općina Jajce 40%; Fond za zaštitu okoliša 30%; JKP "Čistoća i zelenilo" 30%		
Period implementacije mjere	2021 - 2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Jajce		
Nosioci mjere	Služba za stambeno-komunalne poslove		
Ciljne grupe	Lokalno stanovništvo; Stanovništvo koje živi u blizini komunalnog otpada		